

SEJM
RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ
VII kadencja

Druk nr 2532
Warszawa, 8 maja 2014 r.

Pani
Ewa Kopacz
Marszałek Sejmu
Rzeczypospolitej Polskiej

Na podstawie art. 118 ust. 1 Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej z dnia 2 kwietnia 1997 r. i na podstawie art. 32 ust. 2 regulaminu Sejmu niżej podpisani posłowie wnoszą projekt ustawy:

- o zmianie ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej oraz niektórych innych ustaw.

Do reprezentowania wnioskodawców w pracach nad projektem ustawy upoważniamy panią poseł Magdalenę Kochan.

(-) Elżbieta Achinger; (-) Małgorzata Adamczak; (-) Bartłomiej Bodio; (-) Edmund Borawski; (-) Artur Bramora; (-) Borys Budka; (-) Jan Bury; (-) Dariusz Cezar Dziadzio; (-) Krzysztof Gadowski; (-) Lidia Gądek; (-) Marek Gos; (-) Rafał Grupiński; (-) Marek Hok; (-) Maria Małgorzata Janyska; (-) Leszek Jastrzębski; (-) Eugeniusz Kłopotek; (-) Krystyna Kłosin; (-) Magdalena Kochan; (-) Brygida Kolenda-Łabuś; (-) Elżbieta Królikowska-Kińska; (-) Marek Krzakała; (-) Józef Lassota; (-) Izabela Katarzyna Mrzygłocka; (-) Małgorzata Niemczyk; (-) Maciej Orzechowski; (-) Paweł Papke; (-) Lucjan Marek Pietrzczyk; (-) Józef Racki; (-) Krystyna Sibińska; (-) Henryk Siedlaczek; (-) Bożena Sławiak; (-) Franciszek Jerzy Stefaniuk; (-) Michał Szczerba; (-) Andrzej Sztorc; (-) Aleksandra Trybuś.

U S T A W A

z dnia 2014 r.

o zmianie ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej oraz niektórych innych ustaw¹⁾

Art. 1. W ustawie z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (Dz. U. z 2013 r. poz. 135, 154 i 866) wprowadza się następujące zmiany:

1) art. 7 otrzymuje brzmienie:

„Art. 7. 1. Podmioty i osoby realizujące zadania w zakresie wspierania rodziny i systemu pieczy zastępczej mogą przetwarzać dane osobowe osób, do których stosuje się niniejszą ustawę, oraz członków ich rodzin w zakresie niezbędnym do realizacji zadań wynikających z niniejszej ustawy.

2. Zbieranie danych, o których mowa w ust. 1, w celu realizacji zadań z zakresu wspierania rodziny i systemu pieczy zastępczej przez podmioty i osoby realizujące te zadania, nie powoduje po ich stronie obowiązku, o którym mowa w art. 25 ust. 1 ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 r. o ochronie danych osobowych (Dz. U. z 2002 r. Nr 101, poz. 926, z późn. zm.²⁾).

3. Podmioty i osoby realizujące zadania w zakresie wspierania rodziny i systemu pieczy zastępczej są zobowiązane do zachowania w tajemnicy informacji o osobach, do których stosuje się niniejszą ustawę, oraz członkach ich rodzin, w tym informacji o udzielonej tym osobom pomocy i świadczeniach.”;

2) w art. 11 po ust. 4 dodaje się ust. 5 w brzmieniu:

¹⁾ Niniejszą ustawą zmienia się ustawy: z dnia 25 lutego 1964 r. – Kodeks rodzinny i opiekuńczy, ustawę z dnia 17 listopada 1964 r. Kodeks postępowania cywilnego, ustawę z dnia 17 czerwca 1966 r. o postępowaniu egzekucyjnym w administracji, ustawę z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi, ustawę z dnia 27 sierpnia 2004 r. o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych oraz ustawę z dnia 9 kwietnia 2010 r. o udostępnianiu informacji gospodarczych i wymianie danych gospodarczych.

²⁾ Zmiany tekstu jednolitego wymienionej ustawy zostały ogłoszone w Dz. U. z 2002 r. Nr 153, poz. 1271, z 2004 r. Nr 25, poz. 219 i Nr 33, poz. 285, z 2006 r. Nr 104, poz. 708 i 711, z 2007 r. Nr 165, poz. 1170 i Nr 176, poz. 1238, z 2010 r. Nr 41, poz. 233, Nr 182, poz. 1228 i Nr 229, poz. 1497 oraz z 2011 r. Nr 230 poz. 1371.

„5. W przypadku, gdy rodzicem wychowującym dziecko jest małoletni opuszczający młodzieżowy ośrodek wychowawczy, młodzieżowy ośrodek socjoterapii, schronisko dla nieletnich lub zakład poprawczy pracownik socjalny przeprowadza u tego rodzica wywiad, o którym mowa w ust. 1, a następnie kierownik ośrodka pomocy społecznej przydziela temu rodzicowi asystenta rodziny.”;

3) w art. 15 ust. 4 otrzymuje brzmienie:

„4. Liczba rodzin, z którymi jeden asystent rodziny może w tym samym czasie prowadzić pracę, jest uzależniona od stopnia trudności wykonywanych zadań, jednak nie może przekroczyć 15.”;

4) po art. 18 dodaje się art. 18a i 18b w brzmieniu:

„Art. 18a. 1. Gmina może zapewnić wspólną obsługę ekonomiczno-administracyjną i organizacyjną prowadzonych placówek wsparcia dziennego, w szczególności tworząc centra administracyjne do obsługi tych placówek lub zlecić realizację tego zadania na podstawie ustawy z dnia 24 kwietnia 2003 r. o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie (Dz. U. z 2010 r. Nr 234, poz. 1536, z późn.³⁾).

2. Do wspólnej obsługi placówek wsparcia dziennego, w zakresie wykonywanych zadań, o których mowa w art. 24 ust. 2-4, można zatrudniać osoby, o których mowa w art. 26 ust. 1 pkt 2-5.

3. Kierownikiem podmiotu, który zapewnia wspólną obsługę, może być osoba, która spełnia wymagania określone w art. 25 ust. 2.

Art. 18b. 1. Placówka wsparcia dziennego może być prowadzona w lokalu, który spełnia wymagania lokalowe i sanitarne zawarte w przepisach wydanych na podstawie ust. 3.

2. Spełnienie wymagań, o których mowa w ust. 1, potwierdza się pozytywną opinią komendanta powiatowego (miejskiego) Państwowej Straży Pożarnej oraz pozytywną opinią właściwego państwowego inspektora sanitarnego, wydanymi w drodze decyzji administracyjnej.

3. Minister właściwy do spraw rodziny, w porozumieniu z ministrem właściwym do spraw zdrowia, określi, w drodze rozporządzenia, wymagania lokalowe i sanitarne jakie musi spełniać lokal, w którym ma być prowadzona placówka wsparcia dziennego, uwzględniając konieczność zapewnienia odpowiedniej jakości opieki

³⁾ Zmiany tekstu jednolitego wymienionej ustawy zostały ogłoszone w Dz. U. z 2011 r. Nr 112, poz. 654, Nr 149, poz. 887, Nr 205, poz. 1211, Nr 208, poz. 1241, Nr 209, poz. 1244 i Nr 232, poz. 1378 oraz z 2014 r. poz. 223.

sprawowanej nad dziećmi i warunków ochrony przeciwpożarowej oraz liczbę dzieci, nad którymi sprawowana jest opieka.

4. Przepisów ust. 1 nie stosuje się do placówki wsparcia dziennego prowadzonej w formie pracy podwórkowej realizowanej przez wychowawcę.”;

5) w art. 19:

a) w ust. 1 uchyla się pkt 4,

b) ust. 2 otrzymuje brzmienie:

„2. Przepisów ust. 1 pkt 1 nie stosuje się do placówki wsparcia dziennego prowadzonej w formie pracy podwórkowej realizowanej przez wychowawcę.”;

6) w art. 25 po ust. 1 dodaje się ust. 1a i 1b w brzmieniu:

„1a. W przypadku zapewnienia na podstawie art. 18a wspólnej obsługi ekonomiczno-administracyjnej i organizacyjnej placówek wsparcia dziennego, placówką wsparcia dziennego, kieruje kierownik podmiotu, który zapewnia tę obsługę, przy pomocy wyznaczonego w poszczególnych placówkach wsparcia dziennego wychowawcy.

1b. W przypadku prowadzenia więcej niż jednej placówki wsparcia dziennego przez podmiot, któremu gmina zleciła realizację tego zadania na podstawie art. 190, albo przez podmiot, który uzyskał zezwolenie wójta, placówkami tymi może kierować jeden kierownik przy pomocy wyznaczonego w poszczególnych placówkach wsparcia dziennego wychowawcy.”;

7) po art. 28 dodaje się art. 28a w brzmieniu:

„Art. 28a. 1. Wójt sprawuje nadzór nad podmiotami organizującymi pracę z rodziną oraz placówkami wsparcia dziennego. W przypadku placówek, o których mowa w art. 18 ust. 3, nadzór sprawuje starosta.

2. Wójt albo starosta może upoważnić, w formie pisemnej, odpowiednio kierownika ośrodka pomocy społecznej albo kierownika powiatowego centrum pomocy rodzinie do sprawowania nadzoru, o którym mowa w ust. 1.”

8) w art. 30 ust. 1 otrzymuje brzmienie:

„1. Pełnienie funkcji rodziny wspierającej może być powierzone osobom z bezpośredniego otoczenia dziecka, które nie były skazane prawomocnym wyrokiem za umyślne przestępstwo.”;

9) w art. 33 pkt 1 otrzymuje brzmienie:

„1) pracę z rodziną umożliwiającą powrót dziecka do rodziny lub gdy jest to niemożliwe - dążenie do przysposobienia dziecka, a w przypadku braku możliwości przysposobienia dziecka - opiekę i wychowanie w środowisku zastępczym;”;

10) art. 36 otrzymuje brzmienie:

„Art. 36. 1. Dziecko umieszczone w pieczy zastępczej do rodziny zastępczej, rodzinnego domu dziecka albo placówki opiekuńczo-wychowawczej kieruje starosta.

2. Dziecko do regionalnej placówki opiekuńczo-terapeutycznej oraz do interwencyjnego ośrodka preadopcyjnego kieruje samorząd województwa na wniosek starosty.

3. Dziecko do rodziny zastępczej albo rodzinnego domu dziecka może być skierowane po uzyskaniu zgody, odpowiednio rodziców zastępczych albo prowadzącego rodzinny dom dziecka.

4. Dziecko kieruje się do instytucjonalnej pieczy zastępczej, jeżeli brak jest możliwości skierowania dziecka do rodzinnej pieczy zastępczej lub z innych ważnych względów nie jest to zasadne.

5. W miarę możliwości dziecko kieruje się do pieczy zastępczej na terenie powiatu miejsca zamieszkania dziecka.

6. Dziecko posiadające orzeczenie o niepełnosprawności albo orzeczenie o umiarkowanym lub znacznym stopniu niepełnosprawności powinno być kierowane przede wszystkim do rodziny zastępczej zawodowej.

7. Rodzeństwo kieruje się do tej samej rodziny zastępczej, rodzinnego domu dziecka, placówki opiekuńczo-wychowawczej lub regionalnej placówki opiekuńczo-terapeutycznej, chyba że byłoby to sprzeczne z dobrem dziecka.”;

11) w art. 38 ust. 1 i 2 otrzymują brzmienie:

„1. Kierownik powiatowego centrum pomocy rodzinie powiatu zobowiązanego do finansowania pobytu dziecka w pieczy zastępczej, po zasięgnięciu opinii asystenta rodziny, a w przypadku gdy rodzinie dziecka nie został przydzielony asystent rodziny, po zasięgnięciu opinii podmiotu organizującego pracę z rodziną, może dochodzić na rzecz dziecka przebywającego w pieczy zastępczej świadczeń alimentacyjnych.

2. Kierownik powiatowego centrum pomocy rodzinie powiatu zobowiązanego do finansowania pobytu dziecka w pieczy zastępczej jest zobowiązany dochodzić świadczeń alimentacyjnych, w przypadku gdy od umieszczenia dziecka w pieczy zastępczej upłynął rok.”;

12) po art. 38 dodaje się art. 38a i 38b w brzmieniu:

„Art. 38a. 1. Powiatowe centrum pomocy rodzinie oraz organizator rodzinnej pieczy zastępczej gromadzi i przekazuje odpowiednio rodzinie zastępczej, prowadzącemu rodzinny dom dziecka, dyrektorowi placówki opiekuńczo-wychowawczej, dyrektorowi regionalnej placówki opiekuńczo-terapeutycznej, dyrektorowi interwencyjnego ośrodka preadopcyjnego oraz zespołowi do spraw okresowej oceny sytuacji dziecka umieszczonego w instytucjonalnej pieczy zastępczej w szczególności następujące informacje oraz dokumentację dotyczące dziecka:

- 1) informacje o sytuacji prawnej dziecka, w tym informacje o sytuacji prawnej umożliwiającej przysposobienie,
- 2) szczegółowe informacje o dziecku i jego sytuacji rodzinnej, w tym informacji o rodzeństwie,
- 3) odpis aktu urodzenia dziecka, a w przypadku sierot lub półsierot również odpis aktu zgonu zmarłego rodzica;
- 4) orzeczenie sądu o umieszczeniu dziecka w pieczy zastępczej albo wniosek rodziców, dziecka lub osoby trzeciej o umieszczenie dziecka w pieczy zastępczej;
- 5) dokumentację o stanie zdrowia dziecka, w tym kartę szczepień;
- 6) dokumenty szkolne, w szczególności świadectwa szkolne;
- 7) diagnozę psychofizyczną dziecka, w tym dziecka ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi, udziału w zajęciach rewalidacyjno-wychowawczych oraz konieczności objęcia dziecka pomocą profilaktyczno-wychowawczą lub resocjalizacyjną albo leczeniem i rehabilitacją;
- 8) plan pracy z rodziną, o którym mowa w art. 15 ust. 1 pkt 1, przekazany przez asystenta rodziny, a w przypadku, gdy rodzinie dziecka nie został przydzielony asystent rodziny przekazaną przez gminę informację o sytuacji rodziny.

2. W przypadku małoletniego cudzoziemca, poza informacjami i dokumentacją, o których mowa w ust 1, powiatowe centrum pomocy rodzinie oraz organizator rodzinnej pieczy zastępczej ponadto gromadzi i przekazuje odpowiednio rodzinie zastępczej, prowadzącemu rodzinny dom dziecka, dyrektorowi placówki opiekuńczo-wychowawczej, dyrektorowi regionalnej placówki opiekuńczo-terapeutycznej, dyrektorowi interwencyjnego ośrodka preadopcyjnego oraz zespołowi do spraw okresowej oceny sytuacji dziecka umieszczonego w instytucjonalnej pieczy zastępczej dostępne informacje oraz dokumentację, a w szczególności:

- 1) dokumenty potwierdzające tożsamość dziecka;
- 2) dokumenty uprawniające dziecko do pobytu na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej, jeżeli zostały wydane;
- 3) dokumenty podróży dziecka;
- 4) informacje o okolicznościach pobytu dziecka na terenie Rzeczypospolitej Polskiej;
- 5) informacje o okolicznościach zgłoszenia dziecka do powiatowego centrum pomocy rodzinie;
- 6) informacje o rodzicach dziecka;
- 7) dokumenty o stanie zdrowia dziecka.

3. W celu realizacji zadania, o którym mowa w ust. 1 i 2 powiatowe centrum pomocy rodzinie oraz organizator rodzinnej pieczy zastępczej mają prawo do uzyskania informacji oraz otrzymania lub wglądu do wszelkiej dostępnej dokumentacji dotyczących przyjętego dziecka, w tym prawnej i medycznej.”;

Art. 38b. 1. Starosta sprawuje nadzór nad organizatorami rodzinnej pieczy zastępczej, rodzinami zastępczymi, prowadzącymi rodzinne domy dziecka oraz placówkami opiekuńczo-wychowawczymi.

2. Starosta może upoważnić, w formie pisemnej, kierownika powiatowego centrum pomocy rodzinie do sprawowania nadzoru, o którym mowa w ust. 1.

3. W przypadku, gdy umowa o pełnienie funkcji rodziny zastępczej zawodowej jest zawarta przez starostę innego powiatu niż starosta powiatu właściwego ze względu na miejsce zamieszkania rodziny zastępczej, starostę sprawującego nadzór określa porozumienie, o którym mowa w art. 54 ust. 3b.

4. W przypadku rodzinnego domu dziecka organizowanego na terenie innego powiatu na zasadzie porozumienia, o którym mowa w art. 60 ust. 2, starostę sprawującego nadzór określa to porozumienie.”

5. W przypadku placówki opiekuńczo-wychowawczej prowadzonej na terenie innego powiatu na zasadzie porozumienia, o którym mowa w art. 93 ust. 2a, starostę sprawującego nadzór określa to porozumienie.

6. Marszałek województwa za pośrednictwem regionalnego ośrodka polityki społecznej sprawuje nadzór nad regionalnymi placówkami opiekuńczo-terapeutycznymi oraz interwencyjnymi ośrodkami preadopcyjnymi.”;

13) po art. 41 dodaje się art. 41a w brzmieniu:

„Art. 41a. 1. Dziecko do rodziny zastępczej lub rodzinnego domu dziecka kieruje starosta powiatu właściwego do ponoszenia wydatków na opiekę i wychowanie dziecka.

2. Jeżeli jest to uzasadnione dobrem dziecka starosta powiatu właściwego do ponoszenia wydatków na opiekę i wychowanie dziecka może tymczasowo, nie dłużej jednak niż na 6 miesięcy, skierować dziecko do małżonków lub osoby niepozostającej w związku małżeńskim, którzy nie są wstępnymi albo rodzeństwem dziecka, niespełniających warunków dotyczących rodzin zastępczych, w zakresie niezbędnych szkoleń, powierzając im jednocześnie pełnienie funkcji rodziny zastępczej.

3. Jeżeli starosta powiatu właściwego do ponoszenia wydatków na opiekę i wychowanie dziecka nie może skierować dziecka do rodziny zastępczej lub rodzinnego domu dziecka z powodu braku odpowiedniej rodziny zastępczej lub rodzinnego domu dziecka na jego terenie, zwraca się do innego powiatu z wnioskiem o skierowanie dziecka do odpowiedniej rodziny zastępczej lub rodzinnego domu dziecka.

4. O skierowaniu dziecka do rodziny zastępczej lub rodzinnego domu dziecka starosta powiatu właściwego do ponoszenia wydatków na opiekę i wychowanie dziecka informuje niezwłocznie sąd, który orzekł o umieszczeniu dziecka w pieczy zastępczej.”;

14) w art. 42:

a) ust. 1 pkt 5 otrzymuje brzmienie:

„5) są zdolne do sprawowania właściwej opieki nad dzieckiem, co zostało potwierdzone:

a) zaświadczeniem lekarskim o stanie zdrowia wystawionym przez lekarza podstawowej opieki zdrowotnej oraz

b) opinią o posiadaniu predyspozycji i motywacji do pełnienia funkcji rodziny zastępczej lub prowadzenia rodzinnego domu dziecka wystawioną przez psychologa, który posiada co najmniej wykształcenie wyższe magisterskie na kierunku psychologia oraz 2-letnie doświadczenie w poradnictwie rodzinnym.”,

b) ust. 2 otrzymuje brzmienie:

„2. Pełnienie funkcji rodziny zastępczej niezawodowej lub zawodowej oraz prowadzenie rodzinnego domu dziecka może być powierzone osobom, które nie były skazane prawomocnym wyrokiem za umyślne przestępstwo.”,

c) ust. 4 otrzymuje brzmienie:

„4. Rodzina zastępcza oraz prowadzący rodzinny dom dziecka sprawujący pieczę zastępczą nad dzieckiem mogą czasowo, za zgodą sądu sprawować pieczę zastępczą nad tym dzieckiem poza terytorium Rzeczypospolitej Polskiej.”

d) ust. 5 otrzymuje brzmienie:

„5. Sprawowanie pieczy zastępczej nad dzieckiem może być czasowo powierzone przez sąd rodzinie zastępczej lub prowadzącemu rodzinny dom dziecka, którzy nie zamieszkują na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej, w przypadku gdy rodzina zastępcza lub prowadzący rodzinny dom dziecka sprawują pieczę zastępczą nad rodzeństwem tego dziecka.”,

e) po ust. 5 dodaje się ust. 5a w brzmieniu:

„5a. Przed wydaniem zgód, o których mowa w ust. 4 i 5, sąd zasięga opinii właściwego starosty.”,

f) ust. 6 otrzymuje brzmienie:

„6. Wydając opinie, o których mowa w ust. 5a, starosta bierze pod uwagę opinię organizatora rodzinnej pieczy zastępczej, a także możliwość realizacji planu pomocy dziecku.”,

g) po ust. 6 dodaje się ust. 6a w brzmieniu:

„6a. Starosta może upoważnić kierownika powiatowego centrum pomocy rodzinie do wydawania opinii, o których mowa w ust. 5a.”;

15) art. 45 otrzymuje brzmienie:

„Art. 45. Na wniosek kandydata do pełnienia funkcji rodziny zastępczej zawodowej, rodziny zastępczej niezawodowej lub prowadzenia rodzinnego domu dziecka, posiadającego świadectwo ukończenia szkolenia, o którym mowa w art. 44 ust. 1, organizator rodzinnej pieczy zastępczej właściwy ze względu na miejsce zamieszkania kandydatów wydaje zaświadczenia kwalifikacyjne zawierające potwierdzenia ukończenia tego szkolenia oraz spełniania warunków, o których mowa w art. 42.”;

16) w art. 46:

a) w ust. 2:

- pkt 11 otrzymuje brzmienie:

„11) dane niezbędne do stwierdzenia, że osoba może sprawować właściwą opiekę nad dzieckiem, wynikające z zaświadczenia lekarskiego oraz opinii, o których mowa w art. 42 ust. 1 pkt 5”,

- pkt 13 otrzymuje brzmienie:

„13) liczbę umieszczonych dzieci i osób, o których mowa w art. 37 ust. 2 - w przypadku osób, o których mowa w ust. 1 pkt 2;

- pkt 14 otrzymuje brzmienie:

„14) informację o pełnieniu przez rodzinę zastępczą zawodową funkcji pogotowia rodzinnego lub funkcji rodziny zastępczej zawodowej specjalistycznej;”;

b) ust 3 otrzymuje brzmienie:

„3. Osoby, o których mowa w ust. 1, są obowiązane do poinformowania starosty o każdej zmianie danych, o których mowa w ust. 2, oraz do przedstawiania co 2 lata zaświadczenia lekarskiego o stanie zdrowia wystawionego przez lekarza podstawowej opieki zdrowotnej oraz wystawionej przez psychologa opinii o posiadaniu predyspozycji i motywacji do pełnienia funkcji rodziny zastępczej lub prowadzenia rodzinnego domu dziecka.”;

c) uchyla się ust. 4,

d) po ust. 4 dodaje się ust. 5 w brzmieniu:

„5. Starosta może upoważnić kierownika powiatowego centrum pomocy rodzinie do prowadzenia rejestru danych, o którym mowa w ust. 1.”;

17) w art. 47:

a) w ust. 1 pkt 1 i 2 otrzymują brzmienie:

„1) udzielenie o dziecku szczegółowych informacji, o których mowa w art. 38a ust. 1 pkt 1 i 2, oraz zapewnienie, w miarę potrzeby, kontaktu z dzieckiem przed umieszczeniem go w tej rodzinie lub rodzinnym domu dziecka w terminie nie późniejszym niż 7 dni przed przyjęciem dziecka;

2) przekazanie, nie później niż w dniu poprzedzającym dzień przyjęcia dziecka dokumentacji, o której mowa w art. 38a ust. 1 pkt 3-8.”;

b) ust. 2 i 3 otrzymują brzmienie:

„2. W przypadku umieszczenia w rodzinnej pieczy zastępczej dziecka wymagającego natychmiastowej pomocy lub umieszczenia dziecka w trybie art. 12a ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie (Dz. U. Nr 180, poz. 1493, z późn. zm.⁴⁾) organizator rodzinnej pieczy zastępczej przekazuje rodzinie zastępczej lub prowadzącemu rodzinny dom dziecka informacje, o których mowa w art. 38a ust.

⁴⁾ Zmiany wymienionej ustawy zostały ogłoszone w Dz. U. z 2009 r. Nr 206, poz. 1589, z 2010 r. Nr 28, poz. 146 i Nr 125, poz. 842 oraz z 2011 r. Nr 149, poz. 887).

1 pkt 1 i 2, oraz dokumentację, o której mowa w art. 38a ust. 1 pkt 3-8, niezwłocznie po przyjęciu dziecka.

3. Niezależnie od dokumentacji i informacji, o których mowa w art. 38a ust. 1, rodzina zastępcza oraz prowadzący rodzinny dom dziecka mają prawo do uzyskania informacji oraz otrzymania lub wglądu do wszelkiej dostępnej dokumentacji dotyczących przyjętego dziecka, w tym prawnej i medycznej.”,

c) ust. 5 otrzymuje brzmienie:

„5. Organizator rodzinnej pieczy zastępczej współpracuje z sądem oraz informuje, co najmniej raz na 12 miesięcy, a w przypadku dziecka w wieku poniżej 3 lat, co najmniej raz na 6 miesięcy, właściwy sąd o całokształcie sytuacji osobistej dziecka umieszczonego w rodzinie zastępczej lub rodzinnym domu dziecka oraz sytuacji rodziny dziecka.”;

18) art. 49 otrzymuje brzmienie:

„Art. 49. Obowiązek sprawowania pieczy nad dzieckiem i jego wychowania rodzina zastępcza lub prowadzący rodzinny dom dziecka podejmuje z dniem faktycznego umieszczenia dziecka w rodzinie zastępczej lub rodzinnym domu dziecka na mocy skierowania, o którym mowa w art. 41a, umowy, o której mowa w art. 35 ust. 2, oraz w sytuacjach określonych w art. 58 ust. 1 pkt 2 i 3.”;

19) w art. 55 w ust. 1 zdanie drugie otrzymuje brzmienie:

„Do umowy przepisy art. 54 ust. 3-8 i 62 ust. 2-5 stosuje się odpowiednio.”;

20) w art. 57 dodaje się ust. 3 i 4 w brzmieniu:

„3. Osobą zatrudnioną do pomocy przy sprawowaniu opieki nad dziećmi i przy pracach gospodarskich może być także małżonek niepobierający wynagrodzenia z tytułu umowy o pełnienie funkcji rodziny zastępczej zawodowej.

4. Starosta może upoważnić kierownika powiatowego centrum pomocy rodzinie do zawierania i rozwiązywania umów z osobami do pomocy przy sprawowaniu opieki nad dziećmi i przy pracach gospodarskich”;

21) w art. 61a ust. 2 otrzymuje brzmienie:

„2. Z rodziną zastępczą niezawodową lub zawodową spełniającą warunki do prowadzenia rodzinnego domu dziecka, starosta może zawrzeć, na wniosek tej rodziny, umowę o prowadzenie rodzinnego domu dziecka.”;

22) w art. 62 po ust. 2 dodaje się ust 2a w brzmieniu:

„2a. Starosta może upoważnić kierownika powiatowego centrum pomocy rodzinie do zawierania i rozwiązywania umów, o których mowa w ust. 2.”;

23) w art. 64 po ust. 5 dodaje się ust. 5a i 5b w brzmieniu:

„5a. Osobą zatrudnioną do pomocy przy sprawowaniu opieki nad dziećmi i przy pracach gospodarskich może być także małżonek niepobierający wynagrodzenia z tytułu umowy o prowadzenie rodzinnego domu dziecka.

5b. Starosta może upoważnić kierownika powiatowego centrum pomocy rodzinie do zawierania i rozwiązywania umów z osobami do pomocy przy sprawowaniu opieki nad dziećmi i przy pracach gospodarskich.”;

24) w art. 70 dodaje się ust. 3:

„3. Starosta może upoważnić kierownika powiatowego centrum pomocy rodzinie do udzielania zgody, o której mowa w ust. 1. ”;

25) w art. 71:

a) ust. 1 i 2 otrzymują brzmienie:

„1. Jeżeli bezpieczeństwo dziecka umieszczonego w rodzinie zastępczej albo w rodzinnym domu dziecka jest zagrożone starosta zapewnia dziecku pieczę zastępczą w innej rodzinie zastępczej, innym rodzinnym domu dziecka, placówce opiekuńczo-wychowawczej, regionalnej placówce opiekuńczo-terapeutycznej albo interwencyjnym ośrodku preadopcyjnym.

2. W przypadku zapewnienia dziecku pieczy zastępczej w innej rodzinie zastępczej lub innym rodzinnym domu dziecka starosta może rozwiązać z rodziną zastępczą lub z osobą prowadzącą rodzinny dom dziecka, w których dotychczas umieszczone było dziecko, umowę o pełnienie funkcji rodziny zastępczej lub prowadzenie rodzinnego domu dziecka, bez zachowania terminu wypowiedzenia.”,

b) uchyla się ust. 3 i 4;

26) art. 72 otrzymuje brzmienie:

„Art. 72. W przypadku przeniesienia dziecka do innej rodziny zastępczej lub rodzinnego domu dziecka dotychczasowa rodzina zastępcza lub osoba prowadząca rodzinny dom dziecka, za pośrednictwem organizatora rodzinnej pieczy zastępczej, przekazuje, nie później niż w dniu przeniesienia dziecka, osobie sprawującej pieczę zastępczą dokumentację, o której mowa w art. 38a ust. 1 pkt 3-8. Przepisy art. 47 ust. 2 i 3 stosuje się odpowiednio.”;

27) w art. 75 po ust. 3 dodaje się ust. 3a w brzmieniu:

„3a. Starosta może upoważnić kierownika powiatowego centrum pomocy rodzinie do zawierania i rozwiązywania umów, o których mowa w ust. 2 oraz do powiadamiania o zawartej umowie sądu.”;

28) w art. 76:

a) ust. 1 otrzymuje brzmienie:

„1. Organizatorem rodzinnej pieczy zastępczej jest jednostka organizacyjna powiatu lub podmiot, któremu powiat zlecił realizację tego zadania na podstawie art. 190.”,

b) ust. 2 otrzymuje brzmienie:

„2. W przypadku gdy organizatorem rodzinnej pieczy zastępczej jest powiatowe centrum pomocy rodzinie, w centrum tym tworzy się zespół do spraw rodzinnej pieczy zastępczej.”,

c) w ust. 4:

- po pkt 3 dodaje się pkt 3a w brzmieniu:

„3a) zapewnienie badań psychologicznych kandydatom do pełnienia funkcji rodziny zastępczej lub prowadzenia rodzinnego domu dziecka oraz rodzinom zastępczym i osobom prowadzącym rodzinne domy dziecka;”,

- po pkt 14 dodaje się pkt 14a w brzmieniu:

„14a) zapewnianie koordynatorom rodzinnej pieczy zastępczej szkoleń mających na celu podnoszenie ich kwalifikacji;”;

29) w art. 77 ust. 3 pkt 2 otrzymuje brzmienie:

„2) przygotowanie, we współpracy z odpowiednio rodziną zastępczą lub prowadzącym rodzinny dom dziecka oraz asystentem rodziny, a w przypadku gdy rodzinie dziecka nie został przydzielony asystent rodziny, we współpracy z podmiotem organizującym pracę z rodziną, planu pomocy dziecku;”;

30) w art. 82 po ust. 1 dodaje się ust. 1a i 1b w brzmieniu:

„1a. W przypadku, o którym mowa w ust. 1, świadczenia oraz dodatki przysługują w czasie trwania odpowiednio roku szkolnego, roku akademickiego, kursu albo przygotowania zawodowego.

1b. W przypadku gdy po ukończeniu:

- 1) nauki w szkole ponadgimnazjalnej osoba, która osiągnęła pełnoletność przebywając w pieczy zastępczej, o której mowa w art. 37 ust. 2, została przyjęta w tym samym roku kalendarzowym na studia wyższe lub do zakładu kształcenia nauczycieli,
- 2) studiów pierwszego stopnia osoba, która osiągnęła pełnoletność przebywając w pieczy zastępczej, o której mowa w art. 37 ust. 2, została przyjęta w tym samym roku kalendarzowym na studia drugiego stopnia

- świadczenia oraz dodatki przysługujące rodzinie zastępczej oraz prowadzącemu rodzinny dom dziecka przysługują także za wrzesień.”;

31) w art. 83 ust. 2 otrzymuje brzmienie:

„2. Rodzina zastępcza niezawodowa i zawodowa może otrzymywać środki finansowe na utrzymanie lokalu mieszkalnego w budynku wielorodzinnym lub domu jednorodzinnego w wysokości odpowiadającej kosztom ponoszonym przez rodzinę zastępczą niezawodową albo zawodową na czynsz, opłaty z tytułu najmu, opłaty za energię elektryczną i ciepłą, opał, wodę, gaz, odbiór nieczystości stałych i płynnych, dźwig osobowy, antenę zbiorczą, abonament telewizyjny i radiowy, usługi telekomunikacyjne oraz związanym z kosztami eksploatacji, obliczonym przez podzielenie łącznej kwoty tych kosztów przez liczbę osób zamieszkujących w tym lokalu lub domu jednorodzinnym i pomnożenie przez liczbę dzieci i osób, które osiągnęły pełnoletność przebywając w pieczy zastępczej, o których mowa w art. 37 ust. 2, umieszczonych w rodzinie zastępczej wraz z osobami tworzącymi tę rodzinę zastępczą”;

32) w art. 84 pkt 1 otrzymuje brzmienie:

„1) utrzymanie lokalu mieszkalnego w budynku wielorodzinnym lub domu jednorodzinnego, w którym jest prowadzony rodzinny dom dziecka, w wysokości odpowiadającej kosztom ponoszonym przez rodzinny dom dziecka na czynsz, opłaty z tytułu najmu, opłaty za energię elektryczną i ciepłą, opał, wodę, gaz, odbiór nieczystości stałych i płynnych, dźwig osobowy, antenę zbiorczą, abonament telewizyjny i radiowy, usługi telekomunikacyjne oraz związanym z kosztami eksploatacji, obliczonym przez podzielenie łącznej kwoty tych kosztów przez liczbę osób zamieszkujących w tym lokalu lub domu jednorodzinnym i pomnożenie przez liczbę dzieci i osób, które osiągnęły pełnoletność przebywając w pieczy zastępczej, o których mowa w art. 37 ust. 2, umieszczonych w rodzinnym domu dziecka wraz z prowadzącym rodzinny dom dziecka.”;

33) w art. 87 w ust. 2 dodaje się pkt 9 - 14 w brzmieniu:

„9) hospicjum stacjonarnym,

10) oddziale medycyny paliatywnej,

11) areszcie śledczym,

12) schronisku dla nieletnich,

13) zakładzie karnym,

14) zakładzie poprawczym”;

34) art. 89 otrzymuje brzmienie:

„Art. 89. Osoby otrzymujące świadczenia, dodatki, wynagrodzenia oraz dofinansowania do wypoczynku, o których mowa w niniejszym rozdziale, zwane dalej "świadczeniami pieniężnymi", są obowiązane niezwłocznie poinformować organ, który przyznał świadczenie pieniężne, o każdej zmianie sytuacji osobistej, dochodowej i majątkowej ich oraz dziecka, która ma wpływ na prawo do tych świadczeń.”;

35) art. 90 otrzymuje brzmienie:

„Art. 90. W przypadku osób lub małżonków, niespełniających warunków dotyczących rodzin zastępczych w zakresie niezbędnych szkoleń, do których starosta, na podstawie art. 41a ust. 2, skierował dziecko, przepisy art. 80-82, 86 i 87 stosuje się odpowiednio.”;

36) w art. 92:

a) ust. po ust. 6 dodaje się ust. 6a w brzmieniu:

„6a. Od kwot nienależnie pobranych świadczeń pieniężnych, o których mowa w ust. 2 pkt 1 i 2, naliczane są odsetki ustawowe.”;

b) ust. 9 otrzymuje brzmienie:

„9. Odsetki od kwot nienależnie pobranych świadczeń pieniężnych, o których mowa w ust. 2 pkt 1 i 2, naliczane są od pierwszego dnia miesiąca następującego po dniu wypłaty nienależnie pobranych świadczeń pieniężnych do dnia spłaty.”;

37) art. 94 otrzymuje brzmienie:

„Art. 94. 1. Powiat może zapewnić wspólną obsługę ekonomiczno-administracyjną i organizacyjną prowadzonych placówek opiekuńczo-wychowawczych, w szczególności tworząc centra administracyjne do obsługi tych placówek lub zlecić realizację tego zadania na podstawie ustawy z dnia 24 kwietnia 2003 r. o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie (Dz. U. z 2010 r. Nr 234, poz. 1536 oraz z 2011 r. Nr 112, poz. 654).

2. Do wspólnej obsługi placówek opiekuńczo-wychowawczych, w zakresie wykonywanych zadań, o których mowa w art. 93 ust. 4, można zatrudniać osoby, o których mowa w art. 98 ust. 1 pkt 2-5.

3. Dyrektorem podmiotu, który zapewnia wspólną obsługę, może być osoba, która spełnia wymagania określone w art. 97 ust. 3.”;

38) w art. 95:

a) ust. 2 otrzymuje brzmienie:

„2. Umieszczenie dziecka poniżej 10. roku życia w placówce opiekuńczo-wychowawczej typu socjalizacyjnego, interwencyjnego lub specjalistyczno-terapeutycznego jest możliwe w przypadku, gdy w danej placówce opiekuńczo-wychowawczej umieszczona jest matka lub ojciec tego dziecka oraz w innych wyjątkowych przypadkach, szczególnie gdy przemawia za tym stan zdrowia dziecka lub dotyczy to rodzeństwa.”;

b) ust. 3 otrzymuje brzmienie:

„3. W placówce opiekuńczo-wychowawczej typu socjalizacyjnego, interwencyjnego lub specjalistyczno-terapeutycznego można umieścić, w tym samym czasie, łącznie nie więcej niż 14 dzieci oraz osób, które osiągnęły pełnoletność przebywając w pieczy zastępczej, o których mowa w art. 37 ust. 2., z zastrzeżeniem ust. 3a.”,

c) po ust. 3 dodaje się ust. 3a i 3b w brzmieniu:

„3a. Do liczby dzieci oraz osób, które osiągnęły pełnoletność przebywając w pieczy zastępczej, o których mowa w art. 37 ust. 2, umieszczonych w placówce opiekuńczo-wychowawczej typu socjalizacyjnego, interwencyjnego lub specjalistyczno-terapeutycznego nie wlicza się dzieci umieszczonych w tej placówce, ale przebywających w:

- 1) domu pomocy społecznej;
- 2) specjalnym ośrodku szkolno-wychowawczym;
- 3) młodzieżowym ośrodku wychowawczym;
- 4) młodzieżowym ośrodku socjoterapii zapewniającym całodobową opiekę;
- 5) specjalnym ośrodku wychowawczym;
- 6) zakładzie opiekuńczo-leczniczym;
- 7) zakładzie pielęgnacyjno-opiekuńczym;
- 8) zakładzie rehabilitacji leczniczej;
- 9) hospicjum stacjonarnym;
- 10) oddziale medycyny paliatywnej;
- 11) areszcie śledczym;
- 12) schronisku dla nieletnich;
- 13) zakładzie karnym;
- 14) zakładzie poprawczym.

3b. W przypadku powrotu dziecka, o którym mowa w ust. 3a, do placówki opiekuńczo-wychowawczej, w tym powrotu krótkotrwałego, dyrektor tej placówki jest zobowiązany zapewnić taką organizację placówki opiekuńczo-wychowawczej,

aby w tym samym czasie, w placówce tej, nie przebywało łącznie więcej niż 14 dzieci oraz osób, które osiągnęły pełnoletność przebywając w pieczy zastępczej, o których mowa w art. 37 ust. 2”;

39) w art. 97:

a) ust. 2 otrzymuje brzmienie:

„2. W przypadku zapewnienia na podstawie art. 94 wspólnej obsługi ekonomiczno-administracyjnej i organizacyjnej placówek opiekuńczo-wychowawczych, placówką opiekuńczo-wychowawczą, kieruje dyrektor podmiotu, który zapewnia tę obsługę, przy pomocy wyznaczonego w poszczególnych placówkach opiekuńczo-wychowawczych wychowawcy.”,

b) po ust. 2 dodaje się ust. 2a w brzmieniu:

„2a. W przypadku prowadzenia więcej niż jednej placówki opiekuńczo-wychowawczej przez podmiot, któremu powiat zlecił realizację tego zadania na podstawie art. 190, placówkami tymi może kierować jeden dyrektor przy pomocy wyznaczonego w poszczególnych placówkach opiekuńczo-wychowawczych wychowawcy.”;

40) w art. 99 ust. 3 otrzymuje brzmienie:

„W placówce opiekuńczo-wychowawczej typu rodzinnego można zatrudnić tylko osobę wskazaną przez dyrektora. Może to być osoba z nim spokrewniona, spowinowacona lub jego małżonek.”;

41) po art. 99 dodaje się art. 99a w brzmieniu:

„Art. 99a. Niezależnie od dokumentacji i informacji, o których mowa w art. 38a ust. 1, dyrektor placówki opiekuńczo-wychowawczej ma prawo do uzyskania informacji oraz otrzymania lub wglądu do wszelkiej dostępnej dokumentacji dotyczących dziecka, w tym prawnej i medycznej.”;

42) w art. 100 ust. 1 otrzymuje brzmienie:

„1. Praca z dzieckiem w placówce opiekuńczo-wychowawczej jest prowadzona zgodnie z planem pomocy dziecku, sporządzonym i realizowanym przez wychowawcę we współpracy z asystentem rodziny, a w przypadku gdy rodzinie dziecka nie został przydzielony asystent rodziny, we współpracy z podmiotem organizującym pracę z rodziną.”;

43) w art. 103:

a) ust. 3 otrzymuje brzmienie:

„3. W przypadkach, o których mowa w ust. 2 pkt 2 i 3, przepisów art. 95 ust. 1 i 3 nie stosuje się.”;

b) w ust. 4 pkt 1 otrzymuje brzmienie:

„1) zakładem poprawczym, schroniskiem dla nieletnich, młodzieżowym ośrodkiem wychowawczym, aresztem śledczym, zakładem karnym;”;

44) w art. 108 ust. 1 otrzymuje brzmienie:

„1. Na wniosek dyrektora placówki opiekuńczo-wychowawczej lub na wniosek wychowawcy za zgodą dyrektora placówki opiekuńczo-wychowawczej, po zasięgnięciu opinii powiatowego centrum pomocy rodzinie powiatu właściwego do ponoszenia średnich miesięcznych wydatków przeznaczonych na utrzymanie dziecka w placówce opiekuńczo-wychowawczej, starosta powiatu, który skierował dziecko do placówki opiekuńczo-wychowawczej, może przenieść dziecko do innej placówki opiekuńczo-wychowawczej tego samego typu.”;

45) po art. 122 dodaje się art. 122a w brzmieniu:

„Art. 122a. 1. Kontrola nad placówkami opiekuńczo-wychowawczymi, regionalnymi placówkami opiekuńczo-terapeutycznymi i interwencyjnymi ośrodkami preadopcyjnymi obejmuje w szczególności:

- 1) przestrzeganie standardów opieki i wychowania, o których mowa w przepisach dotyczących placówek opiekuńczo-wychowawczych, regionalnych placówek opiekuńczo-terapeutycznych i interwencyjnych ośrodków preadopcyjnych;
- 2) działania placówki na rzecz utrzymania przez dziecko kontaktów z rodziną;
- 3) zaspokajanie potrzeb dziecka i respektowanie jego praw;
- 4) przestrzeganie przepisów określających zasady działania placówki opiekuńczo-wychowawczej, regionalnej placówki opiekuńczo-terapeutycznej i interwencyjnego ośrodka preadopcyjnego.”;

46) uchyla się art. 123 – 126;

47) po art. 128 dodaje się art. 128a w brzmieniu:

„Art. 128a. Ocena sytuacji dziecka dokonywana jest na posiedzeniu zwoływanym przez organizatora rodzinnej pieczy zastępczej.”;

48) art. 130 otrzymuje brzmienie:

„Art. 130. 1. Oceny sytuacji dziecka organizator rodzinnej pieczy zastępczej dokonuje w konsultacji z:

- 1) odpowiednio rodziną zastępczą albo prowadzącym rodzinny dom dziecka;
- 2) pedagogiem;

- 3) psychologiem;
- 4) właściwym asystentem rodziny;
- 5) przedstawicielem ośrodka adopcyjnego;
- 6) koordynatorem rodzinnej pieczy zastępczej.

2. Do udziału w posiedzeniu w sprawie sytuacji dziecka umieszczonego w rodzinnej pieczy zastępczej mogą być zapraszani w szczególności przedstawiciele: sądu właściwego ze względu na miejsce zamieszkania rodziny zastępczej lub prowadzącego rodzinny dom dziecka, właściwego powiatowego centrum pomocy rodzinie, ośrodka pomocy społecznej, Policji, ochrony zdrowia, instytucji oświatowych oraz organizacji społecznych statutowo zajmujących się problematyką rodziny i dziecka, a także osoby bliskie dziecku.”;

49 w art. 131 ust. 1 otrzymuje brzmienie:

„1. Organizator rodzinnej pieczy zastępczej dokonuje oceny sytuacji dziecka w miarę potrzeb nie rzadziej niż co 12 miesięcy, a przypadku dziecka w wieku poniżej 3 lat nie rzadziej niż co 3 miesiące.”;

50) w art. 134 w ust. 3 zdanie drugie otrzymuje brzmienie:

„W przypadku negatywnej kolejnej oceny rodziny zastępczej albo prowadzącego rodzinny dom dziecka organizator rodzinnej pieczy zastępczej kieruje do starosty wnioski o skierowanie dzieci umieszczonych w tej rodzinie zastępczej albo rodzinnym domu dziecka do innej rodziny zastępczej, innego rodzinnego domu dziecka, placówki opiekuńczo-wychowawczej, regionalnej placówki opiekuńczo-terapeutycznej albo interwencyjnego ośrodka preadopcyjnego.”;

51) po art. 134 dodaje się art. 134a w brzmieniu:

„Art. 134a. 1. Od oceny rodziny zastępczej albo prowadzącego rodzinny dom dziecka, rodzinie zastępczej i prowadzącemu rodzinny dom dziecka służy, w terminie 14 dni od dnia otrzymania oceny, sprzeciw do starosty.

2. Starosta rozpatruje sprzeciw w terminie 14 dni od dnia jego otrzymania.

3. W razie uwzględnienia sprzeciwu przez starostę ocenę rodziny zastępczej albo prowadzącego rodzinny dom dziecka zmienia się albo sporządza po raz drugi. Od oceny sporządzonej po raz drugi przysługuje sprzeciw na zasadach określonych w ust. 1 i 2.”;52) w art. 137

a) w ust. 1 wprowadzenie do wyliczenia otrzymuje brzmienie:

„W skład zespołu wchodzi:”;

b) ust. 2 otrzymuje brzmienie:

„2. Do udziału w posiedzeniu zespołu mogą być zapraszani w szczególności przedstawiciele: sądu właściwego ze względu na miejsce położenia placówki, właściwego powiatowego centrum pomocy rodzinie, ośrodka pomocy społecznej, Policji, ochrony zdrowia, instytucji oświatowych oraz organizacji społecznych statutowo zajmujących się problematyką rodziny i dziecka, a także osoby bliskie dziecku.”;

53) w art. 138 ust. 1 otrzymuje brzmienie:

„1. Zespół dokonuje okresowej oceny sytuacji dziecka w miarę potrzeb nie rzadziej niż co 12 miesięcy, a w przypadku dziecka w wieku poniżej 3 lat nie rzadziej niż co 3 miesiące.”;

54) po art. 139 dodaje się art. 139a w brzmieniu:

„Art. 139a. 1. Do zadań organizatora rodzinnej pieczy zastępczej, zespołu do spraw okresowej oceny sytuacji dziecka umieszczonego w instytucjonalnej pieczy zastępczej oraz dyrektora placówki opiekuńczo-wychowawczej typu rodzinnego należy także:

- 1) sporządzanie opinii na temat zasadności przysposobienia dziecka;
- 2) sporządzanie opinii o kontaktach dziecka z rodziną biologiczną i wpływie tych kontaktów na dziecko;
- 3) sporządzanie opinii o zasadności przysposobienia związanego ze zmianą miejsca zamieszkania dziecka na miejsce zamieszkania poza granicami Rzeczypospolitej Polskiej mającej na celu stwierdzenie, że przysposobienie to leży w jego najlepszym interesie;
- 4) sporządzanie opinii o zasadności wspólnego umieszczenia rodzeństwa w rodzinie przysposabiającej;
- 5) sporządzanie opinii o możliwości nieumieszczenia wspólnie rodzeństwa w rodzinie przysposabiającej z powodu nieznaledzenia kandydata do przysposobienia rodzeństwa;
- 6) przekazywanie do właściwego ośrodka adopcyjnego informacji i dokumentacji, o których mowa w art. 38a ust. 1.

2. Sporządzając opinię, o której mowa w ust. 1 pkt 1, organizator rodzinnej pieczy zastępczej, zespół do spraw okresowej oceny sytuacji dziecka umieszczonego w instytucjonalnej pieczy zastępczej oraz dyrektor placówki opiekuńczo-wychowawczej typu rodzinnego biorą pod uwagę konieczność zagwarantowania, że przysposobienie leży w najlepszym interesie dziecka.

3. Sporządzając opinię, o której mowa w ust. 1 pkt 3, organizator rodzinnej pieczy zastępczej, zespół do spraw okresowej oceny sytuacji dziecka umieszczonego w instytucjonalnej pieczy zastępczej oraz dyrektor placówki opiekuńczo-wychowawczej typu rodzinnego biorą pod uwagę w szczególności możliwość zapewnienia dziecku stabilnego, rodzinnego środowiska wychowawczego, w tym zastępczego, na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej.

4. Sporządzając opinię, o których mowa w ust. 1 pkt 4 i 5, organizator rodzinnej pieczy zastępczej, zespół do spraw okresowej oceny sytuacji dziecka umieszczonego w instytucjonalnej pieczy zastępczej oraz dyrektor placówki opiekuńczo-wychowawczej typu rodzinnego biorą pod uwagę w szczególności więzi między rodzeństwem.

5. Opinie, o których mowa w ust. 1 pkt 1-5 organizator rodzinnej pieczy zastępczej, zespół do spraw okresowej oceny sytuacji dziecka umieszczonego w instytucjonalnej pieczy zastępczej oraz dyrektor placówki opiekuńczo-wychowawczej typu rodzinnego przekazuje do właściwego ośrodka adopcyjnego.”;

55) w art. 140:

a) w ust. 1 dodaje się pkt 3 w brzmieniu:

„3) zapewnia się pomoc prawną i psychologiczną.”,

b) ust. 3 otrzymuje brzmienie:

„3. W przypadku gdy osoba usamodzielniana:

- 1) przebywa w domu pomocy społecznej albo w placówce zapewniającej całodobową opiekę osobom niepełnosprawnym lub przewlekle chorym,
- 2) otrzymuje pomoc dla osób usamodzielnianych w rozumieniu przepisów o pomocy społecznej

- pomoc, o której mowa w ust. 1, nie przysługuje.”;

56) w art. 143 ust. 2 otrzymuje brzmienie:

„2. Wniosek o przyznanie pomocy na kontynuowanie nauki i pomocy na usamodzielnienie osoba usamodzielniana składa w powiecie właściwym do ponoszenia wydatków na finansowanie pomocy na kontynuowanie nauki i usamodzielnienie za pośrednictwem kierownika powiatowego centrum pomocy rodzinie powiatu właściwego ze względu na miejsce pobytu osoby usamodzielnianej.”;

57) w art. 145:

a) ust. 2-4 otrzymują brzmienie:

„2. Osoba usamodzielniana co najmniej rok przed osiągnięciem przez nią pełnoletności wskazuje osobę, która podejmuje się pełnienia funkcji opiekuna usamodzielnienia oraz przedstawia pisemną zgodę tej osoby.

3. Opiekunem usamodzielnienia może być osoba tworząca rodzinę zastępczą, prowadząca rodzinny dom dziecka, koordynator rodzinnej pieczy zastępczej, pracownik socjalny powiatowego centrum pomocy rodzinie, osoba będąca w placówce opiekuńczo-wychowawczej albo regionalnej placówce opiekuńczo-terapeutycznej wychowawcą lub psychologiem, lub inna osoba wskazana przez osobę usamodzielnianą i zaakceptowana przez kierownika powiatowego centrum pomocy rodzinie powiatu właściwego do ponoszenia wydatków na finansowanie pomocy na kontynuowanie nauki i usamodzielnienie.

4. Indywidualny program usamodzielnienia jest opracowywany przez osobę usamodzielnianą wspólnie z opiekunem usamodzielnienia co najmniej na miesiąc przed osiągnięciem przez osobę usamodzielnianą pełnoletności, a następnie jest zatwierdzany przez kierownika powiatowego centrum pomocy rodzinie powiatu właściwego do ponoszenia wydatków na finansowanie pomocy na kontynuowanie nauki i usamodzielnienie.”,

b) dodaje się ust. 5-7 w brzmieniu:

„5. Kierownik powiatowego centrum pomocy rodzinie powiatu właściwego do ponoszenia wydatków na finansowanie pomocy na kontynuowanie nauki i usamodzielnienie, informuje powiat właściwy ze względu na planowane miejsce osiedlenia się osoby usamodzielnianej o zamiarze osiedlenia się tej osoby w miejscowości wskazanej w indywidualnym programie usamodzielnienia oraz przesyła mu kopię tego programu i informacje o opiece usamodzielnienia.

6. Zmiany w indywidualnym programie usamodzielnienia może dokonać osoba usamodzielniana wspólnie z opiekunem usamodzielnienia w przypadku zmiany sytuacji życiowej tej osoby. Zmiany programu wymagają zatwierdzenia przez kierownika powiatowego centrum pomocy rodzinie powiatu właściwego do ponoszenia wydatków na finansowanie pomocy na kontynuowanie nauki i usamodzielnienie.

7. Po zakończeniu realizacji indywidualnego programu usamodzielnienia osoba usamodzielniana wraz z opiekunem usamodzielnienia i kierownikiem powiatowego centrum pomocy rodzinie powiatu właściwego do ponoszenia wydatków na

finansowanie pomocy na kontynuowanie nauki i usamodzielnienie dokonują oceny końcowej procesu usamodzielnienia.”;

58) w art. 146 uchyla się ust. 6;

59) w art. 156 w ust. 1:

a) po pkt 1 dodaje się pkt 1a w brzmieniu:

„1a) promowanie idei adopcji, w tym poszukiwanie kandydatów do przysposobienia dziecka;”;

b) pkt 5 otrzymuje brzmienie:

„5) gromadzenie i aktualizowanie informacji o dzieciach, które mogą być przysposobione;”;

c) pkt 11 otrzymuje brzmienie:

„11) wydawanie świadectw ukończenia szkolenia dla kandydatów do przysposobienia dziecka, dokonywanie wstępnej oceny kandydatów do przysposobienia dziecka oraz sporządzanie opinii kwalifikacyjnej w sprawach dotyczących umieszczenia dzieci w rodzinie przysposabiającej;”;

60) w art. 161:

a) w ust. 2:

- wprowadzenie do wyliczenia otrzymuje brzmienie:

„Ośrodek adopcyjny przetwarza następujące informacje dotyczące kandydatów do przysposobienia dziecka:”;

- pkt 10 otrzymuje brzmienie:

„10) dane o stanie zdrowia niezbędne do stwierdzenia, że osoba może sprawować właściwą opiekę nad dzieckiem, wynikające z zaświadczenia lekarskiego o stanie zdrowia wystawionego przez lekarza podstawowej opieki zdrowotnej;”;

b) ust. 3 otrzymuje brzmienie:

„3. Ośrodek adopcyjny, w tym wojewódzki bank danych i centralny bank danych, oraz organ centralny, o którym mowa w art. 187 ust. 1 pkt 9, przetwarza następujące informacje dotyczące dzieci zgłoszonych do przysposobienia:

- 1) imię i nazwisko dziecka
- 2) adres miejsca zamieszkania dziecka;
- 3) datę i miejsce urodzenia dziecka;
- 4) dane dotyczące sytuacji prawnej oraz aktualnego miejsca pobytu dziecka;
- 5) szczegółowy opis przebiegu pobytu dziecka w pieczy zastępczej, zawierający również daty umieszczenia dziecka w pieczy zastępczej;

- 6) dane o stanie zdrowia i rozwoju psychofizycznym dziecka;
- 7) stosunek dziecka do przysposobienia;
- 8) imiona i nazwiska rodziców dziecka;
- 9) numer PESEL rodziców dziecka;
- 10) daty urodzenia rodziców dziecka
- 11) dane dotyczące stanu zdrowia oraz innych informacji dotyczących rodziców dziecka mających wpływ na zdrowie dziecka;
- 12) informacje na temat utrzymywania przez rodzinę biologiczną kontaktów z dzieckiem;
- 13) dane dotyczące sytuacji prawnej oraz aktualnego miejsca pobytu rodzeństwa dziecka.”;

61) art. 164 otrzymuje brzmienie:

„Art. 164. 1. Rodzice, podmiot leczniczy, organizator rodzinnej pieczy zastępczej, dyrektor placówki opiekuńczo-wychowawczej, regionalnej placówki opiekuńczo-terapeutycznej lub interwencyjnego ośrodka preadopcyjnego oraz inna instytucja lub osoba, które powzięły informację o dziecku uzasadniającą zakwalifikowanie dziecka do przysposobienia, zgłaszają tę informację do ośrodka adopcyjnego działającego na terenie województwa, w którym przebywa dziecko.

2. W przypadku powzięcia informacji, o której mowa w ust. 1, ośrodek adopcyjny niezwłocznie:

- 1) występuje do organizatora rodzinnej pieczy zastępczej, zespołu do spraw okresowej oceny sytuacji dziecka umieszczonego w instytucjonalnej pieczy zastępczej oraz dyrektora placówki opiekuńczo-wychowawczej typu rodzinnego o przekazanie opinii oraz dokumentacji, o których mowa w art. 139a, chyba, że posiada te opinie oraz dokumentację oraz
- 2) sporządza informację o sytuacji prawnej, rodzinnej i zdrowotnej dziecka, zwaną dalej „kartą dziecka”, której integralną część stanowi metryka prowadzenia sprawy.

3. W przypadku gdy ośrodek adopcyjny, nie może sporządzić karty dziecka, gdyż nie posiada informacji o sytuacji prawnej dziecka, w terminie 3 dni roboczych od powzięcia informacji, o której mowa w ust. 1, występuje do właściwego dla siebie miejscowo ośrodka adopcyjnego prowadzącego wojewódzki bank danych o ustalenie sytuacji prawnej dziecka.

4. W terminie 7 dni roboczych od otrzymania wystąpienia, o którym mowa w ust. 3, ośrodek adopcyjny prowadzący wojewódzki bank danych przekazuje do ośrodka adopcyjnego, o którym mowa w ust. 3, informację o sytuacji prawnej dziecka.

5. W terminie 30 dni od dnia sporządzenia karty dziecka ośrodek adopcyjny w oparciu o opinie, o których mowa w art. 139a ust. 1 pkt 1 i 2, dokonuje kwalifikacji dziecka do przysposobienia krajowego, sporządza dokument potwierdzający zakwalifikowanie dziecka do przysposobienia krajowego oraz wszczyna poszukiwanie kandydata do przysposobienia dziecka.

6. W przypadku niepozyskania kandydata do przysposobienia dziecka, ośrodek adopcyjny odpowiedzialny za kwalifikację dziecka do przysposobienia krajowego, przesyła do właściwego dla siebie miejscowo ośrodka adopcyjnego prowadzącego wojewódzki bank danych:

- 1) dokument potwierdzający zakwalifikowanie dziecka do przysposobienia krajowego,
- 2) kartę dziecka,
- 3) opinie i dokumentacje, o których mowa w art. 139a - zwane dalej „dokumentacją kwalifikacyjną”.

7. Ośrodek adopcyjny prowadzący wojewódzki bank danych, o którym mowa w ust. 6, w terminie 3 dni roboczych od dnia otrzymania dokumentacji kwalifikacyjnej, przekazuje tę dokumentację do ośrodków adopcyjnych na terenie województwa oraz do ośrodków adopcyjnych prowadzących wojewódzkie banki danych w pozostałych województwach.

8. Przed przekazaniem dokumentacji kwalifikacyjnej do ośrodków adopcyjnych na terenie województwa oraz do ośrodków adopcyjnych prowadzących wojewódzkie banki danych w pozostałych województwach ośrodek adopcyjny prowadzący wojewódzki bank danych, o którym mowa w ust. 6, może żądać uzupełnienia lub aktualizacji dokumentacji kwalifikacyjnej w przypadku stwierdzenia uchybień lub konieczności pozyskania dodatkowych informacji.

9. Ośrodki adopcyjne prowadzące wojewódzkie banki danych, w terminie 3 dni roboczych, od dnia otrzymania dokumentacji kwalifikacyjnej, przekazują tę dokumentację do ośrodków adopcyjnych działających na terenie ich województwa celem poszukiwania dla dziecka rodziny przysposabiającej.

10. W przypadku nieznaalezienia kandydata do przysposobienia dziecka w terminie 55 dni od dnia wysłania przez ośrodek adopcyjny prowadzący wojewódzki

bank danych, o którym mowa w ust. 6, dokumentacji kwalifikacyjnej do ośrodków adopcyjnych na terenie województwa oraz do ośrodków adopcyjnych prowadzących wojewódzkie banki danych w pozostałych województwach, ośrodek adopcyjny prowadzący wojewódzki bank danych, o którym mowa w ust. 6, w terminie 3 dni roboczych, przekazuje dokumentację kwalifikacyjną dziecka do ośrodka adopcyjnego prowadzącego centralny bank danych.

11. Ośrodek adopcyjny prowadzący centralny bank danych, w oparciu o opinię, o której mowa w art. 139a ust. 1 pkt 3, w terminie 7 dni roboczych od dnia otrzymania dokumentacji kwalifikacyjnej, dokonuje kwalifikacji dziecka do przysposobienia międzynarodowego oraz sporządza dokument potwierdzający zakwalifikowanie dziecka do przysposobienia międzynarodowego. Dokonując kwalifikacji dziecka do przysposobienia międzynarodowego ośrodek adopcyjny prowadzący centralny bank danych może zasięgać opinii ministra właściwego do spraw rodziny.

12. Ośrodek adopcyjny prowadzący centralny bank danych przed dokonaniem kwalifikacji dziecka do przysposobienia międzynarodowego może żądać uzupełnienia lub aktualizacji dokumentacji kwalifikacyjnej w przypadku stwierdzenia uchybień lub konieczności pozyskania dodatkowych informacji mogących mieć wpływ na tę kwalifikację.

13. Żądanie uzupełnienia lub aktualizacji dokumentacji kwalifikacyjnej lub zasięgnięcie opinii ministra właściwego do spraw rodziny, wstrzymuje bieg terminu, o którym mowa odpowiednio w ust. 7 i 11.

14. W przypadku, gdy po przeprowadzeniu kwalifikacji dziecka do przysposobienia międzynarodowego ośrodek adopcyjny prowadzący centralny bank danych nie zakwalifikuje dziecka do tego przysposobienia, informuje o tym, wraz ze szczegółowym wyjaśnieniem, w terminie 3 dni roboczych, ośrodek adopcyjny odpowiedzialny za kwalifikację dziecka do przysposobienia krajowego.

15. W przypadku powzięcia przez ośrodek adopcyjny odpowiedzialny za kwalifikację dziecka do przysposobienia krajowego informacji o zmianie sytuacji dziecka ośrodek ten informuje ośrodek adopcyjny prowadzący centralny bank danych o zmianie sytuacji dziecka. W przypadku, gdy zmiana sytuacji dziecka ma wpływ na kwalifikację dziecka do przysposobienia międzynarodowego ośrodek adopcyjny prowadzący centralny bank danych dokonuje ponownej kwalifikacji dziecka do przysposobienia międzynarodowego.

16. Ośrodek adopcyjny prowadzący centralny bank danych, w terminie 3 dni roboczych od dnia sporządzenia kwalifikacji międzynarodowej dziecka, przekazuje dokumentację kwalifikacyjną oraz dokument potwierdzający zakwalifikowanie dziecka do przysposobienia międzynarodowego, ośrodkowi adopcyjnemu upoważnionemu do współpracy z organami centralnymi innych państw lub z licencjonowanymi przez rządy innych państw organizacjami lub ośrodkami adopcyjnymi celem poszukiwania dla dziecka rodziny przysposabiającej poza granicami Rzeczypospolitej Polskiej.

17. Ośrodek adopcyjny upoważniony do współpracy z organami centralnymi innych państw lub z licencjonowanymi przez rządy innych państw organizacjami lub ośrodkami adopcyjnymi, po znalezieniu kandydata mającego miejsce zamieszkania poza granicami Rzeczypospolitej Polskiej, sporządza dokument potwierdzający dobór kandydata do przysposobienia do dziecka.

18. W przypadku, gdy miejscem zamieszkania kandydata do przysposobienia dziecka jest państwo strona Konwencji z dnia 29 maja 1993 r. o ochronie dzieci i współpracy w dziedzinie przysposobienia międzynarodowego (Dz. U. z 2000 r. Nr 39, poz. 448 oraz z 2002 r. Nr 1, poz. 17) ośrodek adopcyjny upoważniony do współpracy z organami centralnymi innych państw lub z licencjonowanymi przez rządy innych państw organizacjami lub ośrodkami adopcyjnymi przekazuje dokumentację kwalifikacyjną, dokument potwierdzający zakwalifikowanie dziecka do przysposobienia międzynarodowego oraz dokumentację dotyczącą kandydatów do przysposobienia dziecka organowi centralnemu, o którym mowa w art. 187 ust. 1 pkt 9, w celu wydania przez ten organ rozstrzygnięcia w przedmiocie zgody, o której mowa w art. 17 Konwencji z dnia 29 maja 1993 r. o ochronie dzieci i współpracy w dziedzinie przysposobienia międzynarodowego.

19. Rozstrzygając w przedmiocie zgody, o której mowa w art. 17 Konwencji z dnia 29 maja 1993 r. o ochronie dzieci i współpracy w dziedzinie przysposobienia międzynarodowego organ centralny, o którym mowa w art. 187 ust. 1 pkt 9, przed wydaniem tej zgody, może żądać uzupełnienia lub aktualizacji dokumentacji kwalifikacyjnej oraz dokumentacji dotyczącej kandydatów do przysposobienia dziecka.

20. Organ centralny, o którym mowa w art. 187 ust. 1 pkt 9, nie wydaje zgody, o której mowa w art. 17 Konwencji z dnia 29 maja 1993 r. o ochronie dzieci i współpracy w dziedzinie przysposobienia międzynarodowego w przypadku gdy:

1) uzna, że przysposobienie międzynarodowe nie leży w nadrzędnym interesie dziecka lub

2) postępowanie w sprawie przysposobienia dziecka zostało przeprowadzone z naruszeniem przepisów dotyczących przysposobienia dziecka, a naruszenie to ma istotny wpływ na rozstrzygnięcie w przedmiocie zgody. .

21. Procedury, o których mowa w ust. 1, ust. 2 pkt 2, ust. 3-20, są prowadzone z zastosowaniem systemu teleinformatycznego, o którym mowa w art. 187 ust. 3.”;

62) po art. 164 dodaje się art. 164a w brzmieniu:

„Art. 164a. 1. Karta dziecka zawiera następujące informacje:

- 1) imię i nazwisko dziecka;
- 2) adres miejsca zamieszkania dziecka;
- 3) datę i miejsce urodzenia dziecka;
- 4) dane dotyczące sytuacji prawnej oraz aktualnego miejsca pobytu dziecka;
- 5) szczegółowy opis przebiegu pobytu dziecka w pieczy zastępczej, zawierający również daty umieszczenia dziecka w pieczy zastępczej;
- 6) dane o stanie zdrowia i rozwoju psychofizycznym dziecka;
- 7) stosunek dziecka do przysposobienia;
- 8) imiona i nazwiska rodziców dziecka;
- 9) daty urodzenia rodziców dziecka;
- 10) numer PESEL rodziców dziecka;
- 11) dane dotyczące stanu zdrowia oraz innych informacji dotyczących rodziców dziecka mających wpływ na zdrowie dziecka;
- 12) informacje na temat utrzymywania przez rodzinę biologiczną kontaktów z dzieckiem;
- 13) dane dotyczące sytuacji prawnej oraz aktualnego miejsca pobytu rodzeństwa dziecka, a także informację, czy rodzeństwo zostało zgłoszone do przysposobienia.

2. Metryka prowadzenia sprawy zawiera informacje o datach wykonania czynności, o których mowa w art. 164.”;

63) w art. 166

a) w ust. 1:

- wprowadzenie do wyliczenia otrzymuje brzmienie:

„kwalifikacja dziecka do przysposobienia krajowego obejmuje:”;

- po pkt 4 dodaje się pkt 5 i 6 w brzmieniu:

„5) dokonywaną przez psychologa analizę aktualnych więzi dziecka z bliskimi mu osobami.”,

6) analizę całościowej sytuacji dziecka w celu zbadania czy przysposobienie leży w jego najlepszym interesie, dokonywaną w oparciu o opinie, o której mowa w art. 139a ust. 1 pkt 1, 2, 4 i 5.”,

b) po ust. 1 dodaje się ust. 1a w brzmieniu:

„1a. Kwalifikacja dziecka do przysposobienia międzynarodowego obejmuje:

- 1) dokonywaną przez psychologa ocenę stopnia możliwości nawiązania przez dziecko więzi emocjonalnej w rodzinie mającej miejsce zamieszkania poza granicami Rzeczypospolitej;
- 2) analizę całościowej sytuacji dziecka w celu zbadania czy przysposobienie międzynarodowe leży w jego najlepszym interesie, dokonywaną w oparciu o opinie, o której mowa w art. 139a ust. 1 pkt 3;
- 3) analizę prawidłowości prowadzenia poszukiwania kandydata do przysposobienia na terenie kraju.”,

c) ust. 2 otrzymuje brzmienie:

„2. Przy kwalifikowaniu dziecka do przysposobienia ośrodek adopcyjny współpracuje w szczególności z asystentem rodziny, a w przypadku gdy rodzinie dziecka nie został przydzielony asystent rodziny, z podmiotem organizującym pracę z rodziną, koordynatorem rodzinnej pieczy zastępczej, organizatorem rodzinnej pieczy zastępczej, placówkami opiekuńczo-wychowawczymi, regionalnymi placówkami opiekuńczo-terapeutycznymi, interwencyjnymi ośrodkami preadopcyjnymi, podmiotami leczniczymi, placówkami oświatowymi, jednostkami organizacyjnymi pomocy społecznej, sądami oraz Policją.”;

64) po art. 166 dodaje się art. 166a w brzmieniu:

„Art. 166a. 1. Rodzeństwo powinno być umieszczane w jednej rodzinie przysposabiającej, chyba że:

- 1) ośrodek adopcyjny odpowiedzialny za kwalifikację dziecka do przysposobienia krajowego, w oparciu o opinie, o której mowa w art. 139a ust. 1 pkt 4, uzna, że wspólne umieszczenie dziecka wraz z rodzeństwem w rodzinie przysposabiającej nie leży w najlepszym interesie dziecka lub
- 2) ośrodek adopcyjny odpowiedzialny za kwalifikację dziecka do przysposobienia krajowego, w oparciu o opinie, o której mowa w art. 139a ust. 1 pkt 5, uzna, że względu najlepiej pojęty interes dziecka, że z powodu

nieznalezienia kandydata do przysposobienia rodzeństwa na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej oraz nieznalezienia kandydata do przysposobienia rodzeństwa poza granicami Rzeczypospolitej Polskiej, możliwe jest umieszczanie rodzeństwa w różnych rodzinach przysposabiających.

2. W przypadku, o którym mowa w ust. 1 pkt 2, ośrodek adopcyjny odpowiedzialny za kwalifikację dziecka do przysposobienia krajowego wszczyna poszukiwanie kandydatów do przysposobienia dziecka oraz przesyła dokumentację kwalifikacyjną do właściwego dla siebie miejscowo ośrodka adopcyjnego prowadzącego wojewódzki bank danych. Przepisy art. 164 ust. 7-20 stosuje się odpowiednio.”;

65) w art. 169 ust. 2 otrzymuje brzmienie:

„2. W przypadku gdy kandydat do przysposobienia dziecka zamieszkuje poza granicami Rzeczypospolitej Polskiej podmioty, o których mowa w art. 168 ust. 2:

1) przekazują, po zakwalifikowaniu dziecka do przysposobienia przez ośrodek adopcyjny prowadzący centralny bank danych, informację o dziecku pełnomocnikom organizacji lub ośrodków adopcyjnych licencjonowanych przez rządy innych państw;

2) umożliwiają kandydatom zakwalifikowanym przez te podmioty, po wydaniu przez organ centralny, o którym mowa w art. 187 ust. 1 pkt 9, zgody, o której mowa w art. 17 Konwencji z dnia 29 maja 1993 r. o ochronie dzieci i współpracy w dziedzinie przysposobienia międzynarodowego, kontakt z dzieckiem, chyba że przysposobienie następuje między członkami rodziny.”;

66) w art. 170:

a) w ust. 1:

- po pkt 2 dodaje się pkt 3 w brzmieniu:

„3) osoby, które już przysposobiły brata lub siostrę małoletniego”;

- zdanie wspólne otrzymuje brzmienie:

„-ośrodek adopcyjny nie wszczyna postępowania w zakresie poszukiwania kandydatów do przysposobienia dziecka, o którym mowa w art. 164 ust. 5-9 i 15, a wszczęte zawiesza.”;

b) ust. 3 otrzymuje brzmienie:

„3. W przypadku gdy osoby wymienione w ust. 1 pkt 1 nie mają stałego pobytu na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej, a dziecko w wyniku przysposobienia miałooby zmienić miejsce zamieszkania w Rzeczypospolitej Polskiej na miejsce zamieszkania

w innym państwie, ośrodek adopcyjny, nie wszczynając postępowania w zakresie poszukiwania kandydatów do przysposobienia dziecka, o którym mowa w art. 164 ust. 5-9 i 15, albo zawieszając to postępowanie, przesyła posiadane dokumenty do ośrodka adopcyjnego prowadzącego centralny bank danych.”;

67) w art. 172 ust. 2 otrzymuje brzmienie:

„2. Obowiązek, o którym mowa w ust. 1, nie dotyczy kandydatów do przysposobienia:

- 1) spokrewnionych albo spowinowaconych z dzieckiem,
- 2) którzy wcześniej przysposobili rodzeństwo dziecka, lub
- 3) sprawujących nad dzieckiem rodzinną pieczę zastępczą, z wyłączeniem osób sprawujących nad dzieckiem rodzinną pieczę zastępczą, o których mowa w art. 41a ust. 2.”;

68) po art. 174 dodaje się art. 174a w brzmieniu:

„Art. 174a. Administratorem danych osobowych przetwarzanych przez dany ośrodek adopcyjny podczas wykonywanych przez niego zadań wynikających z niniejszej ustawy jest ten ośrodek adopcyjny.”;

69) art. 175 otrzymuje brzmienie:

„Art. 175. Minister właściwy do spraw rodziny określi, w drodze rozporządzenia, wzór kwestionariusza wywiadu adopcyjnego oraz karty dziecka, w tym metryki prowadzenia sprawy, mając na uwadze sprawne i rzetelne przeprowadzenie procedury przysposobienia.”;

70) po art. 175 dodaje się art. 175a w brzmieniu:

„Art. 175a. 1. Marszałek województwa sprawuje nadzór nad ośrodkami adopcyjnymi.”

2. Marszałek województwa może upoważnić, w formie pisemnej, kierownika regionalnego ośrodka polityki społecznej do sprawowania nadzoru, o którym mowa w ust. 1.”;

71) w art. 176 uchyla się pkt 8;

72) w art. 177 ust. 1 otrzymuje brzmienie:

„1. Do zadań zleconych z zakresu administracji rządowej realizowanych przez gminę należy wykonywanie zadań wynikających z rządowych programów z zakresu wspierania rodziny oraz rządowych programów, o których mowa w art. 187a ust. 1.”;

73) w art. 181 pkt 1 otrzymuje brzmienie:

„1) realizacja zadań wynikających z rządowych programów wspierania rodziny i systemu pieczy zastępczej oraz rządowych programów, o których mowa w art. 187a ust. 1.”;

74) w art. 182 ust. 3 otrzymuje brzmienie:

„3. W sprawach indywidualnych dotyczących świadczeń, dodatków, środków finansowych, opłat oraz innych kwot, o których mowa w art. 80 ust. 1, art. 81, art. 83 ust. 1, 2 i 4, art. 84, art. 92 ust. 1, art. 140 ust. 1 pkt 1, art. 193 ust. 1 decyzje wydaje starosta, upoważniony przez niego kierownik powiatowego centrum pomocy rodzinie lub inni pracownicy powiatowego centrum pomocy rodzinie upoważnieni przez starostę na wniosek kierownika.”;

75) w art. 183 po pkt 3 dodaje się pkt 3a w brzmieniu:

„3a) szkolenie i dyskontowanie zawodowe kadr jednostek organizacyjnych samorządu gminnego i powiatowego;”;

76) art. 184 otrzymuje brzmienie:

„Art. 184. Do zadań zleconych z zakresu administracji rządowej realizowanych przez samorząd województwa należy organizowanie i prowadzenie ośrodków adopcyjnych oraz realizacja zadań wynikających z rządowych programów, o których mowa w art. 187a ust. 1.”;

77) w art. 186:

a) pkt 3 otrzymuje brzmienie:

„3) kontrola nad:

a) realizacją zadań z zakresu wspierania rodziny, pieczy zastępczej, usamodzielnień pełnoletnich wychowanków i adopcji wykonywanych przez:

- jednostki samorządu terytorialnego,

- jednostki organizacyjne wspierania rodziny i systemu pieczy zastępczej

- zwane dalej kontrolowanymi jednostkami,

b) zgodnością zatrudnienia pracowników jednostek organizacyjnych wspierania rodziny i systemu pieczy zastępczej z wymaganymi kwalifikacjami;”;

b) po pkt 3 dodaje się pkt 3a w brzmieniu:

„3a) zasięgnięcie informacji o sposobie realizacji zadań wynikających z niniejszej ustawy przez samorząd gminny, powiatowy i województwa;”;

c) uchyla się pkt 4 i 5;

78) w art. 187 w ust. po ust. 3 dodaje się ust. 3a w brzmieniu:

„3a. W przypadku gdy systemy teleinformatyczne, o których mowa w ust. 3, zapewnia minister właściwy do praw rodziny, administratorem danych osobowych zawartych w dokumentach przesyłanych w formie elektronicznej za pomocą tego systemu jest minister właściwy do spraw rodziny.”;

79) po art. 187 dodaje się art. 187a w brzmieniu:

„Art. 187a. 1. Rada Ministrów może przyjąć rządowy program wsparcia rodzin z dziećmi.

2. Rada Ministrów określi, w drodze rozporządzenia, szczegółowe warunki realizacji programu, o którym mowa w ust. 1, uwzględniając potrzebę zapewnienia efektywności tego programu.”;

80) po art. 190 dodaje się art. 190a w brzmieniu:

„Art. 190a. Sądy, organy i jednostki organizacyjne są obowiązane niezwłocznie, nie później jednak niż w terminie 7 dni, udostępnić lub udzielić na wniosek podmiotu realizującego zadania w zakresie wspierania rodziny i systemu pieczy zastępczej niezbędnych informacji, które mają znaczenie w realizacji zadań wynikających z niniejszej ustawy.”;

81) w art. 191:

a) ust. 9 i 10 otrzymują brzmienie:

„9. W przypadku umieszczenia dziecka w rodzinie zastępczej albo w rodzinnym domu dziecka gmina właściwa ze względu na miejsce zamieszkania dziecka przed umieszczeniem go po raz pierwszy w pieczy zastępczej ponosi odpowiednio wydatki, o których mowa w ust. 1 pkt 1, w wysokości:

- 1) 10% wydatków na opiekę i wychowanie dziecka - w pierwszym roku pobytu dziecka w pieczy zastępczej;
- 2) 30% wydatków na opiekę i wychowanie dziecka - w drugim roku pobytu dziecka w pieczy zastępczej;
- 3) 50% wydatków na opiekę i wychowanie dziecka - w trzecim roku i następnych latach pobytu dziecka w pieczy zastępczej.

Przepisy ust. 2-4 i 7 stosuje się odpowiednio.

10. W przypadku umieszczenia dziecka w placówce opiekuńczo-wychowawczej, regionalnej placówce opiekuńczo-terapeutycznej albo interwencyjnym ośrodku preadopcyjnym gmina właściwa ze względu na miejsce zamieszkania dziecka przed umieszczeniem go po raz pierwszy w pieczy zastępczej ponosi odpowiednio wydatki, o których mowa w ust. 1 pkt 2, w wysokości:

- 1) 10% w pierwszym roku pobytu dziecka w pieczy zastępczej,
- 2) 30% w drugim roku pobytu dziecka w pieczy zastępczej,
- 3) 50% w trzecim roku i następnych latach pobytu dziecka w pieczy zastępczej

- średnich miesięcznych wydatków przeznaczonych na utrzymanie dziecka w placówce opiekuńczo-wychowawczej, regionalnej placówce opiekuńczo-terapeutycznej albo interwencyjnym ośrodku preadopcyjnym.

Przepisy ust. 2-4 i 7 stosuje się odpowiednio.”

b) po ust. 10 dodaje się ust. 10a w brzmieniu:

„10a. Przepisów ust. 9 i 10 nie stosuje się w przypadku dzieci, o których mowa w ust. 8 pkt 2.”,

c) po ust. 13 dodaje się ust. 13a w brzmieniu:

„13a. Powiat, na terenie którego umieszczono dziecko w pieczy zastępczej, jest zobowiązany do poinformowania o umieszczeniu dziecka w pieczy zastępczej gminy oraz powiatu zobowiązanych do ponoszenia na to dziecko wydatków, o których mowa w ust. 1 pkt 1 i 2, w terminie 14 dni od dnia umieszczenia dziecka w pieczy zastępczej.”;

82) w art. 193:

a) po ust. 1 dodaje się ust. 1a:

„1a. Opłatę, o której mowa w ust. 1, rodzice ponoszą od dnia umieszczenia dziecka w pieczy zastępczej.”,

b) ust. 4 otrzymuje brzmienie:

„4. W przypadku braku możliwości uzyskania od rodziców całości lub części opłaty za okres pobytu w pieczy zastępczej po uzyskaniu pełnoletności przez osobę, która osiągnęła pełnoletność przebywając w pieczy zastępczej, o której mowa w art. 37 ust. 2, opłatę lub jej część ponosi także ta osoba, w wysokości nie wyższej niż 50% kwoty dochodu tej osoby, o którym mowa w art. 80 ust. 3.”,

c) po ust. 6 dodaje się ust. 6a w brzmieniu:

„6a. Opłaty, o której mowa w ust. 1, nie ponosi się za okres, w którym dziecko umieszczone w pieczy zastępczej przebywa u rodziców.”,

d) po ust. 7 dodaje się ust. 7a i 7b w brzmieniu:

„7a. Od opłaty, o której mowa w ust. 1, naliczane są odsetki ustawowe od pierwszego dnia miesiąca następującego po miesiącu, w którym decyzja ustalająca opłatę stała się ostateczna.

7b. Należności z tytułu nieponoszenia opłaty, o której mowa w ust. 1, podlegają egzekucji w trybie przepisów o postępowaniu egzekucyjnym w administracji.”,

e) ust. 8 otrzymuje brzmienie:

„8. W przypadku powstania zaległości z tytułu nieponoszenia opłaty, o której mowa w ust. 1, za okres dłuższy niż 12 miesięcy starosta przekazuje do biura informacji gospodarczej informację gospodarczą o powstaniu tej zaległości.”;

83) w art. 194 po ust. 1 dodaje się ust. 1a w brzmieniu:

„1a. Jeżeli zmianie uległy okoliczności mające wpływ na wydanie decyzji administracyjnej dotyczącej opłaty, o której mowa w art. 193 ust. 1, w szczególności zmianie uległa wysokość przyznanych świadczeń oraz dodatków, o których mowa w art. 80 ust. 1 i art. 81 albo średnich miesięcznych wydatków przeznaczonych na utrzymanie dziecka w placówce opiekuńczo-wychowawczej, regionalnej placówce, starosta może bez zgody strony zmienić lub uchylić ostateczną decyzję administracyjną dotyczącą tej opłaty.”;

84) w art. 196:

a) ust. 4 otrzymuje brzmienie:

„4. Ogłoszenie, o którym mowa w ust. 3, stanowi podstawę do ustalenia odpłatności za pobyt dziecka w placówce opiekuńczo-wychowawczej, regionalnej placówce opiekuńczo-terapeutycznej oraz interwencyjnym ośrodku preadopcyjnym od następnego miesiąca przypadającego po miesiącu, w którym zostało opublikowane. Do tego czasu odpłatność za pobyt w placówce opiekuńczo-wychowawczej, regionalnej placówce opiekuńczo-terapeutycznej oraz interwencyjnym ośrodku preadopcyjnym ustala się na podstawie ogłoszenia z roku poprzedniego.”,

b) po ust. 4 dodaje się ust. 5 i 6 w brzmieniu:

„5. W placówce opiekuńczo-wychowawczej, regionalnej placówce opiekuńczo-terapeutycznej oraz interwencyjnym ośrodku preadopcyjnym, które rozpoczęły działalność, średnie miesięczne wydatki przeznaczone na utrzymanie dziecka ustala się w wysokości średniej wojewódzkiej kwoty średnich miesięcznych wydatków przeznaczonych na utrzymanie dziecka odpowiednio w placówkach opiekuńczo-wychowawczych danego typu, regionalnych placówkach opiekuńczo-terapeutycznych lub interwencyjnych ośrodkach preadopcyjnych. W przypadku gdy w danym województwie nie ma placówek opiekuńczo-wychowawczych danego typu, regionalnych placówek opiekuńczo-terapeutycznych lub interwencyjnych ośrodków preadopcyjnych, średnie miesięczne wydatki przeznaczone na utrzymanie

dziecka w placówce opiekuńczo-wychowawczej, regionalnej placówce opiekuńczo-terapeutycznej oraz interwencyjnym ośrodku preadopcyjnym, które rozpoczęły działalność ustala się w wysokości średniej krajowej kwoty średnich miesięcznych wydatków przeznaczonych na utrzymanie dziecka odpowiednio w placówkach opiekuńczo-wychowawczych danego typu, regionalnych placówkach opiekuńczo-terapeutycznych lub interwencyjnych ośrodkach preadopcyjnych

6. W celu ustalenia średnich miesięcznych wydatków przeznaczonych na utrzymanie dziecka w placówce opiekuńczo-wychowawczej, regionalnej placówce opiekuńczo-terapeutycznej oraz interwencyjnym ośrodku preadopcyjnym, które nie były prowadzone przez cały rok kalendarzowy kwotę wydatków przeznaczonych na działalność tej placówki lub ośrodka wynikająca z utrzymania dzieci z poprzedniego roku kalendarzowego, bez wydatków inwestycyjnych, powiększoną o prognozowany średnioroczny wskaźnik cen towarów i usług konsumpcyjnych ogółem, przyjęty w ustawie budżetowej na dany rok kalendarzowy, dzieli się przez liczbę miejsc w tej placówce lub ośrodku, ustaloną jako sumę rzeczywistej liczby dzieci w poszczególnych dniach poprzedniego roku kalendarzowego, a powstały iloraz mnoży się przez średnią liczbę dni w miesiącach, w których funkcjonowała ta placówka lub ośrodek.”;

85) w art. 197:

a) ust. 1 otrzymuje brzmienie:

„1. Jednostki samorządu terytorialnego mogą otrzymywać dotacje celowe z budżetu państwa na dofinansowanie zadań własnych z zakresu realizacji zadań wspierania rodziny oraz systemu pieczy zastępczej.”,

b) uchyla się ust. 2

c) po ust. 2 dodaje się ust. 2a w brzmieniu:

2a. Koszty obsługi opracowania i realizacji przez ministra właściwego do spraw rodziny i wojewodę programów, o których mowa w art. 187 ust. 1 pkt 5, wynoszą do 1% przyznanych dotacji.”;

86) w dziale VIII

a) tytuł otrzymuje brzmienie:

„Kontrola wojewody”

b) dodaje się art. 197a – 197g w brzmieniu:

„Art. 197a. 1. Wojewoda w związku z przeprowadzanym postępowaniem kontrolnym ma prawo do:

- 1) żądania informacji, dokumentów i danych, niezbędnych do sprawowania kontroli;
- 2) wstępu w ciągu doby do obiektów i pomieszczeń kontrolowanej jednostki;
- 3) przeprowadzania oględzin obiektów, składników majątku kontrolowanej jednostki oraz przebiegu określonych czynności objętych obowiązującym standardem;
- 4) żądania od pracowników kontrolowanej jednostki udzielenia informacji w formie ustnej i pisemnej w zakresie przeprowadzanej kontroli;
- 5) wzywania i przesłuchiwania świadków;
- 6) zwrócenia się o wydanie opinii biegłych
- 7) obserwacji dzieci umieszczonych w instytucjonalnej pieczy zastępczej lub przebywających w placówkach wsparcia dziennego;
- 8) przeprowadzania indywidualnych rozmów z dziećmi umieszczonymi w instytucjonalnej pieczy zastępczej oraz z dziećmi przebywającymi w placówkach wsparcia dziennego, w tym zasięgania opinii dzieci, z uwzględnieniem ich wieku, możliwości intelektualnych oraz stopnia dojrzałości poznawczej;
- 9) obserwacji zajęć prowadzonych przez wychowawcę w instytucjonalnej pieczy zastępczej oraz w placówkach wsparcia dziennego.

2. Przy prowadzeniu postępowania kontrolnego wojewoda może korzystać z pomocy osób posiadających specjalistyczną wiedzę z zakresu przedmiotu kontroli.

Art. 197b. 1. Czynności, o których mowa w art. 197a ust. 1, w imieniu i z upoważnienia wojewody przeprowadzają upoważnieni pracownicy wydziału właściwego do spraw wspierania rodziny, pieczy zastępczej, usamodzielnień pełnoletnich wychowanków i adopcji urzędu wojewódzkiego w zespołach co najmniej dwuosobowych, zwanych dalej "zespołami inspektorów".

2. Zespół inspektorów, wykonując w kontrolowanej jednostce czynności, o których mowa w art. 197a ust. 1, jest obowiązany do okazania legitymacji służbowych oraz imiennego upoważnienia do prowadzenia czynności kontrolnych wskazującego kontrolowaną jednostkę.

3. Członkiem zespołu inspektorów upoważnionym do prowadzenia czynności kontrolnych w kontrolowanych jednostkach może być osoba, która posiada:

- 1) tytuł zawodowy magistra na kierunku pedagogika, pedagogika specjalna, psychologia, nauki o rodzinie lub na innym kierunku, którego program

obejmuje resocjalizację, pracę socjalną, pedagogikę opiekuńczo-wychowawczą;

2) co najmniej trzyletni staż pracy w zawodzie pedagoga lub psychologa albo w zakresie resocjalizacji.

4. Do kontroli spraw, przy których zachodzi konieczność zapoznania się z informacjami niejawnymi, kontrolujący inspektor powinien posiadać poświadczenie bezpieczeństwa upoważniające do dostępu do informacji niejawnych, uzyskane na podstawie przepisów ustawy z dnia 5 sierpnia 2010 r. o ochronie informacji niejawnych (Dz. U. 182, poz. 1228).

Art. 197c. 1. Wojewoda, w związku z prowadzoną kontrolą, może wystąpić z wnioskiem do właściwego miejscowo komendanta Policji o pomoc, jeżeli jest to niezbędne do przeprowadzenia czynności, o których mowa w art. 197a ust. 1.

2. Komendant Policji jest obowiązany do zapewnienia zespołowi inspektorów pomocy Policji w toku wykonywanych przez niego czynności.

Art. 197d. 1. Wojewoda, po przeprowadzeniu postępowania kontrolnego, może wydać zalecenia pokontrolne.

2. Kontrolowana jednostka może, w terminie 7 dni od dnia otrzymania zaleceń pokontrolnych, zgłosić do nich zastrzeżenia.

3. Wojewoda, w terminie 14 dni od dnia otrzymania zastrzeżeń, o których mowa w ust. 2, przedstawia stanowisko w sprawie ich uwzględnienia.

4. W przypadku nieuwzględnienia zastrzeżeń przez wojewodę kontrolowana jednostka jest obowiązana w terminie 30 dni od dnia otrzymania stanowiska wojewody, o którym mowa w ust. 3, do powiadomienia wojewody o realizacji zaleceń pokontrolnych.

5. W przypadku uwzględnienia zastrzeżeń przez wojewodę kontrolowana jednostka jest obowiązana w terminie 30 dni od dnia otrzymania stanowiska wojewody, o którym mowa w ust. 3, do powiadomienia wojewody o realizacji zaleceń pokontrolnych, mając na uwadze zmiany wynikające z uwzględnionych zastrzeżeń.

6. W przypadku stwierdzenia istotnych uchybień w działalności wojewoda, niezależnie od przysługujących mu innych środków, zawiadamia o stwierdzonych uchybieniach właściwy organ założycielski kontrolowanej jednostki oraz organ zlecający realizację zadania na podstawie art. 190 – w przypadku jednostki, która działa w oparciu o to zlecenie.

7. Organ, o którym mowa w ust. 6, do którego skierowano zawiadomienie o stwierdzonych uchybieniach, jest obowiązany, w terminie 30 dni od dnia otrzymania zawiadomienia o stwierdzonych uchybieniach, powiadomić wojewodę o podjętych czynnościach.

Art. 197e. 1. W przypadku niepodjęcia lub niewykonania czynności wynikających z zaleceń pokontrolnych mających na celu ograniczenie lub likwidację stwierdzonych istotnych uchybień lub nieprawidłowości w funkcjonowaniu placówki opiekuńczo-wychowawczej, regionalnej placówki opiekuńczo-terapeutycznej lub interwencyjnego ośrodka preadopcyjnego wojewoda może orzec o czasowym lub stałym cofnięciu zezwolenia na prowadzenie tej placówki lub ośrodka.

2. Jeżeli w wyniku przeprowadzonych czynności, o których mowa w art. 197a ust. 1, ujawnione zostały rażące zaniedbania lub zaniechania realizacji obowiązków ustawowych, wojewoda może wezwać jednostkę samorządu terytorialnego do wyznaczenia wykonawcy zastępczego, w terminie nie dłuższym niż dwa miesiące od dnia otrzymania wezwania.

3. W przypadku niewyznaczenia przez jednostkę samorządu terytorialnego wykonawcy zastępczego w terminie, o którym mowa w ust. 2, wojewoda może wystąpić do sądu administracyjnego ze skargą na bezczynność organu jednostki samorządu terytorialnego.

Art. 197f. Minister właściwy do spraw rodziny określi w drodze rozporządzenia:

- 1) organizację i tryb przeprowadzania kontroli przez wojewodę,
 - 2) wzór legitymacji uprawniającej do przeprowadzania kontroli
- uwzględniając konieczność zapewnienia odpowiedniego poziomu sprawowania kontroli nad realizacją zadań z zakresu wspierania rodziny i systemu pieczy zastępczej.”;

Art. 197g. W sprawach nieuregulowanych w niniejszym dziale stosuje się przepisy ustawy z dnia 14 czerwca 1960 r. – Kodeks postępowania administracyjnego (Dz. U. z 2013 r. poz. 267)”;

87) art. 198 otrzymuje brzmienie:

„Art. 198. Kto nie realizuje zaleceń pokontrolnych, o których mowa w art. 197d ust. 1, podlega karze pieniężnej w wysokości od 500 do 10.000 zł.”;

88) w art. 226 ust. 5 otrzymuje brzmienie:

„5. Sprawy o wynagrodzenia, dodatki oraz świadczenia na pokrycie kosztów utrzymania dziecka lub osoby przebywającej w rodzinie zastępczej lub placówce opiekuńczo-wychowawczej typu rodzinnego, do których prawo powstało przed dniem wejścia w życie niniejszej ustawy, podlegają, z zastrzeżeniem ust. 9, rozpatrzeniu na zasadach i w trybie określonych w przepisach dotychczasowych, na wniosek osoby otrzymującej te świadczenia, dodatki i wynagrodzenia. Przepisy art. 193 i 194 stosuje się odpowiednio.”;

89) w art. 228:

a) ust. 3 otrzymuje brzmienie:

„3. Niepubliczne placówki opiekuńczo-wychowawcze wsparcia dziennego, działające na podstawie przepisów dotychczasowych, funkcjonują nie dłużej niż przez okres 42 miesięcy od dnia wejścia w życie niniejszej ustawy.”;

b) ust. 5 otrzymuje brzmienie:

„5. Po upływie terminu, o którym mowa w ust. 3, placówki opiekuńczo-wychowawcze wsparcia dziennego mogą prowadzić działalność, jeżeli zapewnią dzieciom bezpieczne i higieniczne warunki pobytu, co zostanie stwierdzone przez wójta, w terminie, o którym mowa w ust. 3.”

90) w art. 229 ust. 9 otrzymuje brzmienie:

„9. Umowy o realizację zadania, którego przedmiotem jest prowadzenie niepublicznych placówek, o których mowa w ust. 1-4 i 7, zachowują moc do czasu wygaśnięcia lub rozwiązania, nie dłużej jednak niż przez okres 5 lat od dnia wejścia w życie niniejszej ustawy.”;

91) art. 230 otrzymuje brzmienie:

„Art. 230. 1. Liczba dzieci umieszczonych w placówkach opiekuńczo-wychowawczych, o których mowa w art. 229 ust. 1-3, po upływie okresu, o którym mowa w art. 229 ust. 8, nie dłużej jednak niż do dnia 1 stycznia 2021 r., nie może być wyższa niż 30, z zastrzeżeniem ust. 2.”;

2. Do liczby dzieci oraz osób, które osiągnęły pełnoletność przebywając w pieczy zastępczej, o których mowa w art. 37 ust. 2, umieszczonych w placówkach opiekuńczo-wychowawczych, o których mowa w art. 229 ust. 1-3, nie wlicza się dzieci umieszczonych w tych placówkach, ale przebywających w

- 1) domu pomocy społecznej;
- 2) specjalnym ośrodku szkolno-wychowawczym;

- 3) młodzieżowym ośrodku wychowawczym;
- 4) młodzieżowym ośrodku socjoterapii zapewniającym całodobową opiekę;
- 5) specjalnym ośrodku wychowawczym;
- 6) zakładzie opiekuńczo-leczniczym;
- 7) zakładzie pielęgnacyjno-opiekuńczym;
- 8) zakładzie rehabilitacji leczniczej;
- 9) hospicjum stacjonarnym;
- 10) oddziale medycyny paliatywnej;
- 11) areszcie śledczym;
- 12) schronisku dla nieletnich;
- 13) zakładzie karnym;
- 14) zakładzie poprawczym.

3. W przypadku powrotu dziecka, o którym mowa w ust. 2, do placówki opiekuńczo-wychowawczej, w tym powrotu krótkotrwałego, dyrektor tej placówki jest zobowiązany zapewnić taką organizację placówki opiekuńczo-wychowawczej, aby w tym samym czasie, w placówce tej, nie przebywało łącznie więcej niż 14 dzieci oraz osób, które osiągnęły pełnoletność przebywając w pieczy zastępczej, o których mowa w art. 37 ust. 2.”;

92) art. 231 otrzymuje brzmienie:

„Art. 231. W placówkach opiekuńczo-wychowawczych, o których mowa w art. 229 ust. 1-3, w okresie 4 lat od dnia wejścia w życie niniejszej ustawy mogą być umieszczane dzieci powyżej 7. roku życia. Przepisy art. 95 ust. 2 stosuje się odpowiednio.”;

93) w art. 233 ust.1 otrzymuje brzmienie:

„1. Do dnia 31 grudnia 2014 r. rodziny zastępcze i rodzinne domy dziecka nieposiadające co najmniej 2-letniego doświadczenia jako rodzina zastępcza lub rodzinny dom dziecka, obejmuje się, na ich wniosek, opieką koordynatora rodzinnej pieczy zastępczej. Przepis art. 77 ust. 1a stosuje się odpowiednio.”;

94) w art. 247:

a) ust. 1 otrzymuje brzmienie:

„1. Minister właściwy do spraw rodziny wprowadzi program na dofinansowanie w okresie 6 lat od dnia wejścia w życie niniejszej ustawy zadań własnych gminy

i powiatu z zakresu realizacji zadań wspierania rodziny oraz systemu pieczy zastępczej, w szczególności na pokrycie części wydatków związanych z powołaniem asystentów rodziny, koordynatorów rodzinnej pieczy zastępczej oraz prowadzeniem szkoleń, dla rodzin zastępczych i prowadzących rodzinne domy dziecka.”,

b) po ust. 1a dodaje się ust. 1b w brzmieniu:

„1b. Koszty obsługi opracowania i realizacji przez ministra właściwego do spraw rodziny i wojewodę programu, o którym mowa w ust. 1, wynoszą do 1% przyznanych dotacji.”.

Art. 2. W ustawie z dnia 25 lutego 1964 r. – Kodeks rodzinny i opiekuńczy (Dz. U. z 2012 r. poz. 788 i 1529 oraz z 2013 r. poz. 1439) wprowadza się następujące zmiany:

1) w art. 109 w § 2:

a) wprowadzenie do wyliczenia otrzymuje brzmienie:

„Sąd opiekuńczy może:”;

b) pkt 5 otrzymuje brzmienie:

„5) zarządzić umieszczenie małoletniego w pieczy zastępczej.”;

2) uchyla się art. 112⁵ – 112⁸.

Art. 3. W ustawie z dnia 17 listopada 1964 r. – Kodeks postępowania cywilnego (Dz. U. z 2014 r. poz. 101, 293, 379 i 435) wprowadza się następujące zmiany:

1) w art. 570¹ uchyla się § 3;

2) w art. 578 po § 2 dodaje się § 3 w brzmieniu:

„§ 3. Sąd w terminie 7 dni od dnia uprawomocnienia się postanowienia orzekającego przysposobienie przesyła to postanowienie do właściwego ośrodka adopcyjnego odpowiedzialnego za kwalifikację dziecka do przysposobienia.”;

3) uchyla się art. 579²;

4) w art. 589 dodaje się ust. 4 w brzmieniu:

„4. Sąd w terminie 7 dni od dnia złożenia przez rodziców oświadczeń, o których mowa w § 1, przesyła te oświadczenia do właściwego ośrodka adopcyjnego prowadzącego wojewódzki bank danych o dzieciach oczekujących na przysposobienie.”;

5) art. 598¹³ otrzymuje brzmienie:

„Art. 598¹³. Przepisy art. 598⁶-598¹² stosuje się odpowiednio do wykonania orzeczeń wydanych na zasadzie art. 569 § 2, dotyczących odebrania osoby podlegającej władzy rodzicielskiej lub pozostającej pod opieką, a także orzeczeń o umieszczeniu małoletniego w pieczy zastępczej.”;

6) w art. 833 po § 6 dodaje się § 7 w brzmieniu:

„§ 7. Nie podlegają egzekucji świadczenia, dodatki i inne kwoty, o których mowa w art. 31 ust. 1, art. 80 ust. 1, art. 81, art. 83 ust. 1 i 4, art. 84 pkt 2 i 3 i art. 140 ust. 1 pkt 1 ustawy z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (Dz. U. z 2013 r., poz. 135 i 154) oraz środki finansowe na utrzymanie lokalu mieszkalnego w budynku wielorodzinnym lub domu jednorodzinnego, o których mowa w art. 83 ust. 2 i art. 84 pkt 1 ustawy z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej w części przysługującej na umieszczone w rodzinie zastępczej lub rodzinnym domu dziecka dzieci i osoby, które osiągnęły pełnoletność przebywając w pieczy zastępczej.”

Art. 4. W ustawie z dnia 17 czerwca 1966 r. o postępowaniu egzekucyjnym w administracji (Dz. U. z 2012 r., poz. 1015, z późn. zm.⁵⁾) w art. 10 po § 4 dodaje się § 5 w brzmieniu:

„§ 5. Nie podlegają egzekucji świadczenia, dodatki i inne kwoty, o których mowa w art. 31 ust. 1, art. 80 ust. 1, art. 81, art. 83 ust. 1 i 4, art. 84 pkt 2 i 3 i art. 140 ust. 1 pkt 1 ustawy z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (Dz. U. z 2013 r., poz. 135 i 154) oraz środki finansowe na utrzymanie lokalu mieszkalnego w budynku wielorodzinnym lub domu jednorodzinnego, o których mowa w art. 83 ust. 2 i art. 84 pkt 1 ustawy z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej w części przysługującej na umieszczone w rodzinie zastępczej lub rodzinnym domu dziecka dzieci i osoby, które osiągnęły pełnoletność przebywając w pieczy zastępczej.”

Art. 5. W ustawie z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (Dz. U. z 2012 r., poz. 1356 oraz z 2013 r. poz. 1563) wprowadza się następujące zmiany:

⁵⁾Zmiany wymienionej ustawy zostały ogłoszone w Dz. U. z 2012 r. poz. 1166, 1342 i 1529, z 2013 r. poz. 1289 oraz z 2014 r. poz. 379.

1) w art. 9³ w ust. 1 po pkt 2 dodaje się pkt 3 w brzmieniu:

„3) zadań realizowanych przez placówkę wsparcia dziennego, o której mowa w przepisach o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej, w ramach wojewódzkich programów profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych oraz Wojewódzkiego Programu, o którym mowa w art. 9 ust. 1 ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu narkomanii (Dz. U. z 2012 r. poz. 124).”;

2) art. 18² otrzymuje brzmienie:

„Art. 18². Dochody z opłat za zezwolenia wydane na podstawie art. 18 lub art. 18¹ oraz dochody z opłat określonych w art. 11¹ wykorzystywane będą na realizację:

- 1) gminnych programów profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych oraz Gminnych Programów, o których mowa w art. 10 ust. 2 ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu narkomanii,
- 2) zadań realizowanych przez placówkę wsparcia dziennego, o której mowa w przepisach o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej, w ramach gminnego programu profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych oraz Gminnych Programów, o których mowa w art. 10 ust. 2 ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu narkomanii

- i nie mogą być przeznaczane na inne cele.”.

Art. 6. W ustawie z dnia 27 sierpnia 2004 r. o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych (Dz. U. z 2008 r. Nr 164, poz. 1027, z późn. zm.⁶⁾) w art. 18 ust. 3 otrzymuje brzmienie:

„3. Opłatę, o której mowa w ust. 2 zdanie drugie, w przypadku dziecka:

- 1) umieszczonego w rodzinnej pieczy zastępczej - ponosi powiat właściwy do ponoszenia wydatków na opiekę i wychowanie dziecka umieszczonego w pieczy zastępczej, o których mowa w przepisach o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej;

⁶⁾ Zmiany tekstu jednolitego wymienionej ustawy zostały ogłoszone w Dz. U. z 2008 r. Nr 216, poz. 1367, Nr 225, poz. 1486, Nr 227, poz. 1505, Nr 234, poz. 1570 i Nr 237, poz. 1654, z 2009 r. Nr 6, poz. 33, Nr 22, poz. 120, Nr 26, poz. 157, Nr 38, poz. 299, Nr 92, poz. 753, Nr 97, poz. 800, Nr 98, poz. 817, Nr 111, poz. 918, Nr 118, poz. 989, Nr 157, poz. 1241, Nr 161, poz. 1278 i Nr 178, poz. 1374, z 2010 r. Nr 50, poz. 301, Nr 107, poz. 679, Nr 125, poz. 842, Nr 127, poz. 857, Nr 165, poz. 1116, Nr 182, poz. 1228, Nr 205, poz. 1363, Nr 225, poz. 1465, Nr 238, poz. 1578 i Nr 257, poz. 1723 i 1725, z 2011 r. Nr 45, poz. 235, Nr 73, poz. 390, Nr 81, poz. 440, Nr 106, poz. 622, Nr 112, poz. 654, Nr 113, poz. 657, Nr 122, poz. 696, Nr 138, poz. 808, Nr 149, poz. 887, Nr 171, poz. 1016, Nr 205, poz. 1203 i Nr 232, poz. 1378, z 2012 r. poz. 123, 1016, 1342 i 1548, z 2013 r. poz. 154, 879, 983, 1290, 1623 i 1646, oraz z 2014 r. poz. 24 i 295.

- 2) umieszczonego w instytucjonalnej pieczy zastępczej - ponosi odpowiednio placówka opiekuńczo-wychowawcza, regionalna placówka opiekuńczo-terapeutyczna albo interwencyjny ośrodek preadopcyjny.”;

Art. 7. W ustawie z dnia 9 kwietnia 2010 r. o udostępnianiu informacji gospodarczych i wymianie danych gospodarczych (Dz. U. Nr 81, poz. 530, z późn. zm.⁷⁾) art. 16 ust. 6 otrzymuje brzmienie:

„6. Wierzyciel przekazuje do biura informacje gospodarcze, o których mowa w art. 193 ust. 8 ustawy z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej na zasadach i w zakresie określonym w tej ustawie”.

Art. 8. W zakresie warunków lokalowych i sanitarnych do placówek wsparcia dziennego działających przed dniem wejścia w życie niniejszej ustawy, na podstawie przepisów o których mowa w dziale II w rozdziale 3 ustawy, o której mowa w art. 1, stosuje się przepisy ustawy, o której mowa w art. 1, w brzmieniu obowiązującym przed dniem wejścia w życie niniejszej ustawy.

Art. 9. W postępowaniach z zakresu nadzoru, wszczętych i niezakończonych przed dniem wejścia w życie niniejszej ustawy, stosuje się przepisy dotychczasowe.

Art. 10. Do oceny sytuacji dziecka umieszczonego w pieczy zastępczej niezakończonej przed dniem wejścia w życie niniejszej ustawy stosuje się przepisy dotychczasowe.

Art. 11. W sprawach dotyczących wniosku o przyznanie pomocy na kontynuowanie nauki i pomocy na usamodzielnienie wszczętych i niezakończonych przed dniem wejścia w życie niniejszej ustawy stosuje się przepisy dotychczasowe.

Art. 12. W sprawach dotyczących:

- 1) akceptacji opiekuna usamodzielnienia,

⁷⁾Zmiany wymienionej ustawy zostały ogłoszone w Dz. U. z 2010 Nr 182, poz. 1228, z 2011 r. Nr 171, poz. 1016, Nr 126, poz. 715 i Nr 149, poz. 887 oraz z 2013 r. poz. 1567.

2) zatwierdzania indywidualnego program usamodzielnienia

- przez kierownika powiatowego centrum pomocy rodzinie niezakończonych przed dniem wejścia w życie niniejszej ustawy stosuje się przepisy dotychczasowe.

Art. 13. W stosunku do osób usamodzielnianych, które ukończyły 17. rok życia przed upływem dwóch miesięcy od dnia wejścia w życie niniejszej ustawy przepisy art. 145 ust. 2 ustawy, o której mowa w art. 1, stosuje się w brzmieniu obowiązującym przed dniem wejścia w życie niniejszej ustawy.

Art. 14. Prowadzone przez ośrodki adopcyjne procedury przysposobienia oraz przygotowania kandydatów do przysposobienia dziecka, a także prowadzone przed sadem postępowania w sprawie przysposobienia dziecka wszczęte i niezakończone przed dniem wejścia w życie niniejszej ustawy są prowadzone na podstawie przepisów dotychczasowych.

Art. 15. W sprawach dotyczących umieszczenia dziecka w rodzinie zastępczej lub w rodzinnym domu dziecka wszczętych i niezakończonych przed dniem wejścia w życie niniejszej ustawy stosuje się przepisy dotychczasowe.

Art. 16. 1. W przypadku dziecka pozbawionego opieki i wychowania przez rodziców umieszczonego, przed dniem wejścia w życie niniejszej ustawy, w zakładzie opiekuńczo-leczniczym, w zakładzie pielęgnacyjno-opiekuńczym lub w zakładzie rehabilitacji leczniczej przez sąd i nie umieszczonego jednocześnie w pieczy zastępczej opłatę, o której mowa w art. 18 ust. 2 zdanie pierwsze ustawy, o której mowa w art. 6 niniejszej ustawy, w wysokości 200% najniższej emerytury ponosi powiat właściwy ze względu na miejsce zamieszkania dziecka przed umieszczeniem go po raz pierwszy w zakładzie opiekuńczo-leczniczym, w zakładzie pielęgnacyjno-opiekuńczym lub w zakładzie rehabilitacji leczniczej.

2. Jeżeli nie można ustalić powiatu właściwego ze względu na miejsce zamieszkania dziecka, właściwy do ponoszenia opłaty jest powiat miejsca jego ostatniego zameldowania na pobyt stały.

3. Jeżeli nie można ustalić miejsca ostatniego zameldowania dziecka na pobyt stały, właściwy do ponoszenia opłaty jest powiat miejsca siedziby sądu, który orzekł o umieszczeniu dziecka w zakładzie opiekuńczo-leczniczym, w zakładzie pielęgnacyjno-opiekuńczym lub w zakładzie rehabilitacji leczniczej.

Art. 17. Dotychczasowe przepisy wykonawcze wydane na podstawie art. 175 ustawy, o której mowa w art. 1, zachowują moc do czasu wydania nowych przepisów wykonawczych wydanych na podstawie art. 175 ustawy, o której mowa w art. 1, w brzmieniu nadanym niniejszą ustawą, nie dłużej jednak niż przez okres 12 miesięcy od dnia wejścia w życie niniejszej ustawy.

Art. 18. Ustawa wchodzi w życie po upływie 14 dni od dnia ogłoszenia, z wyjątkiem:

- 1) art. 1 pkt 3, który wchodzi w życie po upływie 6 miesięcy od dnia ogłoszenia;
- 2) art. 1:
 - a) pkt 4 w zakresie art. 18b,
 - b) pkt 5- które wchodzi w życie po upływie 12 miesięcy od dnia ogłoszenia;
- 3) art. 1 pkt 14 lit a, który wchodzi w życie po upływie miesiąca od dnia ogłoszenia;
- 4) art. 1 pkt 33, który wchodzi w życie pierwszego dnia miesiąca następującego po miesiącu, w którym ogłoszono niniejszą ustawę;
- 5) art. 1:
 - a) pkt 84 w zakresie art. 196 ust. 6,
 - b) pkt 85 lit c i pkt 101 lit. b- które wchodzi w życie z dniem 1 stycznia 2015 r.

UZASADNIENIE

Ustawa z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (Dz. U. z 2013 r. poz. 135, ze zm.), zwana dalej „ustawą o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej”, weszła w życie w dniu 1 stycznia 2012 r. Ustawa kształtuje sferę działań państwa na rzecz rodzin przejawiających trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych, które to działania niejednokrotnie skutkują umieszczeniem dzieci w pieczy zastępczej. Ustawa o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej wprowadziła rozwiązania systemowe, które poprzez intensywną profilaktykę i pracę z rodziną przyczyniają się do poprawy jakości pełnienia funkcji opiekuńczo-wychowawczych przez te rodziny i w konsekwencji przeciwdziałają umieszczaniu dzieci w pieczy zastępczej.

Ustawa o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej jest bardzo obszernym aktem prawnym, dotyczącym nie tylko zagadnień regulowanych uprzednio w ustawie z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (Dz. U. z 2013 r. poz. 182, z późn. zm.), ale również zmieniającym wiele innych aktów prawnych – od kodeksów: rodzinnego i opiekuńczego, postępowania cywilnego, pracy poprzez przepisy samorządowe, zdrowotne, oświatowe, z zakresu zabezpieczenia społecznego, postępowania w sprawach nieletnich i inne. Dopiero uwzględnienie tych wszystkich przepisów daje pełny obraz nowego prawa, dotyczącego dzieci i ich rodzin.

Po dwóch latach funkcjonowania nowych rozwiązań analiza niektórych przepisów, a nade wszystko ich realizacja nie zawsze przyjmuje pożądaną kierunek.

Przedkładany projekt nowelizacji ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej uwzględnia zmiany, które poprawią funkcjonowanie rozwiązań systemowych oraz przyczynią się do lepszego jakościowo wsparcia rodzin i poprawy opieki nad dziećmi umieszczonymi w pieczy zastępczej. Propozycje zmian zmierzają również do poprawy funkcjonowania procedur adopcyjnych.

Najważniejszą zmianą w projektowanej ustawie jest rezygnacja z udziału sądu w wyborze formy pieczy zastępczej, w której dziecko zostanie umieszczone. Dotychczas sąd wydając postanowienie o umieszczeniu dziecka w pieczy zastępczej określał, czy dziecko zostanie umieszczone w rodzinnej, czy też w instytucjonalnej pieczy zastępczej. Umieszczając dziecko w rodzinnej pieczy zastępczej sąd wskazywał imiennie osoby pełniące funkcję rodziny zastępczej lub prowadzące rodzinny dom dziecka, u których umieszczane było dziecko. Projekt ustawy zakłada, że sąd będzie jedynie umieszczał dziecko w pieczy zastępczej, natomiast obowiązek skierowania dziecka do odpowiedniej formy pieczy

zastępczej spoczywać będzie na staroście, który wydawać będzie skierowanie dziecka do konkretnej rodziny zastępczej, rodzinnego domu dziecka, czy placówki opiekuńczo-wychowawczej.

Zgodnie z Informacją Rady Ministrów o realizacji w roku 2012 ustawy z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej zgłoszono postulaty rodzące konieczność dokonania zmian legislacyjnych dotyczących:

- placówek wsparcia dziennego tj. pomimo wydłużenia (z 12 do 36 miesięcy) czasu na osiągnięcie przez placówki wsparcia dziennego standardów sanitarnych i bezpieczeństwa pożarowego, z informacji napływających z gmin wynika, że placówki te nie będą w stanie osiągnąć tych standardów. Z uwagi na duże znaczenie placówek wsparcia dziennego w profilaktyce rodzinnej, postuluje się wprowadzenie dalszych zmian w ustawie o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej, umożliwiających utrzymanie istniejących publicznych i niepublicznych placówek wsparcia dziennego. Zmiany te będą polegały na wprowadzeniu rozwiązania, zgodnie z którym, w przypadku placówek wsparcia dziennego, które złożą do dnia 1 stycznia 2015 r. wnioski o wydanie zezwolenia na prowadzenie placówki wsparcia dziennego, zezwolenie to będzie wydawane bez wymogu posiadania opinii właściwego miejscowo komendanta powiatowego lub miejskiego Państwowej Straży Pożarnej i właściwego państwowego inspektora sanitarnego o warunkach bezpieczeństwa i higieny w budynku, w którym będzie mieścić się placówka wsparcia dziennego, oraz najbliższym jego otoczeniu;
- nadzoru nad realizacją ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej - ustawa o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej przewiduje, że wojewoda sprawuje nadzór nad działalnością placówek opiekuńczo-wychowawczych, regionalnych placówek opiekuńczo-terapeutycznych oraz interwencyjnych ośrodków preadopcyjnych, a także sprawuje nadzór pedagogiczny w odniesieniu do wychowawców i innych pracowników pedagogicznych zatrudnionych w placówkach opiekuńczo-wychowawczych na podstawie ustawy z dnia 26 stycznia 1982 r. - Karta Nauczyciela (Dz. U. z 2006 r. Nr 97, poz. 674, z późn. zm.). Natomiast realizację innych zadań własnych powiatu wojewoda monitoruje. Wydziały Polityki Społecznej wszystkich Urzędów Wojewódzkich wskazują

w korespondencji prowadzonej z Ministerstwem Pracy i Polityki Społecznej na konieczność wprowadzenia regulacji, które pozwolą wojewodzie na wykonywanie działań nadzorczych również w odniesieniu do innych, niż wyżej wymienione, zadań własnych powiatu;

- finansowania placówek wsparcia dziennego z dochodów z opłat za zezwolenia na sprzedaż napojów alkoholowych- w dotychczasowym funkcjonowaniu placówek wsparcia dziennego szereg wątpliwości dotyczących możliwości finansowania placówek wsparcia dziennego z dochodów z opłat za wydanie zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych oraz z dochodów z opłat za korzystanie z tych zezwoleń (tzw. „korkowe”). Aby wyeliminować te wątpliwości proponuje się wprowadzenie do ustawy z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (Dz. U. z 2012 r. poz. 1356, z późn. zm.) jasnego przepisu określającego, że placówki wsparcia dziennego będą mogły być finansowane z ww. dochodów, jeżeli będą realizować zadania wskazane w art. 4¹ tej ustawy w ramach gminnych programów profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych;
- dofinansowania zadań jednostek samorządu terytorialnego- mając na uwadze doświadczenia w realizacji ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej w roku 2012, w tym zauważalną skuteczność działalności asystenta rodziny, którego praca z ponad 2,6 tys. rodzin zakończyła się powodzeniem (co oznaczać może co najmniej tyle samo dzieci nieumieszczonych w pieczy zastępczej) oraz wynikające z tego oszczędności po stronie wydatków publicznych (2,6 tys. dzieci x 1760 zł średni koszt utrzymania dziecka w pieczy zastępczej x 12 miesięcy) wynoszące ok 55 mln zł, za zasadne uznać należy dalsze utrzymanie wsparcia jednostek samorządu terytorialnego w realizacji kosztownych zadań z zakresu wspierania rodziny i systemu pieczy zastępczej, w formie programów prowadzonych przez Ministra Pracy i Polityki Społecznej, także po zakończeniu okresu, o którym mowa w art. 247.
- procedury adopcyjnej- w zakresie przepisów regulujących przysposobienie krajowe i zagraniczne należy rozszerzyć katalog danych o dzieciach i rodzinach, które może gromadzić ośrodek adopcyjny. Uszczegółowienie powinno również objąć kilka innych przepisów odnoszących się do procedury

adopcyjnej (czas poszukiwania potencjalnych rodzin adopcyjnych przez ośrodki, który kwalifikował dziecko; zawieszenie procedury, określenie procedury rozdzielenia rodzeństw).

- zmian doprecyzowujących i redakcyjnych - z postulatów zgłaszanych przez realizatorów wynika, że w ustawie o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej należy dokonać zmian redakcyjnych i doprecyzowujących, które pozwolą na sprawniejszą realizację ustawy.

Przedkładany projekt ustawy o zmianie ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej oraz niektórych innych ustaw realizuje ww. postulaty wynikające z Informacji Rady Ministrów o realizacji w roku 2012 ustawy z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej, wprowadza także szereg innych zmian i rozwiązań, których konieczność wprowadzenia była wielokrotnie zgłaszana przez realizatorów ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej, w tym zmian doprecyzowujących i redakcyjnych.

W konsekwencji projekt ustawy przewiduje zmiany w następujących przepisach:

I. Zmiany w ustawie o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej

1. Zmiany w przepisach ogólnych i w przepisach dotyczących wspierania rodziny

Zmiana art. 7 ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej, dotycząca możliwości przetwarzania danych osobowych przez podmioty realizujące zadania w zakresie wspierania rodziny i systemu pieczy zastępczej, dookreśla zakres danych osobowych, które mogą być przetwarzane. Zmiana wymuszona jest koniecznością dostosowania przepisów ustawy do przepisów ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 r. o ochronie danych osobowych (Dz. U. z 2002 r., nr 101, poz. 926 z późn. zm.). Generalny Inspektor Ochrony Danych Osobowych zwracał uwagę, iż przepis art. 7 ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej w obecnym kształcie jest niezgodny z dnia 29 sierpnia 1997 r. z ustawą o ochronie danych osobowych. Proponowana zmiana niweluje niezgodności, ponadto wprost reguluje, że zbieranie danych osobowych osób, do których stosuje się ustawę o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej, oraz członków ich rodzin w zakresie niezbędnym do realizacji zadań wynikających z tej ustawy (w tym danych dotyczących pochodzenia rasowego lub etnicznego, poglądów politycznych, przekonań religijnych lub filozoficznych, przynależności

wyznaniowej, partyjnej lub związkowej, stanu zdrowia, kodu genetycznego, nałogów, życia seksualnego, skazań, orzeczeń o ukaraniu i mandatów karnych, a także innych orzeczeń wydanych w postępowaniu sądowym lub administracyjnym) nie powoduje po stronie podmiotów realizujących zadania wynikające z ustawy obowiązku informowania, o którym mowa w art. 25 ust. 1 ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 r. o ochronie danych osobowych. Zmieniony przepis nakłada także na osoby przetwarzające dane osobowe obowiązek zachowania w tajemnicy informacji które uzyskały podczas realizacji ustawy.

W dodawanym art. 11 ust. 5 uwzględniono potrzebę specjalnego wsparcia małoletnich rodziców w procesie adaptacji do nowej roli społecznej oraz kształtowaniu właściwych postaw wychowawczych w stosunku do ich dzieci. Przepis ten nakłada na gminę obowiązek objęcia wsparciem asystenta rodziny małoletnich rodziców opuszczających młodzieżowe ośrodki wychowawcze, młodzieżowe ośrodki socjoterapii, schroniska dla nieletnich, zakłady dla poprawczych. Oczywiście praca z rodziną – jak w każdym innym przypadku – prowadzona będzie przez asystenta rodziny za zgodą rodziny (chyba że do pracy tej rodzinę zobowiąże sąd).

Zmniejszono również liczbę rodzin, z którymi asystent rodziny może w tym samym czasie prowadzić pracę z 20 do 15 (**zmiana art. 15 ust. 4**). Przy dużym obłożeniu ilością zadań pomoc ze strony asystenta rodziny jest w praktyce pomocą iluzoryczną. Mając na uwadze cel powołania oraz zadania powierzone asystentowi zmniejszenie liczby rodzin, które są w tym samym czasie objęte jego pomocą wydaje się nieodzowne. Proponowana zmiana pozwoli na skuteczniejsze wykonywanie przez asystentów obowiązków nałożonych ustawą o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej, a w konsekwencji zagwarantuje realną pomoc rodzinom wymagającym wsparcia. Planuje się, aby zamiana ta weszła w życie po upływie 6 miesięcy od dnia wejścia w życie projektowanej ustawy, tak aby gminy miały czas na zatrudnienie odpowiedniej liczby asystentów rodziny (**przepis o wejściu projektowanej ustawy w życie - art. 19 pkt 1**)

W dodawanym **art. 18a** wprowadzono możliwość tworzenia przez gminę centrum administracyjnego zapewniającego wspólną obsługę ekonomiczno-administracyjną prowadzonych przez gminę placówek wsparcia dziennego. Rozwiązanie to ma na celu obniżenie kosztów administracyjnych po stronie samorządu gminnego w przypadku prowadzenia przez gminę kilku placówek wsparcia dziennego. Projektowana regulacja jest tożsama z funkcjonującym już przepisem art. 94 ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej dotyczącym centrum administracyjnego dla placówek opiekuńczo-

wychowawczych. W konsekwencji w projektowanym **art. 25 ust. 1a** wskazano, że w przypadku zapewnienia wspólnej obsługi ekonomiczno-administracyjnej i organizacyjnej placówek placówką wsparcia dziennego, kieruje kierownik podmiotu, który zapewnia tę obsługę, przy pomocy wyznaczonego w poszczególnych placówkach wsparcia dziennego wychowawcy. Jednocześnie (w **dodawanym art. 25 ust. 1b**) wprowadzono rozwiązanie, że w przypadku prowadzenia więcej niż jednej placówki wsparcia dziennego przez podmiot niepubliczny, placówkami tymi może kierować jeden kierownik przy pomocy wyznaczonego w poszczególnych placówkach wsparcia dziennego wychowawcy.

Dodawany art. 18b (w konsekwencji **zmiany w art. 19**) wprowadza jednakowe wymagania lokalowe i sanitarne w stosunku do wszystkich placówek wsparcia dziennego – bez względu na podmiot, który placówkę będzie prowadził (gmina, podmiot, który uzyskał zezwolenie wójta oraz podmiot, któremu gmina zleciła prowadzenie placówki wsparcia dziennego). Wymagania lokalowe i sanitarne zostaną określone w rozporządzeniu ministra właściwego do spraw rodziny wydanego w porozumieniu z ministrem właściwym do spraw zdrowia. Rozporządzenie uwzględniać będzie konieczność zapewnienia odpowiedniej jakości opieki sprawowanej nad dziećmi i warunków ochrony przeciwpożarowej oraz liczbę dzieci, nad którymi sprawowana jest opieka. Obecnie przepisy w tym zakresie odnoszą się tylko do placówek wsparcia dziennego działających w oparciu o zezwolenie wójta, a ponadto kwestia ta uregulowana jest ogólnie - odnosi się jedynie do potrzeby uzyskania pozytywnej opinii właściwego miejscowo komendanta powiatowego lub miejskiego Państwowej Straży Pożarnej i właściwego państwowego inspektora sanitarnego. Taka konstrukcja budzi wątpliwości dotyczące właściwych przepisów, które powinny spełniać oceniane lokale. Zdarzają się sytuacje, kiedy wskazane służby odwołują się przy wydawaniu opinii do przepisów właściwych dla placówek edukacyjnych. Konieczne jest zatem stworzenie odrębnych przepisów dotyczących warunków, jakie powinny spełniać lokale, w których prowadzona będzie placówka wsparcia dziennego. Obowiązek spełniania wymagań lokalowych i sanitarnych, tak jak dotychczas, nie będzie dotyczył placówek wsparcia dziennego prowadzonych w formie pracy podwórkowej realizowanej przez wychowawcę. Omawiane zmiany wejdą w życie po upływie 12 miesięcy od dnia wejścia w życie projektowanej ustawy (**przepis o wejściu projektowanej ustawy w życie - art. 19 pkt 2 lit. b**). W zakresie wymagań lokalowych i sanitarnych do placówek wsparcia dziennego, które powstały dotychczas na mocy ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej zastosowanie znajdują przepisy dotychczasowe (przepis przejściowy projektowanej ustawy

(przepis przejściowy projektowanej ustawy – art. 8). Odmiennie natomiast ukształtowana będzie sytuacja placówek opiekuńczo-wychowawczych, które rozpoczęły swoją działalność przed dniem wejścia w życie ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (na mocy obowiązujących wówczas przepisów o pomocy społecznej). Zgodnie z obowiązującym brzmieniem art. **228 ust. 3 i 5** ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej placówki te mogą funkcjonować do dnia 1 stycznia 2015 r. Po tej dacie omawiane placówki mogą funkcjonować, jeżeli spełnią wymagania określone w ustawie o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej. Niestety z wiedzy zdobytej w ponad dwuletnim okresie funkcjonowania ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej wynika, że większość tych placówek nie będzie się w stanie dostosować do wymagań lokalowych wprowadzonych tą ustawą. Z uwagi na duże znaczenie placówek wsparcia dziennego w profilaktyce rodzinnej proponuje się, aby ww. placówki mogły dalej funkcjonować jeżeli zapewnią dzieciom bezpieczne i higieniczne warunki pobytu, co zostanie stwierdzone przez wójta. W celu umożliwienia wójtowi zbadania, czy placówki te zapewniają bezpieczne i higieniczne warunki pobytu, proponuje się wydłużyć termin funkcjonowania tych placówek na podstawie przepisów dotychczasowych dnia 1 czerwca 2015 r.

Wprowadzony **art. 28a** nakłada na wójta obowiązek sprawowania nadzoru nad podmiotami organizującymi pracę z rodziną oraz placówkami wsparcia dziennego. W przypadku gdy placówkę wsparcia dziennego prowadzi powiat lub podmiot, któremu powiat zlecił prowadzenie placówki, nadzór nad jej prowadzeniem sprawuje starosta. Wójt albo starosta będą mogli upoważnić do sprawowania nadzoru odpowiednio kierownika ośrodka pomocy społecznej albo kierownika powiatowego centrum pomocy rodzinie. Dotychczas ustawa o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej nie regulowała materii nadzoru nad działalnością placówek wsparcia dziennego. Wprowadzona regulacja jest elementem wprowadzanych w nowelizacji szerszych zmian odnoszących się do nadzoru nad systemem wspierania rodziny i pieczy zastępczej.

Zmiany w **art. 30 ust. 1** wprowadzają dla osób, które będą pełnić funkcję rodziny wspierającej, wymóg niekaralności za umyśle przestępstwo.

2. Zmiany w przepisach dotyczących rodzinnej pieczy zastępczej

Zdarzają się przypadki, gdy praca z rodzicami biologicznymi dzieci umieszczonych w pieczy zastępczej nie przynosi rezultatów, natomiast nie ma wskazań do poszukiwania dla dzieci rodziców adopcyjnych (np. w stosunku do licznego rodzeństwa lub gdy dziecko nie wyraża zgody na adopcję), wówczas piecza zastępcza może okazać się najlepszym i jedynym środowiskiem wychowawczym dla dzieci. Z tego względu, w **art. 33 pkt 1** dotyczącym zadań pieczy zastępczej wskazano, że piecza zastępcza zapewnia również trwałe środowisko zastępcze w sytuacji braku możliwości powrotu do rodziny biologicznej przy jednoczesnej decyzji o niecelowości poszukiwania rodziny adopcyjnej.

Proponowane zmiany **art. 36** (a w konsekwencji **dodanie art. 41a, uchylenie art. 46 ust. 4 oraz zmiany w art. 49, art. 71, art. 90 i art. 134 ust. 3**) obejmują rezygnację z udziału sądu w wyborze formy pieczy zastępczej, w której dziecko zostanie umieszczone. Dotychczas sąd wydając postanowienie o umieszczeniu dziecka w pieczy zastępczej określał, czy dziecko zostanie umieszczone w rodzinnej, czy też w instytucjonalnej pieczy zastępczej. Umieszczając dziecko w rodzinnej pieczy zastępczej sąd wskazywał imiennie osoby pełniące funkcję rodziny zastępczej lub prowadzące rodzinny dom dziecka, u których umieszczane było dziecko. Postulowaną zmianą proponuje się by sąd jedynie umieszczał dziecko w pieczy zastępczej, natomiast obowiązek skierowania dziecka do odpowiedniej formy pieczy zastępczej spoczywać będzie na staroście, który wydawać będzie skierowanie dziecka do konkretnej rodziny zastępczej, rodzinnego domu dziecka, czy placówki opiekuńczo-wychowawczej. W konsekwencji konieczne jest uchylenie niektórych przepisów regulujących w obecnym kształcie obowiązki sądu związane z umieszczaniem dzieci w pieczy zastępczej i translokowanie ich w ustawie o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej. Dodawany w art. 36 ust. 4 wyznacza prymat rodzinnej pieczy zastępczej (obecnie regulacja ta jest zawarta w art. 112⁷ § 1 krio). Dodawany art. 36 ust. 5 i 6 określają, że starosta, w miarę możliwości, dziecko kieruje do pieczy zastępczej na terenie powiatu miejsca zamieszkania dziecka; dziecko posiadające orzeczenie o niepełnosprawności albo orzeczenie o umiarkowanym lub znacznym stopniu niepełnosprawności powinno być kierowane przede wszystkim do rodziny zastępczej zawodowej (obecnie regulacje te są zawarte odpowiednio w art. 112⁷ § 2 i w art. 112⁶ krio). Dodawany **art. 36a** stanowi o umieszczaniu rodzeństwa w tej samej rodzinie zastępczej, rodzinnym domu dziecka, placówce opiekuńczo-wychowawczej, regionalnej placówce opiekuńczo-terapeutycznej lub interwencyjnym ośrodku preadopcyjnym (obecnie regulacja ta jest zawarta w art. 112⁸ krio). Dodawany **art. 41a** wskazuje na właściwość starosty kierującego dziecko do rodzinnej pieczy zastępczej.

Starostą tym jest starosta powiatu właściwego do ponoszenia wydatków na opiekę i wychowanie dziecka. Starosta ten może tymczasowo, nie dłużej jednak niż na 6 miesięcy, skierować dziecko do małżonków lub osoby niepozostającej w związku małżeńskim, którzy nie są wstępnymi albo rodzeństwem dziecka, niespełniających warunków dotyczących rodzin zastępczych, w zakresie niezbędnych szkoleń, powierzając im jednocześnie pełnienie funkcji rodziny zastępczej (obecnie regulacja ta jest zawarta w art. 112⁵ § 2 krio). Jednocześnie proponuje się wprowadzenie zakazu kierowania dziecka do placówki opiekuńczo-wychowawczej z powodu braku odpowiedniej rodziny zastępczej lub rodzinnego domu dziecka na terenie powiatu właściwego. Taka regulacja ma na celu zapobieżenie umieszczania w instytucjonalnej pieczy zastępczej dzieci małych, które powinny przebywać w środowisku rodzinnym. W przypadku, gdy na terenie powiatu nie ma odpowiedniej liczby rodzin zastępczych lub rodzinnych domów dziecka, starosta ma obowiązek umieścić dziecko na terenie innego powiatu, który dysponuje miejscem w rodzinnej pieczy zastępczej. Ponadto proponowana zmiana nakłada na starostę powiatu właściwego do ponoszenia wydatków na opiekę i wychowanie dziecka obowiązek poinformowania sądu o skierowaniu dziecka do rodziny zastępczej lub rodzinnego domu dziecka. Konieczność poinformowania sądu opiekuńczego wynika między innymi z potrzeby dokonywania przez sąd oceny sytuacji dziecka umieszczonego w pieczy zastępczej, o której mowa w art. 579¹ § 3 ustawy z dnia 17 listopada 1964 r. – Kodeks postępowania cywilnego (Dz. U. z 2014 r. poz. 101, z późn. zm.), zwanej dalej „kpc”. Konieczne jest także uchylanie **art. 46 ust. 4**, stanowiącego o obowiązku przesyłania przez starostę do sądu informacji z rejestru osób zakwalifikowanych do pełnienia funkcji rodziny zastępczej zawodowej, rodziny zastępczej niezawodowej lub do prowadzenia rodzinnego domu dziecka oraz pełniących funkcję rodziny zastępczej zawodowej lub rodziny zastępczej niezawodowej oraz prowadzących rodzinny (na podstawie tych informacji sąd kierował dziecko do konkretnej rodziny zastępczej lub rodzinnego domu dziecka). Zmiany **art. 49** mają charakter porządkowy. Projektowany art. 49 stanowi, że rodzina zastępcza oraz prowadzący rodzinny dom dziecka podejmują obowiązek sprawowania pieczy nad dzieckiem od dnia umieszczenia dziecka na mocy skierowania wydanego przez starostę (obecnie obowiązek ten jest podejmowany od dnia umieszczenia dziecka na mocy postanowienia sądu). Analogiczna zmiana zaproponowana została w art. 87 ust. 1 określającym moment, od którego rodzinie zastępczej oraz prowadzącemu rodzinny dom dziecka przysługują świadczenia na dziecko. Zmiana **art. 90** również stanowi zmianę porządkową – proponuje się, aby świadczenia na pokrycie kosztów utrzymania dziecka

przysługiwały osobom lub małżonkom, niespełniających warunków dotyczących rodzin zastępczych w zakresie niezbędnych szkoleń, do których starosta skierował dziecko (obecnie brzmienie przepisu mówi o powierzeniu tymczasowo pełnienia funkcji rodziny zastępczej lub prowadzenia rodzinnego domu dziecka przez sąd). Zmieniane **art. 71 i 134 ust. 3** dotyczą sytuacji, w których rodzina zastępcza lub prowadzący rodzinny dom dziecka nie wywiązują się ze swoich funkcji prawidłowo. Obecne regulacje przewidują, że w takich sytuacjach zawiadamiany jest sąd, do którego należy decyzja o rozwiązaniu rodziny zastępczej lub rodzinnego domu dziecka. W związku z wyżej omówionymi zmianami decyzja w kwestii rozwiązania rodziny zastępczej lub rodzinnego domu dziecka należeć będzie do starosty.

Zmiana w przepisie **art. 38 ust. 1 i 2** wprowadza możliwość dochodzenia przez kierownika powiatowego centrum pomocy rodzinie świadczeń alimentacyjnych na rzecz dziecka również w postępowaniu egzekucyjnym (obecnie kierownik pcpr może jedynie wytoczyć na rzecz dziecka powództwo, natomiast w postępowaniu egzekucyjnym w imieniu dziecka może występować jedynie rodzina zastępcza czy osoba prowadząca rodzinny dom dziecka). Ponadto doprecyzowano właściwość kierownika powiatowego centrum pomocy rodzinie, który może dochodzić tych świadczeń - projekt ustawy wprowadza właściwość kierownika powiatowego centrum pomocy rodzinie powiatu zobowiązanego do finansowania pobytu dziecka w pieczy zastępczej. To właśnie ten kierownik jest najbardziej zainteresowany w obniżeniu ponoszonych przez siebie kosztów pobytu dziecka w pieczy zastępczej. Świadczenia pieniężne wypłacane rodzinom zastępczym na pokrycie kosztów utrzymania dziecka są pomniejszane o kwotę otrzymywanego przez dziecko dochodu, na który składają się m.in. alimenty. Ponadto rezygnuje się z obowiązku zasięgnięcia uprzedniej opinii koordynatora rodzinnej pieczy zastępczej na rzecz opinii asystenta rodziny. Asystent rodziny, prowadząc pracę z rodziną biologiczną na rzecz powrotu dziecka do tej rodziny, najlepiej zna sytuację rodziców biologicznych, w tym materialną, oraz może wypowiedzieć się na temat szans na reintegrację rodziny. W przypadku, gdy rodzinie biologicznej nie zastał przydzielony asystent rodziny, opinię wydawać będzie podmiot organizujący pracę z rodziną.

Wprowadzony **art. 38a** porządkuje przepisy dotyczące przekazywania dokumentacji dotyczącej dziecka umieszczonego w pieczy zastępczej. Dotychczas organizator rodzinnej pieczy zastępczej przekazywał rodzinie zastępczej oraz prowadzącemu rodzinny dom dziecka dokumentację dziecka. Brak było analogicznych rozwiązań w stosunku do pieczy instytucjonalnej. W związku z powyższym nowelizacja wprowadza przepisy, które ujednolicają procedury przekazywania dokumentacji dotyczącej dziecka w stosunku do dzieci

umieszczonych w rodzinnej i instytucjonalnej pieczy zastępczej. Przewiduje się, że powiatowe centrum pomocy rodzinie oraz organizator rodzinnej pieczy zastępczej będą przekazywać odpowiednio rodzinie zastępczej, prowadzącemu rodzinny dom dziecka, dyrektorowi placówki opiekuńczo-wychowawczej, dyrektorowi regionalnej placówki opiekuńczo-terapeutycznej, dyrektorowi interwencyjnego ośrodka preadopcyjnego oraz zespołowi do spraw okresowej oceny sytuacji dziecka umieszczonego w instytucjonalnej pieczy zastępczej informacje oraz dokumentację dotyczące dziecka. Jednocześnie uregulowano również obowiązek przekazywania dokumentacji dotyczącej dziecka ośrodkom adopcyjnym zobowiązanym do przeprowadzenia kwalifikacji dziecka do przysposobienia (**dodawany art. 139a ust. 1 pkt 5**). Dokumentację tę będzie przekazywać organizator rodzinnej pieczy zastępczej, zespół do spraw okresowej oceny sytuacji dziecka umieszczonego w pieczy zastępczej oraz dyrektor placówki opiekuńczo-wychowawczej typu rodzinnego, którzy są zobowiązani do przeprowadzania oceny dziecka umieszczonego w pieczy zastępczej. W celu realizacji ww. zadania powiatowe centrum pomocy rodzinie oraz organizator rodzinnej pieczy zastępczej będą mieli prawo do uzyskania informacji oraz otrzymania lub wglądu do wszelkiej dostępnej dokumentacji dotyczących przyjętego dziecka, w tym prawnej i medycznej. W konsekwencji wyżej opisanych zmian należało odpowiednio dostosować odwołania zawarte w **art. 47 i art. 72**.

Dodawany **art. 38b** nakłada na starostę obowiązek sprawowania nadzoru nad organizatorami rodzinnej pieczy zastępczej, rodzinami zastępczymi, prowadzącymi rodzinne domy dziecka oraz placówkami opiekuńczo-wychowawczymi. Starosta będzie mógł upoważnić do sprawowania nadzoru kierownika powiatowego centrum pomocy rodzinie. Dotychczas ustawa o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej nie regulowała materii nadzoru nad rodzinnymi formami pieczy zastępczej. Regulacja jest elementem szerszych zmian w nowelizacji odnoszących się do nadzoru nad systemem wspierania rodziny i pieczy zastępczej. W przypadku, gdy piecza zastępcza jest sprawowana na terenie innego powiatu niż powiat pochodzenia dziecka wówczas zawarte między samorządami porozumienie wskazuje starostę zobowiązanego do sprawowania nadzoru. Marszałek województwa za pośrednictwem regionalnego ośrodka polityki społecznej sprawuje nadzór nad działalnością regionalnych placówek opiekuńczo-terapeutycznych oraz interwencyjnych ośrodków preadopcyjnych.

Zmiana **art. 42 ust. 1 pkt 5** zakłada konieczność uzyskania przez kandydatów do pełnienia funkcji rodziny zastępczej oraz prowadzenia rodzinnego domu dziecka, oprócz zaświadczenia lekarskiego o stanie zdrowia, wystawionego przez lekarza podstawowej opieki zdrowotnej także zaświadczenia wystawionego przez psychologa. Oba zaświadczenia mają potwierdzać zdolność kandydatów do sprawowania właściwej opieki nad dzieckiem. Wprowadzenie wymogu potwierdzenia zdolności do właściwego sprawowania opieki nad dziećmi również przez psychologa związane jest z większą dbałością o prawidłowy dobór kandydatów. Zadaniem psychologa jest dokonanie oceny posiadania przez kandydatów predyspozycji i motywacji do sprawowania pieczy zastępczej. Takie działanie już na etapie kwalifikacji ma wykluczyć osoby, które ze względów psychologicznych nie powinny pełnić roli rodziny zastępczej i prowadzącego rodzinny dom dziecka.

Zmiany **art. 42 ust. 2** łagodzą wymogi dotyczące rodzin zastępczych i osób prowadzących rodzinne domy dziecka. Obecnie osoby te nie mogą być karane za umyślnie przestępstwo i umyślnie przestępstwo skarbowe. Proponuje się odejście od wymogu niekaralności za umyślnie przestępstwo skarbowe.

W zmieniającym **art. 42 ust. 4 i dodawanym ust. 4a** proponuje się zmiany w zakresie organu uprawnionego do wydania zgody na sprawowanie pieczy zastępczej nad dzieckiem poza terytorium Rzeczypospolitej Polskiej. Zgodnie z proponowanym rozwiązaniem zgody udziela sąd, a starosta opiniuje możliwość wyjazdu.

Zmiana w **art. 42 ust. 5** obejmuje zmianę w zakresie organu uprawnionego do wydania zgody na powierzenie pieczy zastępczej osobom, które nie zamieszkują na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej. Zgodnie z proponowanym rozwiązaniem zgody udziela sąd a starosta opiniuje możliwość powierzenia pieczy. Ponadto na starostę nałożono obowiązek konsultowania opinii z organizatorem rodzinnej pieczy zastępczej. Dodano ust. 6a, na podstawie którego starosta może delegować kierownika powiatowego centrum pomocy rodzinie do wydawania opinii o możliwości sprawowania pieczy zastępczej nad dzieckiem poza terytorium Rzeczypospolitej Polskiej oraz powierzeniu pieczy osobom, które nie zamieszkują na terytorium RP.

Proponowana zmiana **art. 45** wynika z uregulowania w przepisie art. 42 ust. 1 pkt 5 obowiązku wydania opinii przez psychologa, również w zakresie motywacji i predyspozycji kandydatów do sprawowania pieczy zastępczej.

Zmiana w **art. 46 ust. 2 pkt 11** wynika z uwag zgłoszonych przez Generalnego Inspektora Ochrony Danych osobowych. Z obowiązującego brzmienia tego przepisu nie wynika jakie dane o stanie zdrowia kandydatów do pełnienia funkcji rodzinnej pieczy zastępczej oraz osób sprawujących rodzinną pieczę zastępcza mogą być gromadzone w rejestrze starosty. Z tego względu doprecyzowano, że mogą być to dane wynikające z zaświadczenia lekarskiego. Ponadto, wobec wyprowadzenia obowiązku posiadania przez ww. osoby opinii psychologa, wskazano, że w rejestrze mogą się znajdować również dane wynikające z tej opinii.

Zmiana w **art. 46 ust. 2 pkt 13** podyktowana jest koniecznością uwzględniania w liczbie umieszczonych dzieci, także osób, które osiągnęły pełnoletność przebywając w pieczy zastępczej i w dalszym ciągu przebywają w dotychczasowej formie pieczy – na podstawie art. 37 ust. 2 ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej. Ponadto rejestr będzie zawierał dane dotyczące przebywania w rodzinie zastępczej zawodowej, rodzinie zastępczej niezawodowej lub rodzinnym domu dziecka wyłącznie osób, o których mowa w art. 37 ust. 2.

Zmiana w **art. 46 ust. 2 pkt 14** jest zmianą redakcyjną.

Proponowana zmiana **art. 46 ust. 3** wynika z uregulowania w przepisie art. 42 ust. 1 pkt 5 obowiązku wydania opinii przez psychologa, również w zakresie motywacji i predyspozycji kandydatów do sprawowania pieczy zastępczej. Zaświadczenie należy przedstawiać co 2 lata staroście, który prowadzi rejestr.

Ponadto w dodawanym w **art. 46 ust. 5** wprowadza się uprawnienie dla starosty do upoważnienia kierownika powiatowego centrum pomocy rodzinie do prowadzenia rejestru danych o osobach zakwalifikowanych do pełnienia funkcji rodziny zastępczej zawodowej, rodziny zastępczej niezawodowej lub do prowadzenia rodzinnego domu dziecka oraz osobach pełniących funkcję rodziny zastępczej zawodowej lub rodziny zastępczej niezawodowej oraz prowadzących rodzinny dom dziecka.

Zmiana **art. 47 ust. 5** przewiduje, że organizator rodzinnej pieczy zastępczej będzie rzadziej (co 12 miesięcy, a nie jak dotychczas co 6 miesięcy) przekazywał do sądu informacje o sytuacji dziecka umieszczonego w pieczy zastępczej. Zmiana ta wynika ze zmian wprowadzonych w art. 131 ust. 1 i w art. 138 ust. 1 polegających na zmniejszeniu częstotliwości (z 6 miesięcy na 12 miesięcy) dokonywania oceny sytuacji dziecka w wieku powyżej 3 lat umieszczonego w pieczy zastępczej.

Zmiana **art. 55 ust. 1** – stanowi zmianę redakcyjną (doprecyzowanie odwołania).

Proponowana w **art. 57** zmiana wychodzi naprzeciw postulatom dotyczącym możliwości wynagradzania współmałżonka jako osoby zatrudnionej do pomocy przy sprawowaniu opieki nad dziećmi i przy pracach gospodarskich. Małżonek, który nie pobiera wynagrodzenia z tytułu umowy, o której mowa w art. 54, a który również pełni funkcję rodziny zastępczej może zostać zatrudniony jako osoba do pomocy.

Wprowadzona w **art. 61a ust. 2** zmiana umożliwia zawieranie umowy o prowadzenie rodzinnego domu dziecka również z rodziną zastępczą niezawodową, która spełnia warunki do prowadzenia rodzinnego domu dziecka. Zmiana niweluje występujące dotychczas zróżnicowanie uprawnień rodzin zastępczych zawodowych i niezawodowych.

W art. 62 ust. 2a wprowadza się możliwość upoważnienia przez starostę kierownika powiatowego centrum pomocy rodzinie do zawierania i rozwiązywania umów o prowadzenie rodzinnego domu dziecka.

Proponowana zmiana **art. 64 (dodanie ust. 5a)** wychodzi naprzeciw postulatom dotyczącym możliwości wynagradzania współmałżonka, jako osoby zatrudnionej do pomocy przy sprawowaniu opieki nad dziećmi i przy pracach gospodarskich. Małżonek, który nie pobiera wynagrodzenia z tytułu umowy, o której mowa w art. 62, a który również pełni funkcję prowadzącego rodzinny dom dziecka może zostać zatrudniony jako osoba do pomocy.

Projektowany **art. 64 ust. 5b** wprowadza się możliwość upoważnienia przez starostę kierownika powiatowego centrum pomocy rodzinie do zawierania i rozwiązywania umów z osobami do pomocy przy sprawowaniu opieki nad dziećmi i przy pracach gospodarskich.

W art. 70 ust. 3 wprowadza się możliwość upoważnienia kierownika powiatowego centrum pomocy rodzinie przez starostę do udzielania zgody na kontynuowanie lub podjęcie dodatkowego zatrudnienia lub innej pracy zarobkowej przez osobę, której przysługuje wynagrodzenie z tytułu pełnienia funkcji rodziny zastępczej zawodowej lub prowadzenia rodzinnego domu dziecka.

Proponowana zmiana **art. 71 ust. 3** obejmuje zmianę organu właściwego do poinformowania sądu o rodzinach zastępczych i rodzinnych domach dziecka, w których można umieścić dziecko, o osobach spełniających warunki do pełnienia funkcji rodziny zastępczej lub prowadzenia rodzinnego domu dziecka, oraz o placówkach opiekuńczo-wychowawczych, regionalnych placówkach opiekuńczo-terapeutycznych lub

interwencyjnych ośrodkach preadopcyjnych odpowiednich dla dziecka. Powiatowe centrum pomocy rodzinie zostaje zastąpione przez starostę.

W **art. 75 ust 3a** wprowadza się możliwość upoważnienia kierownika powiatowego centrum pomocy rodzinie przez starostę do zawierania i rozwiązywania umów o pełnienie funkcji rodziny pomocowej.

Obecnie z **art. 76 ust. 1** wynika, że starosta może wyznaczyć organizatora rodzinnej pieczy zastępczej. Brzmienie takie budzi wątpliwości wobec faktu, że w myśl przepisów samorządowych starosta nie posiada samodzielnego upoważnienia do władczego decydowania o wyznaczeniu właściwej jednostki organizacyjnej powiatu. Z tego względu w przepisie tym wprost wskazano, że organizatorem rodzinnej pieczy zastępczej jest jednostka organizacyjna powiatu lub podmiot, któremu powiat zlecił realizację tego zadania.

Art. 76 ust. 2 - zmiana precyzująca, że w przypadku gdy organizatorem rodzinnej pieczy zastępczej jest powiatowe centrum pomocy rodzinie, w centrum tym tworzy się zespół do spraw rodzinnej pieczy zastępczej (obecnie: zespół do spraw pieczy zastępczej).

Proponowana zmiana **art. 76 ust. 4** rozszerza katalog zadań organizatora rodzinnej pieczy zastępczej o: zapewnienie badań psychologicznych kandydatom do pełnienia funkcji rodziny zastępczej lub prowadzenia rodzinnego domu dziecka oraz rodzinom zastępczym i osobom prowadzącym rodzinne domy dziecka oraz zapewnienie koordynatorom rodzinnej pieczy zastępczej szkoleń mających na celu podnoszenie ich kwalifikacji, biorąc pod uwagę ich potrzeby. Wprowadzona zmiana łączy się z obowiązkiem uzyskania przez kandydatów do pełnienia funkcji rodzin zastępczych i prowadzących rodzinne domy dziecka zaświadczenia psychologa o predyspozycjach i motywacji do sprawowania pieczy zastępczej, oraz przedstawiania co 2 lata przedmiotowego zaświadczenia przez osoby pełniące funkcję rodziny zastępczej niezawodowej, zawodowej oraz osoby prowadzące rodzinne domy dziecka (**zmiana w art. 46 ust. 3**). Ponadto wprowadza się obowiązek podnoszenia kwalifikacji przez koordynatorów rodzinnej pieczy zastępczej, za który odpowiedzialny jest zatrudniający koordynatora organizator rodzinnej pieczy zastępczej.

Zmiana **art. 77 ust. 3 pkt 2** umożliwia koordynatorowi rodzinnej pieczy zastępczej współpracę z jednostką odpowiedzialną za pracę z rodziną w sytuacji gdy rodzina biologiczna dziecka nie otrzymała wsparcia asystenta rodziny, przy sporządzaniu planu pomocy dziecku.

Wprowadzona zmiana **art. 82 ust. 1a i 1b** ma na celu uszczegółowienie okresu, za który rodzinie zastępczej lub prowadzącemu rodzinny dom dziecka przysługują świadczenia na pokrycie kosztów utrzymania dziecka oraz dodatki, w sytuacji gdy w

rodzinnej pieczy zastępczej przebywa osoba, która osiągnęła pełnoletność przebywając w pieczy zastępczej. Przyjęte rozwiązanie koresponduje z pomocą na kontynuowanie nauki, którą przyznaje się usamodzielnianym opuszczającym pieczę zastępczą. Zgodnie z proponowanymi rozwiązaniami świadczenia oraz dodatki przysługują w czasie trwania odpowiednio roku szkolnego, roku akademickiego, kursu albo przygotowania zawodowego, a w przypadku gdy po ukończeniu:

- 1) nauki w szkole ponadgimnazjalnej osoba, która osiągnęła pełnoletność przebywając w pieczy zastępczej, o której mowa w art. 37 ust. 2, została przyjęta w tym samym roku kalendarzowym na studia wyższe lub do zakładu kształcenia nauczycieli,
- 2) studiów pierwszego stopnia osoba, która osiągnęła pełnoletność przebywając w pieczy zastępczej, o której mowa w art. 37 ust. 2, została przyjęta w tym samym roku kalendarzowym na studia drugiego stopnia - świadczenia oraz dodatki przysługujące rodzinie zastępczej oraz prowadzącemu rodzinny dom dziecka przysługują także za wrzesień.

Zmiany **art. 83 ust. 2 i art. 84 pkt 1** polegają na doprecyzowaniu, że przysługujące rodzinie zastępczej niezawodowej, zawodowej oraz prowadzącemu rodzinnym dom dziecka świadczenia, środki finansowe na utrzymanie lokalu mieszkalnego w budynku wielorodzinnym lub domu jednorodzinnego obejmują także koszty ponoszone na opał. Dotychczasowe rozwiązanie przewidujące zwrot środków poniesionych na energię ciepłą budziło wątpliwości samorządów powiatów, co do możliwości refundowania kosztów zakupu opału. Zmiana pozwoli na ujednoczenie praktyki w tym obszarze.

Zmiana **art. 87 ust. 2** poszerza katalog instytucji całodobowej opieki (o hospicjum stacjonarne, oddział medycyny paliatywnej, areszt śledczy, schronisko dla nieletnich, zakład karny oraz zakład poprawczy), w których pobyt dziecka uzasadnia wypłatę świadczeń dla rodziny zastępczej i prowadzącego rodzinny dom dziecka w wysokości 20% przyznanych świadczeń. Ze względu na fakt, że świadczenia dla rodzin zastępczych i prowadzących rodzinne domy dziecka wypłacane są miesięcznie, proponuje się, aby zmiana ta weszła w życie pierwszego dnia miesiąca następującego po miesiącu, w którym ogłoszono projektowaną ustawę (**przepis o wejściu projektowanej ustawy w życie - art. 19 pkt 4**).

Zmiana w **art. 89** polega na wskazaniu, że osoby otrzymujące świadczenia, dodatki, wynagrodzenia oraz dofinansowania do wypoczynku są obowiązane niezwłocznie

poinformować organ, który przyznał świadczenie pieniężne nie tylko o każdej zmianie ich sytuacji osobistej, dochodowej i majątkowej, ale również dziecka umieszczonego w pieczy zastępczej.

Według proponowanego brzmienia **art. 92 ust. 6a** odsetki od kwoty nienależnie pobranego świadczenia nie będą ustalane w przypadku gdy do nienależnego pobrania świadczenia doszło z winy organu zobowiązanego do naliczenia świadczenia. Wyeliminuje to sytuację nieuzasadnionego karania uprawnionego do świadczenia. Natomiast w **art. 92 ust. 9** przewiduje się zmianę terminu, od którego naliczane są odsetki od nienależnie pobranego świadczenia. Według proponowanego brzmienia odsetki naliczane są od pierwszego dnia miesiąca następującego po dniu wypłaty nienależnie pobranych świadczeń pieniężnych. W związku z powyższym odsetki będą naliczane jedynie w przypadku, gdy świadczenie zostało:

- 1) wypłacone mimo zaistnienia okoliczności powodujących ustanie albo wstrzymanie wypłaty świadczenia pieniężnego w całości lub w części;
- 2) przyznane lub wypłacone w przypadku świadomego wprowadzenia w błąd przez osobę pobierającą te świadczenia.

3. Zmiany w przepisach dotyczących instytucjonalnej pieczy zastępczej

Obecnie z **art. 94** wynika, że starosta może Starosta może zapewnić wspólną obsługę ekonomiczno-administracyjną i organizacyjną prowadzonych placówek opiekuńczo-wychowawczych, w szczególności tworząc centra administracyjne. Brzmienie takie budzi wątpliwości wobec faktu, że w myśl przepisów samorządowych starosta nie posiada samodzielnej legitymacji do powołania centrum administracyjnego. Z tego względu w przepisie tym wprost wskazano, że centrum administracyjne może utworzyć powiat. Wprowadzenie właściwości powiatu koresponduje zatem z kompetencjami rady powiatu. Ponadto w **art. 94 ust. 2 i 3** doprecyzowano, że chodzi o wspólną obsługę ekonomiczno-administracyjną i organizacyjną prowadzonych placówek opiekuńczo-wychowawczych.

Zmiana **ust. 2 w art. 95** polega na dookreśleniu, że w placówce opiekuńczo-wychowawczej możliwe jest umieszczenie małego dziecka, którego rodzicem jest małoletni przebywający w tej placówce. Zmiana wspiera małoletnie matki przebywające w jednostkach instytucjonalnej pieczy zastępczej. Uniemożliwia tym samym rozdzielanie małoletniej matki

i jej dziecka wyłącznie z powodu ograniczania możliwości kierowania do pieczy instytucjonalnej dzieci poniżej 10. roku życia.

Zmiana w **art. 95 ust. 3 i 3a oraz art. 230** zmierza rozwiązania problemu tzw. blokowania miejsc w placówkach opiekuńczo-wychowawczych przez dzieci umieszczone w tych placówkach, ale przybywające w różnych instytucjach zapewniających całodobową opiekę. Projektowana zmiana przewiduje, że w przypadku gdy dziecko jest umieszczone w placówce opiekuńczo-wychowawczej, ale przebywa w:

- 1) domu pomocy społecznej,
- 2) specjalnym ośrodku szkolno-wychowawczym,
- 3) młodzieżowym ośrodku wychowawczym,
- 4) młodzieżowym ośrodku socjoterapii zapewniającym całodobową opiekę,
- 5) specjalnym ośrodku wychowawczym,
- 6) zakładzie opiekuńczo-leczniczym,
- 7) zakładzie pielęgnacyjno-opiekuńczym,
- 8) zakładzie rehabilitacji leczniczej,
- 9) hospicjum stacjonarnym,
- 10) oddziale medycyny paliatywnej,
- 11) areszcie śledczym,
- 12) schronisku dla nieletnich,
- 13) zakładzie karnym,
- 14) zakładzie poprawczym

- wówczas takiego dziecka nie wlicza się do liczby dzieci oraz osób, które osiągnęły pełnoletność przebywając w pieczy zastępczej. Nadal jednakże w placówce opiekuńczo-wychowawczej nie będzie mogło przebywać w tym samym czasie więcej niż 14 dzieci (w przypadku placówek opiekuńczo-wychowawczych, które działały przed dniem 1 stycznia 2012 r. – nie więcej niż 30 dzieci), dlatego dyrektor placówki opiekuńczo-wychowawczej będzie zobowiązany do takiej organizacji placówki, aby zapewnić, w ramach limitu liczby dzieci, miejsce dla wychowanków powracających z ww. wskazanych instytucji, w tym także powracających na czas urlopowania.

Zmiany **art. 97 ust. 2** przewidują możliwość zarządzania przez dyrektora centrum administracyjnego (przy pomocy wyznaczonego wychowawcy) również placówkami opiekuńczo-wychowawczymi typu rodzinnego (obecnie w każdej placówce opiekuńczo-wychowawczej typu rodzinnego jest dyrektor – pomimo zapewnienia tym placówkom

wspólnej obsługi ekonomiczno-administracyjną i organizacyjnej). Jednocześnie (w **dodawanym art. 97 ust. 2a**) wprowadzono rozwiązanie, że w przypadku prowadzenia więcej niż jednej placówki opiekuńczo-wychowawczej przez podmiot niepubliczny, placówkami tymi może kierować jeden kierownik przy pomocy wyznaczonego w poszczególnych placówkach wsparcia dziennego wychowawcy.

Zmiana **art. 99 ust. 3** przewiduje możliwość zatrudniania współmałżonka dyrektora placówki opiekuńczo-wychowawczej typu rodzinnego w tej placówce. Zmiana wychodzi naprzeciw oczekiwaniom prowadzących placówki opiekuńczo-wychowawcze typu rodzinnego, które prowadzone są często przez małżonków i w których prowadzenie oboje małżonkowie są zaangażowani.

Przepis **art. 99a** koresponduje z szeroką zmianą, o której mowa w art. 38a ust.1. Przepis umożliwi dyrektorowi placówki opiekuńczo-wychowawczej, jako osobie odpowiedzialnej za dzieci przebywające w placówce, dostęp do wszelkiej dokumentacji dziecka, w tym dokumentacji prawnej i medycznej. Taka możliwość usprawni pomoc dziecku, skróci czas jaki dotychczas poświęcano na pozyskanie informacji niezbędnych do zapewnienia właściwej opieki.

Zmiana **art. 100 ust. 1** precyzuje, że plan pomocy dziecku umieszczonemu w placówce opiekuńczo-wychowawczej jest realizowany we współudziale z podmiotem organizującym pracę z rodziną biologiczną dziecka, w każdej sytuacji, gdy rodzina ta nie otrzymała wsparcia asystenta rodziny.

Art. 103 ust. 3- zmiana redakcyjna (doprecyzowano odwołanie).

Art. 103 ust. 4 – w przepisie tym rozszerzono katalog placówek, z których ucieczka uniemożliwia przyjęcie dziecka do placówki opiekuńczo-wychowawczej typu interwencyjnego.

W przepisie **art. 108 ust. 1** rezygnuje się z obowiązku zasięgnięcia opinii koordynatora rodzinnej pieczy zastępczej w przypadku konieczności przeniesienia dziecka do innej placówki opiekuńczo-wychowawczej tego samego typu. Ponadto doprecyzowano właściwość powiatowego centrum pomocy rodzinie zobowiązanego do wydania opinii o możliwości przeniesienia dziecka. Wskazanie właściwych organów porządkuje proces opiniowania wniosku dyrektora o przeniesienia dziecka.

4. Zmiany w przepisach dotyczących nadzoru

Dodawany art. 122a, uchylane art. 123-126, zmiany w art. 186 pkt 3, uchylenie art. 186 pkt 4 i 5, wyodrębnienie w ustawie o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej osobnego działu (dział VIII) dotyczącego kontroli wojewody i dodanie art. 197a-197g przewidują dużą, systemową zmianę w zakresie nadzoru nad organizacją i instytucjami pieczy zastępczej. Obowiązujące obecnie przepisy ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej przewidują nadzór wojewody jedynie nad działalnością placówek opiekuńczo-wychowawczych, regionalnych placówek opiekuńczo-terapeutycznych oraz interwencyjnych ośrodków preadopcyjnych (na działalność tych placówek i ośrodków wojewoda wydaje zezwolenie). Natomiast pozostałe zadania samorządu terytorialnego w zakresie wspierania rodziny i systemu pieczy zastępczej wojewoda może jedynie monitorować. Rozwiązanie to, wobec nadal występujących nieprawidłowości w zakresie organizacji systemu wspierania rodziny i systemu pieczy zastępczej, okazało się niewystarczające. Z tego względu zaproponowano powrót do rozwiązań obowiązujących przed dniem wejścia w życie ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej, tj. rozwiązań funkcjonujących na podstawie ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej.

W związku z powyższym proponuje się, aby wojewoda sprawował kontrolę nad realizacją zadań z zakresu wspierania rodziny, pieczy zastępczej, usamodzielnień pełnoletnich wychowanków i adopcji wykonywanych przez jednostki samorządu terytorialnego oraz jednostki organizacyjne wspierania rodziny i systemu pieczy zastępczej, a także nad zgodnością zatrudnienia pracowników jednostek organizacyjnych wspierania rodziny i systemu pieczy zastępczej z wymaganymi kwalifikacjami (**art. 186 pkt 3**). Oznacza to, że wojewoda będzie mógł sprawować kontrolę np. nad placówkami wsparcia dziennego, powiatowymi centrami pomocy rodzinie, czy organizatorami rodzinnej pieczy zastępczej. Nie ulegną natomiast zasadniczym zmianom konkretne działania, które wojewoda będzie mógł prowadzić w ramach sprawowanej kontroli (w konsekwencji **uchylić należy art. 186 pkt 5** stanowiący, że zadania te wojewoda może jedynie monitorować). Ponadto uchylić należy także **art. 186 pkt 4**, który stracił swoją aktualność, gdyż od 2 stycznia 2014 r. w placówkach opiekuńczo-wychowawczych nie ma osób zatrudnionych na podstawie ustawy z dnia 26 stycznia 1982 r. – Karta Nauczyciela.

W dodawanym art. 122a określony został zakres kontroli wojewody nad placówkami opiekuńczo-wychowawczymi, regionalnymi placówkami opiekuńczo-terapeutycznymi i interwencyjnymi ośrodkami preadopcyjnymi.

W związku ze znaczną zmianą katalogu podmiotów, nad którymi wojewoda będzie mógł sprawować kontrolę projektowana ustawa przewiduje wyodrębnienie w ustawie o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej osobnego działu dotyczącego kontroli wojewody (**dział VIII**; W związku z wprowadzeniem do ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej dodatkowego działu regulującego szczegółowo problem kontroli wojewody konieczne jest **uchylenie** przepisów **art. 123-126** dotyczących kontroli przeprowadzanej przez wojewodę w placówkach instytucjonalnej pieczy zastępczej) oraz wprowadzenie delegacji do wydania przez ministra właściwego do spraw rodziny rozporządzenia określającego organizację i tryb przeprowadzania kontroli przez wojewodę oraz wzór legitymacji uprawniającej do wykonywania kontroli.

W postępowaniach z zakresu kontroli, wszczętych i niezakończonych przed dniem wejścia w życie projektowanej ustawy stosować się będzie przepisy dotychczasowe (**przepis przejściowy projektowanej ustawy – art. 10**).

5. Zmiany w przepisach dotyczących oceny sytuacji dziecka umieszczonego w pieczy zastępczej

Dodawany art. 128a przewiduje wprowadzenie obowiązku dokonywania oceny sytuacji dziecka umieszczonego w rodzinnej pieczy zastępczej na posiedzeniu. Jednocześnie podkreślono konieczność udziału niektórych osób w ocenie sytuacji dziecka umieszczonego zarówno w rodzinnej pieczy zastępczej (**art. 130**), jak i w instytucjonalnej pieczy zastępczej (**art. 137**). W rodzinnej pieczy zastępczej osobami tymi są: odpowiednio rodzina zastępcza albo prowadzący rodzinny dom dziecka, pedagog, psycholog, właściwy asystent rodziny, przedstawiciel ośrodka adopcyjnego, koordynator rodzinnej pieczy zastępczej. W instytucjonalnej pieczy zastępczej osobami tymi są: dyrektor placówki lub osoba przez niego wyznaczona, pedagog, psycholog oraz pracownik socjalny, jeżeli są zatrudnieni w placówce; wychowawca kierujący procesem wychowawczym dziecka; przedstawiciel organizatora rodzinnej pieczy zastępczej; lekarz i pielęgniarka, w miarę indywidualnych potrzeb dziecka; asystent rodziny prowadzący pracę z rodziną dziecka oraz przedstawiciel ośrodka adopcyjnego.

Wprowadzane zmiany mają na celu wzmocnienie pozycji osób, których konsultacja w takim przypadku jest niezbędna. Szczególnie istotne jest podkreślenie konieczności

dokonywania oceny sytuacji dziecka przy udziale przedstawiciela ośrodka adopcyjnego. Jego udział w posiedzeniach jest kluczowy ze względu na konieczność oceny możliwości i zasadności wydania przez organizatora opinii, o których mowa w dodawanym art. 139a. Podkreślono także możliwość fakultatywnego udziału w posiedzeniach w sprawie sytuacji dziecka umieszczonego w rodzinnej pieczy zastępczej innych osób, których udział może być istotny z punktu widzenia poszerzenia wiedzy na temat dziecka i jego sytuacji. Do udziału w powiedzeniach tych mogą być zapraszani w szczególności przedstawiciele: sądu właściwego ze względu na miejsce zamieszkania rodziny zastępczej lub prowadzącego rodzinny dom dziecka, właściwego powiatowego centrum pomocy rodzinie, ośrodka pomocy społecznej, Policji, ochrony zdrowia, instytucji oświatowych oraz organizacji społecznych statutowo zajmujących się problematyką rodziny i dziecka, a także osoby bliskie dziecku. Nie jest to jednak wyliczenie enumeratywne, co oznacza, że w zależności od potrzeby udział innych osób niż wymienione taką jest możliwy.

Zmiany **art. 131 ust. 1** i **art. 138** polegają na tym, że ocena sytuacji dziecka w wieku powyżej 3 lat umieszczonego w pieczy zastępczej powinna być przeprowadzana nie rzadziej niż co 12 miesięcy. Wydłużenie tego czasu związane jest z tym, że sytuacja dzieci starszych nie jest aż tak dynamiczna jak dzieci młodszych. W związku z powyższym nie ma bezwzględnej konieczności częstszego dokonywania oceny.

Do ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (**w dodawanym art. 134a**) wprowadzono rozwiązanie umożliwiające rodzinie zastępczej oraz prowadzącemu rodzinny dom dziecka odwołanie się od przeprowadzanej okresowo przez organizatora rodzinnej pieczy zastępczej oceny rodziny zastępczej i rodzinnego domu dziecka. Od oceny rodziny zastępczej albo prowadzącego rodzinny dom dziecka, rodzinie zastępczej i prowadzącemu rodzinny dom dziecka służyć będzie sprzeciw do starosty. W razie uwzględnienia sprzeciwu przez starostę ocenę rodziny zastępczej albo prowadzącego rodzinny dom dziecka organizator rodzinnej pieczy zastępczej będzie zmienił się albo sporządzał po raz drugi. Od oceny sporządzonej po raz drugi również będzie przysługiwał sprzeciw do starosty.

W dodawanym **art. 139a** do zadań organizatora rodzinnej pieczy zastępczej, zespołu do spraw okresowej oceny sytuacji dziecka umieszczonego w instytucjonalnej pieczy zastępczej oraz dyrektora placówki opiekuńczo-wychowawczej typu rodzinnego wprowadzono sporządzanie opinii:

- 1) na temat zasadności przysposobienia dziecka;
- 2) o kontaktach dziecka z rodziną biologiczną i wpływie tych kontaktów na dziecko;
- 3) o zasadności przysposobienia związanego ze zmianą miejsca zamieszkania dziecka na miejsce zamieszkania poza granicami Rzeczypospolitej Polskiej mającej na celu stwierdzenie, że przysposobienie to leży w jego najlepszym interesie;
- 4) o zasadności wspólnego umieszczenia rodzeństwa w rodzinie przysposabiającej;
- 5) o możliwości nieumieszczenia wspólnie rodzeństwa w rodzinie przysposabiającej z powodu nieznaledzenia kandydata do przysposobienia rodzeństwa.

Opinie te mają służyć następnie ośrodkom adopcyjnym jako podstawa do kwalifikacji dziecka do przysposobienia krajowego oraz międzynarodowego. Podmioty wydające te opinie mają najlepszy wgląd w sytuację dziecka, zatem ich zdanie co do zasadności i możliwości przysposobienia wydaje się być niezbędne.

Sporządzając opinię o zasadności przysposobienia związanego ze zmianą miejsca zamieszkania dziecka na miejsce zamieszkania poza granicami Rzeczypospolitej Polskiej organizator rodzinnej pieczy zastępczej, zespół do spraw okresowej oceny sytuacji dziecka umieszczonego w instytucjonalnej pieczy zastępczej oraz dyrektor placówki opiekuńczo-wychowawczej typu rodzinnego biorą pod uwagę możliwość zapewnienia dziecku stabilnego, rodzinnego środowiska wychowawczego, w tym zastępczego, na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej. Przepis ten wynika z konieczności uwzględnienia podczas kwalifikowania dziecka do przysposobienia międzynarodowego przepisów Konwencji z dnia 29 maja 1993 r. o ochronie dzieci i współpracy w dziedzinie przysposobienia międzynarodowego (Dz. U. z 2000 r. Nr 39, poz. 448 oraz z 2002 r. Nr 1, poz. 17) oraz ustawy z dnia 25 lutego 1964 r. – Kodeks rodzinny i opiekuńczy (Dz. U. z 2012 r. poz. 788 i 1529 oraz z 2013 r. poz. 1439), zwanej dalej „krio”. Zgodnie z art. 21 lit. d Konwencji o prawach dziecka, Państwa-Strony uznające i\lub dopuszczające system adopcji będą traktować adopcję związaną z przeniesieniem dziecka do innego kraju jako zastępczy środek opieki nad dzieckiem, jeżeli nie może być ono umieszczone w rodzinie zastępczej lub adopcyjnej albo nie można mu zapewnić w żaden inny odpowiedni sposób opieki w kraju jego pochodzenia. Art. 112² krio stanowi, że przysposobienie, które spowoduje zmianę dotychczasowego miejsca zamieszkania przysposobianego w Rzeczypospolitej Polskiej na miejsce zamieszkania w innym państwie, może nastąpić wówczas, gdy tylko w ten sposób można zapewnić przysposobianemu odpowiednie zastępcze środowisko rodzinne.

Z punktu widzenia dobra dziecka konieczna jest także analiza możliwości rozdzielenia rodzeństwa i osobnego poszukiwania dla nich rodziny przysposabiającej. Sytuacja rozdzielania rodzeństw powinna mieć jednak charakter wyjątkowy i szczególnie uzasadniony.

Analizując sytuację rodzeństwa każdorazowo należy brać pod uwagę w szczególności więzi istniejące pomiędzy rodzeństwem.

Art. 139a wprowadza także obowiązek przekazania opinii, o których mowa powyżej, oraz dokumentacji dotyczącej dziecka do właściwego ośrodka adopcyjnego. Przepis ten ma na celu polepszenie efektywności komunikacji pomiędzy poszczególnymi podmiotami zaangażowanymi w postępowanie adopcyjne, tak aby okres gromadzenia i przekazywania informacji oraz dokumentacji był możliwie jak najkrótszy.

W przypadku gdy ocena sytuacji dziecka rozpocznie się przed dniem wejścia w życie projektowanej ustawy i nie zostanie przed tym dniem zakończona, wówczas zastosowanie znajdą przepisy dotychczasowe (**przepis przejściowy projektowanej ustawy – art. 11**).

6. Zmiany w przepisach dotyczących pomocy dla osób usamodzielnianych

W **art. 140 w ust. 1** dodaje się pkt 3. Zmiana polega na powiększeniu katalogu form pomocy udzielanej osobom usamodzielnianym poprzez zapewnienie pomocy prawnej i psychologicznej. Osoby opuszczające po osiągnięciu pełnoletności pieczę zastępczą często czują się bezradne i zagubione. Potrzebują wsparcia psychicznego. Nie wiedzą również jak poruszać się w systemie polskiego prawa. Nie potrafią załatwić prostych spraw urzędowych, a także sądowych. Dlatego też dostęp do nieodpłatnej pomocy prawnej i psychologicznej stanowi istotną formę pomocy dla osób usamodzielnianych.

Zmiana w **art. 140 ust. 3** polega na dodaniu nowej przesłanki odmowy pomocy dla osób usamodzielnianych. Ustawa o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej reguluje pomoc dla osób usamodzielnianych opuszczających pieczę zastępczą. Natomiast osoby pełnoletnie opuszczające dom pomocy społecznej dla dzieci i młodzieży niepełnosprawnych intelektualnie, dom dla matek z małoletnimi dziećmi i kobiet w ciąży oraz schronisko dla nieletnich, zakład poprawczy, specjalny ośrodek szkolno-wychowawczy, specjalny ośrodek wychowawczy, młodzieżowy ośrodek socjoterapii zapewniający całodobową opiekę i młodzieżowy ośrodek wychowawczy mają prawo do pomocy uregulowanej w ustawie z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej. Proponowana zmiana ma zapobiegać przypadkom podwójnego udzielania pomocy - na podstawie ustawy o wspieraniu rodziny

i systemie pieczy zastępczej i ustawy o pomocy społecznej - osobom, które jednocześnie opuszczają pieczę zastępczą i instytucje wymienione w art. 88 ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej.

Zmiana **art. 143 ust. 2** polega na doprecyzowaniu właściwości powiatu, który będzie rozpatrywał wniosek o przyznanie pomocy na kontynuowanie nauki i pomocy na usamodzielnienie. Obecnie przepis ten wskazuje, że wniosek o przyznanie pomocy powinien być składany w powiecie właściwym ze względu na miejsce zamieszkania osoby usamodzielnianej przed umieszczeniem w pieczy zastępczej, który w większości przypadków jest powiatem zobowiązanym do finansowania tej pomocy. Jednakże w praktyce – zgodnie z treścią art. 191 – mogą się zdarzyć przypadki, że finansowanie ww. pomocy spoczywać będzie np. na powiecie właściwym ze względu na miejsce zameldowania osoby usamodzielnianej przed umieszczeniem w pieczy zastępczej. Z tego względu konieczne jest wskazanie w omawianym przepisie wprost, że wniosek składa się w powiecie właściwym do ponoszenia wydatków na finansowanie pomocy na kontynuowanie nauki i usamodzielnienie. Ponadto wprowadzono dla osoby usamodzielnianej ubiegającej się o pomoc ułatwienie polegające na tym, że wniosek o przyznanie pomocy składać się będzie za pośrednictwem kierownika powiatowego centrum pomocy rodzinie właściwego ze względu na miejsce pobytu osoby usamodzielnianej. Sprawy dotyczące wniosku o przyznanie pomocy na kontynuowanie nauki i pomocy na usamodzielnienie wszczęte i niezakończone przed dniem wejścia w życie projektowanej ustawy będą rozpatrywane zgodnie z dotychczasowymi zasadami (**przepis przejściowy projektowanej ustawy – art. 12**).

W art. 145 ust. 2 zmieniono termin wskazywania przez osobę usamodzielnianą opiekuna usamodzielnienia co powoduje wydłużenie okresu współpracy pomiędzy opiekunem usamodzielnienia i wychowankiem pieczy zastępczej przed opuszczeniem przez niego rodziny zastępczej, rodzinnego domu dziecka lub placówki instytucjonalnej pieczy zastępczej w związku z rozpoczęciem procesu usamodzielnienia. W obowiązującym stanie prawnym osoba usamodzielniana wskazuje osobę podejmującą się pełnienia funkcji opiekuna usamodzielnienia co najmniej na dwa miesiące przed osiągnięciem przez nią pełnoletności. Zgodnie z proponowanym brzmieniem przepisu wskazanie tej osoby przez osobę usamodzielnianą powinno nastąpić co najmniej rok przed osiągnięciem przez nią pełnoletności. Zmiana ta pozwoli na lepsze przygotowanie wychowanka pieczy zastępczej do startu w dorosłe i samodzielne życie.

Ponadto w **art. 145 ust. 3 i 4** określono właściwość kierownika powiatowego centrum pomocy rodzinie akceptującego opiekuna usamodzielnienia i zatwierdzającego indywidualny program usamodzielnienia. Obecnie jest brak przepisu wskazującego wprost kierownika powiatowego centrum pomocy rodzinie właściwego do dokonywania tych czynności. Proponowana właściwość kierownika jest zgodna z rozwiązaniem zaproponowanym w art. 143 ust. 2. Ponadto w **ust. 4** wykreślono koordynatora rodzinnej pieczy zastępczej jako osobę biorącą udział w opracowywaniu indywidualnego programu usamodzielnienia. Osobą, z którą osoba usamodzielniona opracowuje indywidualny program usamodzielnienia pozostaje wyłącznie opiekun usamodzielnienia. Jest to osoba powołana przez ustawodawcę do udzielania pomocy i wsparcia osobie usamodzielnianej. W ww. sprawach niezakończonych przed dniem wejścia w życie projektowanej ustawy zastosowanie znajdą przepisy dotychczasowe.

Dodawany w art. 145 ust. 5 nakłada na kierownika powiatowego centrum pomocy rodzinie właściwego do ponoszenia wydatków na finansowanie pomocy na kontynuowanie nauki i usamodzielnienie obowiązek poinformowania powiatu właściwego ze względu na planowane miejsce osiedlenia się osoby usamodzielnianej o zamiarze osiedlenia się tej osoby w miejscowości wskazanej w indywidualnym programie usamodzielnienia oraz przesyła mu kopię tego programu i informacje o opiece usamodzielnienia.

Dodawane w art. 145 ust. 6 i 7 wprowadzają możliwość oraz określają tryb dokonywania zmian w indywidualnym programie usamodzielnienia a także wprowadzają regulacje stanowiące o dokonywaniu oceny końcowej procesu usamodzielnienia. Proponuje się, aby osoba usamodzielniana, w przypadku zmiany jej sytuacji życiowej, mogła dokonywać wspólnie z opiekunem usamodzielnienia zmian w indywidualnym programie usamodzielnienia. Zmiany programu będą wymagać zatwierdzenia przez kierownika powiatowego centrum pomocy rodzinie właściwego do ponoszenia wydatków na finansowanie pomocy na kontynuowanie nauki i usamodzielnienie.

W art. 146 uchyla się ust. 6 - w związku z panującą tendencją zmierzającą do odformalizowania i uproszczenia postępowania administracyjnego zrezygnowano z obowiązku przedkładania, nie rzadziej niż raz na 6 miesięcy, zaświadczenia stwierdzającego kontynuowanie nauki przez osobę usamodzielnianą otrzymującą pomoc pieniężną na kontynuowanie nauki.

7. Zmiany w przepisach dotyczących adopcji

Dodawany **art. 156 ust. 1 pkt 1a** wprowadza do zadań ośrodka adopcyjnego promowanie przysposobień, w tym konieczność aktywnego poszukiwania kandydatów do przysposobienia dziecka. Wprowadzenie zadania ma na celu zwiększenie szans na znalezienie odpowiednich kandydatów do przysposobienia dzieci, dla których znalezienie kandydatów jest szczególnie trudne. Dotyczy to w szczególności konieczności poszukiwania kandydatów do przysposobienia dzieci starszych, chorych lub licznych rodzeństw.

Zmiany w **art. 156 ust. 1 pkt 5** stanowią zmiany doprecyzowujące – w celu podkreślenia, że ośrodek adopcyjny powinien aktualizować gromadzone przez siebie informacje o dzieciach oczekujących na przysposobienie.

Zmiany w **art. 156 ust. 1 pkt 11** precyzują obowiązek ośrodka adopcyjnego w zakresie wydawania opinii dla kandydatów do przysposobienia dziecka - ujednociono terminologię z brzmieniem art. 172 ust. 5, który stanowi, że ośrodek adopcyjny, przed skierowaniem kandydata do przysposobienia dziecka na szkolenie, dokonuje jego wstępnej oceny.

Zmiany w **art. 161** porządkują przepisy dotyczące danych, które może przetwarzać ośrodek adopcyjny oraz organ centralny oraz uwzględniają uwagi zgłaszane przez Generalnego Inspektora Danych Osobowych. Zmiana **art. 161 ust. 2 pkt 10** precyzuje źródło danych o stanie zdrowia kandydata do przysposobienia dziecka, poprzez wskazanie, że ośrodek adopcyjny może przetwarzać dane o stanie zdrowia wynikające z zaświadczenia lekarskiego. Zmianami **art. 161 ust. 3** doprecyzowano, że każdy ośrodek adopcyjny, w tym wojewódzki bank danych oraz centralny bank danych, przetwarza dane osobowe dotyczące dzieci. Ponadto w przepisie tym zebrano wszystkie dane dotyczące dziecka, które może przetwarzać ośrodek adopcyjny (obecnie regulacje, na podstawie których ośrodek adopcyjny może przetwarzać dane dotyczące dzieci oczekujących na przysposobienie zawarte są w art. 161 ust. 3 i art. 164 ust. 2) oraz doprecyzowano, że ośrodek adopcyjny może przetwarzać dane dzieci zgłoszonych do przysposobienia (obecnie przepis przewiduje gromadzenie danych o dzieciach zakwalifikowanych do przysposobienia).

W projektowanej ustawie wprowadzono szereg zmian w zakresie procedur przysposobienia dziecka. Zmianie ulegnie nie tylko sam proces kwalifikacji dziecka do przysposobienia, ale także procedura poszukiwania kandydatów do przysposobienia dziecka. W nowelizowanym **art. 164** dotyczącym poszukiwania kandydatów do przysposobienia dziecka zaproponowano aby ośrodek adopcyjny kwalifikując dziecko

do przysposobienia opierał się o opinie od podmiotów oceniających sytuację dziecka umieszczonego w pieczy zastępczej (odpowiednio organizatora rodzinnej pieczy zastępczej, zespołu do spraw okresowej oceny sytuacji dziecka umieszczonego w instytucjonalnej pieczy zastępczej oraz dyrektora placówki opiekuńczo-wychowawczej typu rodzinnego). Opinie te wymienione zostały w dodawanym art. 139a i dotyczą zasadności przysposobienia dziecka, kontaktów dziecka z rodziną biologiczną i wpływu tych kontaktów na dziecko, zasadności przysposobienia związanego ze zmianą miejsca zamieszkania dziecka na miejsce zamieszkania poza granicami Rzeczypospolitej Polskiej, zasadności wspólnego umieszczenia rodzeństwa w rodzinie przysposabiającej. Ośrodek adopcyjny będzie występował o te opinie niezwłocznie po otrzymaniu informacji uzasadniającej zakwalifikowanie dziecku do przysposobienia, ponadto ośrodek adopcyjny będzie występował do wyżej wskazanych podmiotów o przekazanie dokumentacji dotyczącej dziecka (**art. 164 ust. 2**). Obowiązki te nie będą dotyczyły sytuacji, gdy ośrodek adopcyjny będzie posiadał już te opinie i dokumenty. Jednocześnie ośrodek adopcyjny, tak jak dotychczas, sporządzać będzie kartę dziecka (informację o sytuacji prawnej, rodzinnej i zdrowotnej dziecka). Tak jak dotychczas, w przypadku, gdy ośrodek adopcyjny nie będzie posiadał informacji o sytuacji prawnej dziecka, będzie występował do ośrodka adopcyjnego prowadzącego wojewódzki bank danych o ustalenie tej sytuacji, a ośrodek ten będzie miał 7 dni na jej przekazanie (**art. 164 ust. 2 i 3**).

Wydłużeniu, z 14 do 30 dni, ulegnie czas, w którym ośrodek adopcyjny będzie zobowiązany do dokonania kwalifikacji dziecka do przysposobienia krajowego (po zakwalifikowaniu dziecka ośrodek adopcyjny będzie sporządzał dokument potwierdzający dokonanie kwalifikacji dziecka do przysposobienia krajowego) i wszczęcia poszukiwania kandydata do przysposobienia dziecka (**art. 164 ust. 5**).

Tak jak to miało miejsce dotychczas, w sytuacji, kiedy ośrodek adopcyjny dokonujący kwalifikacji dziecka do przysposobienia krajowego, nie wskaże kandydatów do przysposobienia, dokumentacja kwalifikacyjna dziecka przekazywana jest do właściwego miejscowo dla tego ośrodka adopcyjnego, ośrodka adopcyjnego prowadzącego wojewódzki bank danych, który następnie przekazuje tę dokumentację do innych ośrodków adopcyjnych działających na terenie województwa oraz do ośrodków adopcyjnych prowadzących wojewódzkie banki danych w pozostałych województwach (przed przekazaniem dokumentacji wojewódzki bank danych będzie miał możliwość uzupełnienia lub aktualizacji dokumentacji kwalifikacyjnej w przypadku stwierdzenia uchybień lub konieczności pozyskania dodatkowych informacji). Wojewódzkie banki danych w pozostałych

województwach przekazują z kolei dokumentację do ośrodków adopcyjnych działających na terenie ich województwa. W ten sposób rozpoczyna się aktywne poszukiwanie kandydatów do przysposobienia na terenie całego kraju (**art. 164 ust. 6-9**), które trwać będzie 55 dni (**art. 164 ust. 10**). Obecnie poszukiwanie to trwa 45 dni. Termin wydłużono, aby nie skracać czasu na poszukiwanie kandydatów przez ośrodki adopcyjne, które informację o dziecku otrzymują w ostatniej kolejności - są to ośrodki adopcyjne inne niż prowadzące wojewódzkie banki działające w pozostałych województwach. Jeżeli w tym terminie nie uda się znaleźć kandydata do przysposobienia dziecka na terenie kraju, wówczas dokumentację kwalifikacyjną dziecka przesyła się do ośrodka adopcyjnego prowadzącego centralny bank danych w celu wszczęcia procedury kwalifikacji dziecka do przysposobienia międzynarodowego. Należy w tym miejscu podkreślić, że dokumentacja kwalifikacyjna dziecka może trafić do centralnego banku danych nie wcześniej, niż po upływie ww. 55 dni, ale jednocześnie ośrodki adopcyjne mogą nadal poszukiwać osób, które będą chciały przysposobić dziecko w kraju. Ośrodek adopcyjny prowadzący centralny bank danych będzie dokonywał kwalifikacji dziecka do przysposobienia międzynarodowego w oparciu o opinię o zasadności przysposobienia związanego ze zmianą miejsca zamieszkania dziecka na miejsce zamieszkania poza granicami Rzeczypospolitej Polskiej (wystawioną odpowiednio przez organizatora rodzinnej pieczy zastępczej, zespołu do spraw okresowej oceny sytuacji dziecka umieszczonego w instytucjonalnej pieczy zastępczej oraz dyrektora placówki opiekuńczo-wychowawczej typu rodzinnego). Dokonując kwalifikacji dziecka do przysposobienia międzynarodowego ośrodek adopcyjny prowadzący centralny bank danych może zasięgać opinii ministra właściwego do spraw rodziny (**art. 164 ust. 11**). Wprowadzenie przedmiotowej zmiany ma celu wykluczenie automatycznego kwalifikowania dzieci do przysposobień zagranicznych. Przed dokonaniem kwalifikacji do przysposobienia międzynarodowego ośrodek adopcyjny prowadzący centralny bank danych będzie miał możliwość żądania uzupełnienia lub aktualizacji dokumentacji kwalifikacyjnej w przypadku stwierdzenia uchybień lub konieczności pozyskania dodatkowych informacji mogących mieć wpływ na tę kwalifikację (**art. 164 ust. 12**). Zmiana ta ma na celu uniknięcie kwalifikowania dzieci w oparciu o niepełną dokumentację. Żądanie uzupełnienia lub aktualizacji dokumentacji kwalifikacyjnej lub zasięgnięcie opinii ministra właściwego do spraw rodziny wstrzymuje bieg terminu siedmiodniowego terminu jaki ośrodek adopcyjny prowadzący centralny bank danych ma na dokonanie kwalifikacji dziecko do przysposobienia międzynarodowego. Ponadto wprowadzono rozwiązanie, zgodnie z którym w przypadku, gdy

ośrodek adopcyjny prowadzący centralny bank danych nie dokona kwalifikacji dziecka do przysposobienia międzynarodowego, zobowiązany będzie poinformować o tym, wraz ze szczegółowym wyjaśnieniem, ośrodek adopcyjny odpowiedzialny za kwalifikację dziecka do przysposobienia krajowego (**art. 164 ust. 14**). Brak jednorazowej kwalifikacji dziecka do przysposobienia międzynarodowego nie oznacza jednak, że dziecko to w sytuacji zmiany jego sytuacji życiowej nie będzie mogło być zakwalifikowane do przysposobienia międzynarodowego w terminie późniejszym. W **art. 164 ust. 15** zaproponowano bowiem obowiązek poinformowania ośrodka adopcyjnego prowadzącego centralny bank danych o każdej zmianie sytuacji dziecka mającej wpływ na kwalifikację tego dziecka do przysposobienia międzynarodowego, celem dokonania ponownej analizy możliwości zakwalifikowania go do przysposobienia międzynarodowego. W **art. 164 ust. 16** proponuje się wprowadzenie przepisu, który wprost wskazuje, że ośrodek adopcyjny prowadzący centralny bank danych przekazuje dokumentację kwalifikacyjną dziecka oraz dokument potwierdzający zakwalifikowanie dziecka do przysposobienia międzynarodowego ośrodkowi adopcyjnemu upoważnionemu do współpracy z organami centralnymi innych państw lub z licencjonowanymi przez rządy innych państw organizacjami lub ośrodkami adopcyjnymi, celem poszukiwania dla dziecka rodziny przysposabiającej poza granicami Rzeczypospolitej Polskiej. Po znalezieniu kandydata mającego miejsce zamieszkania poza granicami Rzeczypospolitej Polskiej sporządzany jest dokument potwierdzający dobór kandydata do przysposobienia do tego dziecka (**art. 164 ust. 17**). Ponadto projektowana ustawa wprowadza jasne regulacje dotyczące procedury wydawania przez organ centralny (w Rzeczypospolitej Polskiej organem centralnym, zgodnie z art. 187 ust. 1 pkt 9 ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej, jest minister właściwy do spraw rodziny) zgody na przysposobienie międzynarodowe. Konieczność wydania takiej zgody wynika z art. 17 Konwencji z dnia 29 maja 1993 r. o ochronie dzieci i współpracy w dziedzinie przysposobienia międzynarodowego (Dz. U. z 2000 r. Nr 39, poz. 448 oraz z 2002 r. Nr 1, poz. 17). W związku z tym projektowany **art. 164 ust. 18** stanowi, że w przypadku, gdy miejscem zamieszkania kandydata do przysposobienia dziecka jest państwo strona ww. konwencji, ośrodek adopcyjny upoważniony do współpracy z organami centralnymi innych państw lub z licencjonowanymi przez rządy innych państw organizacjami lub ośrodkami adopcyjnymi, który dokonał doboru kandydata do przysposobienia dziecka przekazuje dokumentację kwalifikacyjną, dokument potwierdzający dokonanie kwalifikacji dziecka do przysposobienia międzynarodowego oraz dokumentację dotyczącą kandydatów

do przysposobienia dziecka organowi centralnemu. Po otrzymaniu dokumentacji organ centralny rozstrzyga w przedmiocie zgody na prowadzenie postępowania o przysposobienie. Przed wydaniem zgody, o której mowa powyżej, organ centralny będzie miał możliwość żądania uzupełnienia lub aktualizacji dokumentacji kwalifikacyjnej oraz dokumentacji dotyczącej kandydatów do przysposobienia dziecka (**art. 164 ust. 19**). Organ centralny będzie mógł nie wydać zgody na przysposobienie międzynarodowe jeżeli przysposobienie to nie będzie leżało w nadrzędnym interesie dziecka lub gdy postępowanie w sprawie przysposobienia dziecka zostało przeprowadzone z naruszeniem przepisów dotyczących przysposobienia dziecka (**art. 164 ust. 20**).

W dodawanym **art. 164a** jednoznacznie wymieniono elementy, które powinna zawierać karta dziecka sporządzana przez ośrodek adopcyjny w trakcie procesu poszukiwania kandydatów do przysposobienia dziecka (obecnie przepis art. 164 ust. 2 stanowi, że karta dziecka zawiera informacje o sytuacji prawnej, rodzinnej i zdrowotnej dziecka. Regulacja ta, jako zbyt ogólna, budziła wątpliwości w zakresie danych osobowych, które mogą być zawarte w karcie dziecka). Jednocześnie dodano przepis, że metryka prowadzenia sprawy, będąca częścią karty dziecka, powinna zawierać informacje o datach wykonania czynności, o których mowa w art. 164.

Projektowane w **art. 166** zmiany przewidują wyraźne rozdzielenie kwalifikacji dziecka do przysposobienia krajowego od kwalifikacji dziecka do przysposobienia międzynarodowego (obecnie art. 166 przewiduje kwalifikację dziecka do przysposobienia – bez podziału na przysposobienie krajowe i międzynarodowe). Zmieniany art. 166 ust. 1 określa się jakie czynności obejmować będzie kwalifikacja dziecka do przysposobienia krajowego - poza czynnościami, które już obecnie ośrodek adopcyjny musi wykonać, tj: diagnozą psychologiczną dziecka, określeniem specyfiki potrzeb dziecka w kontekście prawidłowego doboru rodziny, dokonywaną przez psychologa oceną stopnia możliwości nawiązania przez dziecko więzi emocjonalnej w nowej rodzinie oraz ustaleniem sytuacji prawnej rodzeństwa dziecka, kwalifikacja do przysposobienia krajowego będzie obejmować także dokonywaną przez psychologa analizę aktualnych więzi dziecka z bliskimi mu osobami oraz analizę całościowej sytuacji dziecka w celu zbadania czy przysposobienie leży w jego najlepszym interesie - dokonywaną w oparciu o wystawioną przez odpowiednio organizatora rodzinnej pieczy zastępczej, zespół do spraw okresowej oceny sytuacji dziecka umieszczonego w instytucjonalnej pieczy zastępczej albo dyrektora placówki opiekuńczo-wychowawczej typu rodzinnego opinię na temat zasadności przysposobienia dziecka. Analiza

więzi dziecka z bliskimi mu osobami ma na celu uniknięcie sytuacji, w których przysposobienie dziecka nie będzie leżało w najlepiej pojętym interesie dziecka, bowiem nie będzie ono w stanie nawiązać więzi z nowymi osobami, lub też zerwanie istniejących więzi będzie dla niego zbyt dużą traumą. Kwalifikacja dziecka do przysposobienia międzynarodowego (**dodawany art. 166 ust. 1a**) opierać się będzie o dokonywaną przez psychologa ocenę stopnia możliwości nawiązania przez dziecko więzi emocjonalnej w rodzinie mającej miejsce zamieszkania poza granicami Rzeczypospolitej, analizę prawidłowości prowadzenia poszukiwania kandydata do przysposobienia na terenie kraju oraz analizę całościowej sytuacji dziecka w celu zbadania czy przysposobienie międzynarodowe leży w jego najlepszym interesie – dokonywaną w oparciu o wystawioną przez odpowiednio organizatora rodzinnej pieczy zastępczej, zespół do spraw okresowej oceny sytuacji dziecka umieszczonego w instytucjonalnej pieczy zastępczej albo dyrektora placówki opiekuńczo-wychowawczej typu rodzinnego opinię o zasadności przysposobienia związanego ze zmianą miejsca zamieszkania dziecka na miejsce zamieszkania poza granicami Rzeczypospolitej Polskiej.

Zmiana **art. 166 ust. 2** stanowi, że w przypadku, gdy rodzinie dziecka nie został przydzielony asystent rodziny ośrodek adopcyjny, przy kwalifikowaniu dziecka do przysposobienia, współpracuje z podmiotem prowadzącym pracę z rodziną.

Dodawany art. 166a wprowadza do porządku prawnego regułę, że rodzeństwo powinno być umieszczane w jednej rodzinie przysposabiającej. Wyjątkiem od tej reguły są sytuacje, w których:

1) ośrodek adopcyjny odpowiedzialny za kwalifikację dziecka do przysposobienia krajowego, (w oparciu o wystawioną przez odpowiednio organizatora rodzinnej pieczy zastępczej, zespół do spraw okresowej oceny sytuacji dziecka umieszczonego w instytucjonalnej pieczy zastępczej albo dyrektora placówki opiekuńczo-wychowawczej typu rodzinnego opinię o braku zasadności wspólnego umieszczenia rodzeństwa w rodzinie przysposabiającej) uzna, że wspólne umieszczenie dziecka wraz z rodzeństwem w rodzinie przysposabiającej nie leży w najlepszym interesie dziecka lub

2) ośrodek adopcyjny odpowiedzialny za kwalifikację dziecka do przysposobienia krajowego, (w oparciu o wystawioną przez odpowiednio organizatora rodzinnej pieczy zastępczej, zespół do spraw okresowej oceny sytuacji dziecka umieszczonego w instytucjonalnej pieczy zastępczej albo dyrektora placówki opiekuńczo-wychowawczej typu rodzinnego opinię o możliwości nieumieszczenia wspólnie rodzeństwa w rodzinie przysposabiającej z powodu

nieznalezienia kandydata do przysposobienia rodzeństwa) uzna, że względu najlepiej pojęty interes dziecka, że z powodu nieznalezienia kandydata do przysposobienia rodzeństwa na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej oraz nieznalezienia kandydata do przysposobienia rodzeństwa poza granicami Rzeczypospolitej Polskiej, możliwe jest umieszczanie rodzeństwa w różnych rodzinach przysposabiających. W takim przypadku ośrodki adopcyjne będą zobowiązane rozpocząć od początku proces poszukiwania dla dziecka rodziny przysposabiającej.

Zmiany w **art. 169 ust. 2** stanowią, że w przypadku, gdy dziecko jest kwalifikowane do przysposobienia międzynarodowego, kontakt kandydatów do przysposobienia z dzieckiem jest możliwy dopiero po wydaniu przez organ centralny zgody na przysposobienie międzynarodowe.

Dodawany w **art. 170 ust. 1 pkt 3** ma na celu ułatwienie łączenia rodzeństw, w sytuacji kiedy jedno z rodzeństwa zostało przysposobione już wcześniej. Jeżeli gotowość do przysposobienia dziecka zgłoszą osoby, które już przysposobiły brata lub siostrę małoletniego, nie powinno wszczynać się poszukiwania kandydatów do przysposobienia.

Zmiany art. 172 ust. 2 umożliwiają przysposobienie dziecka, bez uprzedniego szkolenia, przez osoby, które wcześniej przysposobili rodzeństwo dziecka. Zmiany te także uniemożliwiają przysposobienie dziecka, bez uprzedniego szkolenia, przez osoby, które sprawują nad dzieckiem tymczasowo (na okres 6 miesięcy) rodzinną pieczę zastępczą.

Projektowany **art. 174a i 187 ust. 3a** określa administratora danych osobowych przetwarzanych w trakcie procedur przysposobienia. Administratorem danych osobowych przetwarzanych przez dany ośrodek adopcyjny podczas wykonywanych przez niego zadań wynikających z ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej jest ten ośrodek adopcyjny. Jednocześnie w przypadku gdy dokumenty przesyłane w trakcie prowadzenia procedur przysposobienia będą przesyłane za pomocą systemów teleinformatycznych zapewnionych przez ministra właściwego do praw rodziny, administratorem danych osobowych zawartych w tych jest minister właściwy do spraw rodziny

Ponieważ w projektowanej ustawie wprowadzono metrykę prowadzenia sprawy, która będzie stanowić integralną część karty dziecka i w której potwierdzane będą terminy dokonywania poszczególnych czynności w trakcie procesu kwalifikowania dziecka do przysposobienia oraz poszukiwania kandydatów do przysposobienia dziecka, konieczna jest zmiana zawartej w **art. 175** delegacji dla ministra właściwego do spraw rodziny do

wydania określenia, w drodze rozporządzenia, wzoru kwestionariusza wywiadu adopcyjnego oraz karty dziecka, poprzez uzupełnienie tej delegacji o wzór metryki prowadzenia sprawy.

Wprowadzony **art. 175a** nakłada na marszałka województwa obowiązek sprawowania nadzoru nad ośrodkami adopcyjnymi. Marszałek województwa będzie mógł upoważnić do sprawowania nadzoru kierownika regionalnego ośrodka polityki społecznej. Dotychczas ustawa o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej nie dawała marszałkowi województwa możliwości nadzoru nad działalnością ośrodków adopcyjnych. Wprowadzona regulacja jest elementem wprowadzanych w nowelizacji szerszych zmian odnoszących się do nadzoru nad systemem wspierania rodziny i pieczy zastępczej.

W **art. 176** uchyla się **pkt 8** stanowiący o obowiązku przekazywania przez gminę do biura informacji gospodarczej informacji o zaległości z tytułu nieponoszenia przez rodziców opłaty za pobyt dziecka w pieczy zastępczej (informację taką zobowiązany jest także przekazywać powiat). Wynika to z faktu, że gmina wielokrotnie nie posiada wiedzy na temat zaległości z tytułu nieponoszenia przez rodziców opłaty za pobyt dziecka w pieczy zastępczej. Co do zasady informacje takie posiada powiat, który wydaje decyzje o wysokości tej opłaty i to do powiatu rodzice tę opłatę powinni wносить.

Zmiany w art. 177 ust. 1, art. 181 pkt 1, art. 184 oraz dodanie art. 187a dotyczą wprowadzenia do ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej podstawy prawnej do uchwalenia przez Radę Ministrów rządowego programu wsparcia rodzin z dziećmi (**art. 187a ust. 1**). Szczegółowe warunki realizacji takiego programu określone będą w rozporządzeniu Rady Ministrów (**art. 187a ust. 2**). Bezpośrednia realizacja takich programów odbywać się będzie najczęściej na szczeblu samorządowym, zatem w projekcie wskazano, że realizacja ww. programów przez gminę (**art. 177 ust. 1**), powiat (**art. 181 pkt 1**) i samorząd województwa (**art. 184**) jest zadaniem zleconym z zakresu administracji rządowej.

Zmiana **art. 182 ust. 3** jest zmianą doprecyzowującą – jasno określono, które sprawy z zakresu zmienianej ustawy załatwiane są decyzją przez starostę (lub upoważnionego przez niego kierownika powiatowego centrum pomocy rodzinie lub innego pracownika powiatowego centrum pomocy rodzinie upoważnionego na wniosek kierownika)

Do zadań własnych marszałka województwa (**w zmienianym art. 183 pkt 3**) wprowadzono obowiązek szkolenia i doskonalenia zawodowego kadr jednostek organizacyjnych samorządu gminnego i powiatowego realizujących zadania z zakresu wspierania rodziny i systemu pieczy zastępczej.

Dodawanym przepisem **art. 190a** podmiotom realizującym zadania z zakresu wspierania rodziny i systemu pieczy zastępczej przyznane zostało uprawnienie do uzyskiwania wszelkich informacji, które mają znaczenie w realizacji zadań wynikających z ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej. W przypadku, gdy podmiot realizujący zadania z zakresu wspierania rodziny i systemu pieczy zastępczej wystąpi z wnioskiem o udzielenie informacji, wówczas podmiot, do którego skierowano wystąpienie (sądy, organy i jednostki organizacyjne) będzie zobowiązany udzielić informacji w terminie 7 dni.

Zmiany w **art. 191 ust. 9 i 10** nakładają na gminę obowiązek współfinansowania wynagrodzeń rodzin zastępczych zawodowych i rodzinnych domów dziecka, w których umieszczono dzieci z terenu danej gminy.

Dodawany art. 191 ust. 10a zwalnia gminę z obowiązku współfinansowania pobytu w pieczy zastępczej dzieci pozostawionych bezpośrednio po urodzeniu lub dzieci, których tożsamość rodziców jest nieznana. Ustalanie gminy właściwej do ponoszenia kosztów jest niecelowe ze względu na anonimowość matki pozostawiającej dziecko.

W **dodawanym art. 191 ust. 13a** wprowadza się obowiązek powiatu, na terenie którego umieszczono dziecko w pieczy zastępczej, do poinformowania, w terminie 14 dni od dnia umieszczenia dziecka w pieczy zastępczej, o umieszczeniu dziecka w pieczy zastępczej gminy oraz powiatu zobowiązanych do ponoszenia na to dziecko wydatków.

Dodawany art. 193 ust. 1a i zmieniany art. 193 ust. 4 stanowią zmiany doprecyzowujące,

Dodawany art. 193 ust. 6a stanowi, że opłaty za pobyt dziecka w pieczy, nie ponosi się za okres, w którym dzieci są urlopowane do domów rodzinnych. Przedmiotowe rozwiązanie ma na celu wsparcie rodziców biologicznych w podejmowaniu starań na rzecz powrotu dzieci i nieobciążanie ich za czas pobytu w domu rodzinnym opłatami za pieczę zastępczą.

W **dodawanym art. 193 ust. 7a i 7b** wprowadza się naliczanie odsetek od niewniesionej w terminie opłaty za pobyt dziecka w pieczy oraz wprowadza się odwołanie do trybu egzekucji administracyjnej w przypadku konieczności przymusowego ściągania powstałych zaległości we wnoszeniu opłaty. Dotychczas przepisy nie regulowały tej kwestii co budziło wątpliwości interpretacyjne organów stosujących ustawę o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej.

W zmienianym **art. 193 ust. 8** ujednolicono także właściwość starosty jako jedynej podmiotu zobowiązanego do przekazania do biura informacji gospodarczej informacji gospodarczej o powstaniu zaległości z tytułu opłat za pobyt dziecka w pieczy zastępczej.

Art. 194 ust. 1a wprowadza możliwość zmiany lub uchylenia przez starostę, bez zgody strony, ostatecznej decyzji dotyczącej opłaty za pobyt dziecka w pieczy zastępczej, w sytuacji gdy zmianie uległa wysokość świadczeń przyznanych rodzinie zastępczej lub prowadzącemu rodzinny dom dziecka albo wysokość średnich miesięcznych wydatków przeznaczonych na utrzymanie dziecka w instytucjonalnej pieczy zastępczej, a także w sytuacji gdy zmianie uległy okoliczności mające wpływ na wydanie decyzji.

Zmiany w art. 196 regulują kwestię ustalenia sposobu finansowania placówek opiekuńczo-wychowawczych, regionalnych placówek opiekuńczo-terapeutycznych i interwencyjnych ośrodków preadopcyjnych, w sytuacji, kiedy te placówki i ośrodki, rozpoczęły działalność w trakcie roku kalendarzowego, albo nie były prowadzone przez cały rok. Obecne uregulowania w ustawie o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (w art. 196 ust. 4) odsyłają w tym zakresie do ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej. Jednakże odwołania te są niewystarczające do ustalenia ww. sposobu finansowania. Z tego względu w art. 196 ust. 4 uchyla się odwołanie do ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej oraz w art. 196 ust. 5 i 6 wprowadza się regulacje jasno określające omawiane kwestie. W placówce opiekuńczo-wychowawczej, regionalnej placówce opiekuńczo-terapeutycznej oraz interwencyjnym ośrodku preadopcyjnym, które rozpoczęły działalność, średnie miesięczne wydatki przeznaczone na utrzymanie dziecka ustala się w wysokości średniej wojewódzkiej kwoty średnich miesięcznych wydatków przeznaczonych na utrzymanie dziecka odpowiednio w placówkach opiekuńczo-wychowawczych danego typu, regionalnych placówkach opiekuńczo-terapeutycznych lub interwencyjnych ośrodkach preadopcyjnych, a gdyby takich placówek lub ośrodków nie było w danym województwie – średnie miesięczne wydatki ustala się w wysokości średniej krajowej (art. 196 ust. 5). Natomiast w przypadku placówki opiekuńczo-wychowawczej, regionalnej placówki opiekuńczo-terapeutycznej oraz interwencyjnego ośrodka preadopcyjnego, które nie były prowadzone przez cały rok kalendarzowy, średnie miesięczne wydatki przeznaczone na utrzymanie dziecka ustala się w ten sposób, że kwotę wydatków przeznaczonych na działalność tej placówki lub ośrodka wynikającą z utrzymania dzieci z poprzedniego roku kalendarzowego, bez wydatków inwestycyjnych, powiększoną o prognozowany średnioroczny wskaźnik cen towarów i usług konsumpcyjnych ogółem,

przyjęty w ustawie budżetowej na dany rok kalendarzowy, dzieli się przez liczbę miejsc w tej placówce lub ośrodku, ustaloną jako sumę rzeczywistej liczby dzieci w poszczególnych dniach poprzedniego roku kalendarzowego, a powstały iloraz mnoży się przez średnią liczbę dni w miesiącach, w których funkcjonowała ta placówka lub ośrodek (art. 196 ust. 6). Ze względu na fakt, że średnie miesięczne wydatki przeznaczone na utrzymanie dziecka w placówce opiekuńczo-wychowawczej są ustalane i ogłaszane odpowiednio przez starostę lub marszałka województwa w wojewódzkim dzienniku urzędowym, nie później niż do dnia 31 marca danego roku, projektowana zmiana art. 196 ust. 6 wejdzie w życie z dniem 1 stycznia 2015 r. (**przepis o wejściu projektowanej ustawy w życie - art. 19 pkt 6 lit a**).

Zmiany w art. 197 przewidują rezygnację z limitu wysokości dotacji celowej z budżetu państwa na dofinansowanie zadań własnych z zakresu realizacji zadań wspierania rodziny oraz systemu pieczy zastępczej. Obecnie wysokość dotacji nie może przekroczyć 50% wydatków przeznaczonych na realizację zadania. Tym samym zwiększa się możliwość pozyskiwania dodatkowych środków finansowych przez samorządy. Ponadto przewiduje się, że na koszty obsługi realizacji przez ministra właściwego do spraw rodziny i wojewodę rządowych programów wspierania rodziny przeznaczone zostanie 1% przyznanych programem dotacji. Rozwiązanie to wejdzie w życie z dniem 1 stycznia 2015 r. (**przepis o wejściu projektowanej ustawy w życie - art. 19 pkt 6 lit. b**).

8. Zmiany w przepisach przejściowych

Proponowana zmiana w art. 226 ust. 5 ma na celu doprecyzowanie, budzącej obecnie wątpliwości, kwestii odpłatności rodziców za pobyt dziecka w pieczy zastępczej, w przypadku, gdy rodzina zastępcza pobiera świadczenia na dziecko na zasadach określonych w przepisach obowiązujących przed dniem wejścia w życie ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej, tj. na zasadach obowiązujących pod rządami ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej. Obowiązujące przepisy budzą wątpliwości interpretacyjne, ponieważ art. 193, który nakłada na rodziców obowiązek ponoszenia opłaty przewiduje, że rodzice ponoszą opłatę za pobyt dziecka w pieczy zastępczej w wysokości przyznanych świadczeń oraz dodatków, o których mowa w art. 80 ust. 1 i art. 81, niejasne zatem było czy w przypadku przyznania świadczeń na podstawie przepisów dotychczasowych można obciążyć rodziców biologicznych opłatą za pobyt dziecka w pieczy, a przede wszystkim w jakiej wysokości ustalić należną opłatę. Z tego względu proponuje się

jednoznaczne wskazanie, że przepisy dotyczące opłaty rodziców za pobyt dziecka w pieczy zastępczej stosuje się także w przypadku, gdy rodzina zastępcza pobiera świadczenia na zasadach obowiązujących przed dniem wejścia w życie ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej.

Proponowana zmiana **art. 229 ust. 9** jest zmianą doprecyzowującą. Obecne brzmienie przepisu budzi wątpliwości, czy niepubliczne placówki opiekuńczo-wychowawcze, które rozpoczęły działalność przed dniem wejścia w życie ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej, będą mogły dalej funkcjonować po upływie terminu wskazanego w tym przepisie, tj. po dniu 1 stycznia 2017 r., w niezmienionej formie. Należy zauważyć, że intencją ustawodawcy w tym zakresie było zagwarantowanie funkcjonowania umów zawartych z tymi placówkami do dnia 1 stycznia 2017 r. (chyba że umowy te wcześniej się rozwiążą lub wygasną), a nie likwidowanie po tej dacie placówek niepublicznych. Z tego względu projektowana zmiana wprost wskazuje na gwarancję zawartych umów.

Proponowana zmiana **art. 231** jest zmianą porządkującą. Niepotrzebnie przepis odwoływał się do odpowiedniego stosowania art. 229 ust. 7. Przepis art. 109 umożliwia bowiem wydanie zezwolenia na prowadzenie regionalnej placówki opiekuńczo-terapeutycznej, w której liczba miejsc nie przekracza 45. Zatem przepis materialny był szerszy niż przepis przejściowy. Obowiązki obu przepisów mogło być mylące, stąd potrzeba zmiany.

Zmiana **art. 233 ust. 1** jest zmianą porządkującą, stanowiącą o odpowiednim zastosowaniu art. 77a, zgodnie z którym w stosunku do rodzin zastępczych i rodzinnych domów dziecka nieobjętych opieką koordynatora rodzinnej pieczy zastępczej, jego zadania wykonuje organizator rodzinnej pieczy zastępczej.

Proponowana zmiana **art. 247** zakłada wydłużenie o 3 lata okresu finansowania zadań własnych gminy i powiatu z zakresu realizacji zadań wspierania rodziny oraz systemu pieczy zastępczej, w szczególności na pokrycie części wydatków związanych z powołaniem asystentów rodziny, koordynatorów rodzinnej pieczy zastępczej oraz prowadzeniem szkoleń, dla rodzin zastępczych i prowadzących rodzinne domy dziecka. Jednocześnie zakłada się przeznaczenie kwoty w wysokości 1% przyznanych dotacji, na pokrycie kosztów obsługi opracowania i realizacji programu przez ministra właściwego do spraw rodziny i wojewodę

(rozwiązanie to wejdzie w życie z dniem 1 stycznia 2015 r. (**przepis o wejściu projektowanej ustawy w życie - art. 19 pkt 6 lit. b**). Analiza funkcjonowania ustawy zmusza do wniosku, iż samorządy gmin i powiatów nie są gotowe by w całości przejąć finansowe skutki jej obowiązywania, konieczne jest kontynuowanie wsparcia finansowego, dla zapewnienia prawidłowego rozwoju systemu wsparcia i pieczy zastępczej.

II. Zmiany w Kodeksie rodzinnym i opiekuńczym

Projektowane zmiany wprowadzenia do wyliczenia w **art. 109 § 2** zamykają katalog rozstrzygnięć, które może wydać są opiekuńczy w przypadku, gdy dobro dziecka jest zagrożone. Zmiana ta ma na celu jasne wskazanie, że dziecko pozbawione opieki i wychowania przez rodziców może zostać umieszczone tylko i wyłącznie w pieczy zastępczej.

Ponadto projektowana ustawa wprowadza zmiany do krio wynikające ze zmiany podmiotu kierującego dzieckiem do określonej formy pieczy zastępczej (zmiany te omówiono szczegółowo powyżej).

III. Zmiany w Kodeksie postępowania cywilnego

W dodawanym art. 578 § 3 kpc wprowadza się obowiązek przesłania przez sąd do ośrodka adopcyjnego odpowiedzialnego za kwalifikację dziecka do przysposobienia postanowienia tego sądu orzekającego przysposobienie (w terminie 7 dni od uprawomocnienia postanowienia). Proponowana zmiana wynika z obowiązku ośrodka adopcyjnego zakończenia prowadzonej przez niego procedury adopcyjnej. Formalnym zakończeniem procedury jest uprawomocnienie postanowienia orzekającego przysposobienie. Konieczna jest zatem współpraca sądu z ośrodkiem adopcyjnym również na tym etapie.

Uchylenie 570¹ § 3 i **art. 579²** oraz zmiana **art. 598¹³** kpc, wynika z wprowadzonych w ustawie o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej oraz w krio zmian określających, że dziecko do konkretnej rodziny zastępczej lub konkretnego rodzinnego domu dziecka kieruje nie jak dotychczas sąd, ale starosta (zmiany te omówiono szczegółowo powyżej).

Proponowana zmiana **art. 589 § 4 kpc** wprowadza obowiązek informowania przez sąd ośrodka adopcyjnego odpowiedzialnego za kwalifikację dziecka do przysposobienia o złożeniu przed tym sądem tzw. blankietowej zgody na przysposobienie przez rodziców dziecka. Dotychczas sąd zobligowany był do informowania ośrodka adopcyjnego o pozbawieniu rodziców władzy rodzicielskiej, pozwalało to na uruchomienie procedury dotyczącej adopcji. Ośrodki adopcyjne nie były jednak informowane przez sądy o złożeniu przez rodziców oświadczeń w przedmiocie zgody na przysposobienie dziecka w przyszłości, które również powoduje, że dla dziecka z uregulowaną sytuacją prawną można rozpocząć poszukiwanie rodziny adopcyjnej. Istnieje zatem konieczność ujednolicenia przepisów w tym zakresie.

Dotychczasowa regulacja **art. 833 § 7 kpc** nie przewiduje wyłączenia spod egzekucji świadczeń przyznawanych rodzinom zastępczym, prowadzącym rodzinne domy dziecka, rodzinom wspierającym i osobom usamodzielnianym (wyłączenie takie obowiązywało, gdy system pieczy zastępczej funkcjonował w systemie pomocy społecznej). Z uwagi na fakt, że świadczenia te są świadczeniami przyznawanymi na dziecko umieszczone w pieczy zastępczej, proponuje się wyłączenie ich spod egzekucji, która powinna być prowadzona z majątku rodziny zastępczej, czy prowadzącego rodzinny dom dziecka, do którego nie należą świadczenia na pokrycie kosztów utrzymania dziecka w pieczy zastępczej.

IV. Zmiany w ustawie o postępowaniu egzekucyjnym w administracji

Analogiczne jak w przypadku **art. 833 § 7 kpc**, dotychczasowa regulacja art. 10 ustawy o postępowaniu egzekucyjnym w administracji, nie przewiduje wyłączenia spod egzekucji świadczeń przyznawanych rodzinom zastępczym, prowadzącym rodzinne domy dziecka, rodzinom wspierającym i osobom usamodzielnianym (wyłączenie takie obowiązywało, gdy system pieczy zastępczej funkcjonował w systemie pomocy społecznej). Z uwagi na fakt, że świadczenia te są świadczeniami przyznawanymi na dziecko umieszczone w pieczy zastępczej, proponuje się wyłączenie ich spod egzekucji, która powinna być prowadzona z majątku rodziny zastępczej, czy prowadzącego rodzinny dom dziecka,

do którego nie należą świadczenia na pokrycie kosztów utrzymania dziecka w pieczy zastępczej.

V. Zmiany w ustawie o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi

Proponowane zmiany przewidują rozszerzenie katalogu możliwości przeznaczenia środków finansowych uzyskanych z opłat z tytułu zezwoleń na obrót hurtowy w kraju napojami alkoholowymi o zawartości powyżej 18% alkoholu oraz za obrót hurtowy w kraju napojami alkoholowymi o zawartości do 18% alkoholu przez samorządy na finansowanie zadań realizowanych przez placówkę wsparcia dziennego, o której mowa w ustawie o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej w ramach samorządowych programów profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych oraz samorządowych programów przeciwdziałania narkomanii. Umożliwi to placówkom pozyskiwanie dodatkowych środków na działania profilaktyczne.

VI. Zmiany w ustawie o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych

Zgodnie z krio władza rodzicielska obejmuje w szczególności obowiązek i prawo rodziców do wykonywania pieczy nad osobą i majątkiem dziecka oraz do wychowania dziecka. Jeżeli rodzice nie sprawują nad dzieckiem opieki lub sprawują ją niewłaściwie, wówczas sąd ogranicza, a w ostateczności odbiera, władzę rodzicielską. W takim przypadku zachodzi konieczność objęcia dziecka opieką przez państwo. Jednostką, na którą ustawodawca nałożył obowiązek zapewnienia takiemu dziecku opieki jest powiat, a opieka ta jest zapewniana w formie pieczy zastępczej. Zgodnie z ustawą o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej dziecku pozbawionemu całkowicie lub częściowo opieki rodziców powiat zapewnia pieczę zastępczą. Dotyczy to także dzieci pozostawionych bezpośrednio po urodzeniu w szpitalu. Zasadą jest, że umieszczenie dziecka w pieczy zastępczej następuje na podstawie orzeczenia sądu.

W przypadku, gdy ze względu na stan zdrowia dziecko powinno zostać umieszczone w zakładzie pielęgnacyjno-opiekuńczym, to z rozporządzenia Ministra Zdrowia z dnia 25 czerwca 2012 r. w sprawie kierowania do zakładów opiekuńczo-leczniczych

i pielęgnacyjno-opiekuńczych (Dz. U. poz. 731) wynika, że dziecko do zakładu pielęgnacyjno-opiekuńczego kieruje lekarz na wniosek rodziców, albo sąd.

Zgodnie zatem z obecnie obowiązującymi regulacjami, jeżeli rodzicom została ograniczona lub odebrana władza rodzicielska, albo dziecko zostało porzucone, i jednocześnie ze względu na stan zdrowia dziecko powinno zostać skierowane do zakładu pielęgnacyjno-opiekuńczego, czy zakładu opiekuńczo-leczniczego, wówczas sąd powinien umieścić dziecko w pieczy zastępczej i skierować je do zakładu. Jednakże w praktyce orzeczniczej bardzo często zdarzają się przypadki, że sąd kieruje dziecko pozbawione opieki i wychowania przez rodziców do zakładu pielęgnacyjno-opiekuńczego, czy zakładu opiekuńczo-leczniczego, nie umieszczając go jednocześnie w pieczy zastępczej.

Kwestię odpłatności za dziecko umieszczone w zakładzie pielęgnacyjno-opiekuńczym reguluje art. 18 ustawy z dnia 27 sierpnia 2004 r. o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych (Dz. U. z 2008 r. Nr 164, poz. 1027, z późn. zm.), na mocy którego świadczeniobiorca przebywający w zakładzie pielęgnacyjno-opiekuńczym, który udziela świadczeń całodobowych, ponosi koszty wyżywienia i zakwaterowania. W przypadku dziecka umieszczonego w pieczy zastępczej koszty te ponosi:

- starosta - jeżeli dziecko jest umieszczone w rodzinnej pieczy zastępczej,
- odpowiednio placówka opiekuńczo-wychowawcza, regionalna placówka opiekuńczo-terapeutyczna albo interwencyjny ośrodek preadopcyjny - jeżeli dziecko jest umieszczone w instytucjonalnej pieczy zastępczej.

Z powyższego zatem wynika, że jeżeli w zakładzie pielęgnacyjno-opiekuńczym umieszczone jest dziecko, które nie jest pozbawione opieki rodziców i jednocześnie nie jest umieszczone w pieczy zastępczej, to koszty jego wyżywienia i zakwaterowania pokrywają rodzice.

Jak wskazano powyżej, często zdarzają się przypadki, że sąd kieruje dziecko pozbawione opieki i wychowania przez rodziców do zakładu pielęgnacyjno-opiekuńczego, czy zakładu opiekuńczo-leczniczego, nie umieszczając go jednocześnie w pieczy zastępczej. W takiej sytuacji powstaje problem dotyczący pokrywania kosztów wyżywienia i zakwaterowania w tych zakładach. Powiat nie jest zobowiązany do ponoszenia tych kosztów – bowiem dziecko nie jest umieszczone w pieczy zastępczej. Kosztów tych nie pokrywają także rodzice. Wyżej opisane zmiany w krio uniemożliwią taką praktykę orzeczniczą sądów (jasno zostanie wskazane, że dziecko pozbawione opieki i wychowania rodziców będzie mogło być umieszczone tylko w pieczy zastępczej). Niemniej konieczne jest uregulowanie

kwestii odpłatności za pobyt dzieci umieszczonych przed dniem wejścia w życie projektowanej ustawy, w zakładzie opiekuńczo-leczniczym, w zakładzie pielęgnacyjno-opiekuńczym lub w zakładzie rehabilitacji leczniczej i nie umieszczonych jednocześnie w pieczy zastępczej. Projektowana ustawa (**przepis przejściowy projektowanej ustawy – art. 17**) zakłada, że opłatę – w wysokości 200% najniższej emerytury – w przypadku dziecka pozbawionego opieki i wychowania przez rodziców umieszczonego, przed dniem wejścia w życie projektowanej ustawy, w zakładzie opiekuńczo-leczniczym, pielęgnacyjno-opiekuńczym lub w zakładzie rehabilitacji leczniczej przez sąd i nie umieszczonego jednocześnie w pieczy zastępczej - ponosi powiat właściwy ze względu na miejsce zamieszkania dziecka przed umieszczeniem go po raz pierwszy w zakładzie opiekuńczo-leczniczym, pielęgnacyjno-opiekuńczym lub w zakładzie rehabilitacji leczniczej. Jeżeli nie można ustalić powiatu właściwego ze względu na miejsce zamieszkania dziecka, właściwy do ponoszenia opłaty jest powiat miejsca jego ostatniego zameldowania na pobyt stały. Jeżeli nie można ustalić miejsca ostatniego zameldowania dziecka na pobyt stały, właściwy do ponoszenia opłaty jest powiat miejsca siedziby sądu, który orzekł o umieszczeniu dziecka w zakładzie opiekuńczo-leczniczym, pielęgnacyjno-opiekuńczym lub w zakładzie rehabilitacji leczniczej.

Ponadto w art. 18 z dnia 27 sierpnia 2004 r. o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych wprowadzono zmianę doprecyzowującą – jasno wskazano właściwość powiatu zobowiązanego do ponoszenia kosztów wyżywienia i zakwaterowania w omawianych zakładach – w przypadku dziecka umieszczonego w rodzinie zastępczej albo w rodzinnym domu dziecka. Opłatę tę zobowiązany jest ponosić powiat, który finansuje pobyt dziecka w rodzinnej pieczy zastępczej.

VII. Zmiany w ustawie o udostępnianiu informacji gospodarczych i wymianie danych gospodarczych wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi

Zmiana w art. 16 ust. 6 ustawy o udostępnianiu informacji gospodarczych i wymianie danych gospodarczych stanowi zmianę redakcyjną (doprecyzowano odwołanie) Obecnie przepis ten błędnie odwołuje się do art. 192 ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (informacje gospodarcze, które powinny być przekazywane do biura informacji gospodarczych, określone są w 193).

Zgodność z prawem Unii Europejskiej

Problematyka regulowana przez projekt ustawy nie jest objęta przepisami prawa UE.

Warszawa, 25 czerwca 2014 r.

BAS-WAPEiM-1364/14

Pani
Ewa Kopacz
Marszałek Sejmu
Rzeczypospolitej Polskiej

Opinia prawna
w sprawie zgodności z prawem Unii Europejskiej poselskiego projektu
ustawy o zmianie ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej
(przedstawiciel wnioskodawców: poseł Magdalena Kochan)

Na podstawie art. 34 ust. 9 uchwały Sejmu Rzeczypospolitej Polskiej z dnia 30 lipca 1992 roku – Regulamin Sejmu Rzeczypospolitej Polskiej (Monitor Polski z 2012 r. poz. 32, ze zmianami) sporządza się następującą opinię:

1. Przedmiot projektu ustawy

Projekt ustawy przewiduje zmianę ustawy z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (Dz. U. z 2013 r. poz. 135, ze zmianami). Proponowana nowelizacja dotyczy zasad, zakresu oraz kręgu podmiotów zobowiązanych i uprawnionych do przetwarzania danych osobowych w związku z realizacją zadań wynikających z ustawy, zagadnienia obsługi ekonomiczno-administracyjnej, organizacji i wymogów stawianych placówkom wsparcia dziennego i placówkom opiekuńczo-wychowawczym, kwestii kontroli podmiotów oraz nadzoru nad podmiotami wykonującymi zadania z zakresu wspierania rodziny, pieczy zastępczej i usamodzielniania pełnoletnich wychowanków, kompetencji wyboru formy pieczy zastępczej (podmiotem decydującym o wyborze formy pieczy zastępczej dla dziecka ma być starosta, a nie – jak to jest obecnie – sąd), kwalifikacji wymaganych od osób pełniących funkcję rodziny zastępczej, zasad dokonywania oceny sytuacji dziecka umieszczonego w pieczy zastępczej, zasad pomocy osobom usamodzielnianym, procedur kwalifikowania dziecka do przysposobienia, w tym przysposobienia międzynarodowego, kompetencji do przyjęcia rządowego programu wsparcia rodzin z dziećmi, zasad finansowania zadań określonych w ustawie. Projekt przewiduje ponadto zmianę ustaw: z dnia 25 lutego 1964 r. – Kodeks rodzinny i opiekuńczy (Dz. U. z 2012 r. poz. 788, ze zmianami), z dnia 17 listopada 1964 r. – Kodeks postępowania cywilnego (Dz. U. z 2014 r. poz. 101, ze zmianami), z dnia 17 czerwca 1966 r. o postępowaniu egzekucyjnym w administracji (Dz. U. z 2012 r. poz. 1015, ze zmianami), z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu

alkoholizmowi (Dz. U. z 2012 r. poz. 1356, ze zmianami), z dnia 27 sierpnia 2004 r. o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych (Dz. U. z 2008 r. Nr 164, poz. 1027, ze zmianami), z dnia 9 kwietnia 2010 r. o udostępnianiu informacji gospodarczych i wymianie danych gospodarczych (Dz. U. Nr 81, poz. 530, ze zmianami). Projekt zawiera przepisy przejściowe.

Proponowana ustawa ma wejść w życie po upływie 14 dni od dnia ogłoszenia, z tym że dla części przepisów przewidziano dłuższy termin wejścia w życie.

2. Stan prawa Unii Europejskiej w materii objętej projektem

Ze względu na zawarte w projekcie przepisy dotyczące kwestii przetwarzania danych osobowych należy wskazać art. 16 Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej (TfUE), zgodnie z którym każda osoba ma prawo do ochrony danych jej dotyczących. Zasady postępowania z danymi osobowymi szczegółowo reguluje dyrektywa 95/46/WE Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 24 października 1995 r. w sprawie ochrony osób fizycznych w zakresie przetwarzania danych osobowych i swobodnego przepływu tych danych (Dz. Urz. WE L 281 z 23.11.1995 r., str. 31, oraz Dz. Urz. UE L 284 z 31.10.2003 r., str. 1; Dz. Urz. UE Polskie wydanie specjalne rozdz. 13, t. 15, str. 355, oraz rozdz. 1, t. 4, str. 447). Dyrektywa 95/46/WE zobowiązuje państwa członkowskie do ochrony podstawowych praw i wolności osób fizycznych, w szczególności ich prawa do prywatności w odniesieniu do przetwarzania danych osobowych (art. 1).

3. Analiza przepisów projektu pod kątem ustalonego stanu prawa Unii Europejskiej

Zgodnie z proponowanym nowym brzmieniem art. 7 ust. 1 ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (art. 1 pkt 1 projektu) podmioty oraz osoby realizujące zadania wynikające z ustawy będą mogły przetwarzać dane osobowe w zakresie niezbędnym do wykonania tych zadań. Kategorie przetwarzanych danych oraz osoby, których dane mają być przetwarzane są określone w dalszych przepisach projektu oraz w zmienianej ustawie.

Na podstawie proponowanego art. 7 ust. 2 ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej podmioty oraz osoby realizujące zadania wynikające z ustawy, w przypadku zbierania danych osobowych nie od osoby, której one dotyczą, będą zwolnione z obowiązku informowania osoby, której dane dotyczą, o danych administratora, celu i zakresie zbierania danych, źródle danych, prawie dostępu do treści swoich danych i ich poprawiania oraz o innych uprawnieniach związanych z przetwarzaniem danych ich dotyczących. Obowiązek informowania osób, których dane dotyczą, został uregulowany na gruncie dyrektywy 95/46/WE w jej art. 11. Zgodnie z art. 11 ust. 2 dyrektywy

nie ma on jednak zastosowania, jeśli gromadzenie lub ujawnianie takich informacji jest wyraźnie przewidziane przez prawo. Należy uznać, że w odniesieniu do projektowanej regulacji zwolnienie z obowiązku informowania jest – w świetle dyrektywy – możliwe w związku z zawartymi w projektowanych przepisach regulacjami przewidującymi gromadzenie określonych danych przez podmioty i osoby realizujące zadania wynikające z ustawy. Podmioty i osoby realizujące te zadania będą zobowiązane do zachowania w tajemnicy informacji o osobach, do których stosowana jest ustawa oraz o członkach ich rodzin.

Część danych przetwarzanych na podstawie ustawy w związku z proponowanymi zmianami to tzw. dane wrażliwe, o których mowa w art. 8 dyrektywy (m.in. dane dotyczące zdrowia). Zgodnie z dyrektywą 95/46/WE przetwarzanie takich danych jest legalne, jeśli spełnione są określone przesłanki, w szczególności, jeśli przetwarzanie odbywa się za zgodą osoby, której dane dotyczą albo jeśli jest to konieczne dla ochrony żywotnych interesów osoby, której dane dotyczą lub innej osoby, w przypadku, gdy osoba, której dane dotyczą, jest fizycznie lub prawnie niezdolna do udzielenia zgody. Można uznać, że w odniesieniu do analizowanej regulacji zachodzą właśnie takie przesłanki.

W uzupełnieniu należy dodać, że dyrektywa 95/46/WE jest implementowana do prawa polskiego ustawą z dnia 29 sierpnia 1997 r. o ochronie danych osobowych (Dz. U. z 2002 r. Nr 101, poz. 926, ze zmianami). Ustawa i ustanowiony na jej mocy reżim ochrony danych osobowych ma więc zastosowanie do przetwarzania danych osobowych także w związku z realizacją ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej.

Należy uznać, że proponowane regulacje są zgodne z dyrektywą 95/46/WE oraz art. 16 TfUE.

4. Konkluzja

Projekt ustawy o zmianie ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej jest zgodny z prawem Unii Europejskiej.

Szef Kancelarii Sejmu

Lech Czapla

Warszawa, 25 czerwca 2014 r.

BAS-WAPEiM-1365/14

Pani
Ewa Kopacz
Marszałek Sejmu
Rzeczypospolitej Polskiej

Opinia prawna

w sprawie stwierdzenia – w trybie art. 95a ust. 3 regulaminu Sejmu – czy poselski projekt ustawy o zmianie ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (przedstawiciel wnioskodawców: poseł Magdalena Kochan) jest projektem ustawy wykonującej prawo Unii Europejskiej

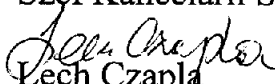
Projekt ustawy przewiduje zmianę ustawy z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (Dz. U. z 2013 r. poz. 135, ze zmianami). Proponowana nowelizacja dotyczy zasad, zakresu oraz kręgu podmiotów zobowiązanych i uprawnionych do przetwarzania danych osobowych w związku z realizacją zadań wynikających z ustawy, zagadnienia obsługi ekonomiczno-administracyjnej, organizacji i wymogów stawianych placówkom wsparcia dziennego i placówkom opiekuńczo-wychowawczym, kwestii kontroli podmiotów oraz nadzoru nad podmiotami wykonującymi zadania z zakresu wspierania rodziny, pieczy zastępczej i usamodzielniania pełnoletnich wychowanków, kompetencji wyboru formy pieczy zastępczej (podmiotem decydującym o wyborze formy pieczy zastępczej dla dziecka ma być starosta, a nie – jak to jest obecnie – sąd), kwalifikacji wymaganych od osób pełniących funkcję rodziny zastępczej, zasad dokonywania oceny sytuacji dziecka umieszczonego w pieczy zastępczej, zasad pomocy osobom usamodzielnianym, procedur kwalifikowania dziecka do przysposobienia, w tym przysposobienia międzynarodowego, kompetencji do przyjęcia rządowego programu wsparcia rodzin z dziećmi, zasad finansowania zadań określonych w ustawie. Projekt przewiduje ponadto zmianę sześciu innych ustaw.

Projekt ustawy jest zgodny z prawem Unii Europejskiej.

Projekt ustawy nie zawiera przepisów mających na celu wykonanie prawa UE.

Projekt ustawy o zmianie ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej **nie jest projektem ustawy wykonującej prawo Unii Europejskiej.**

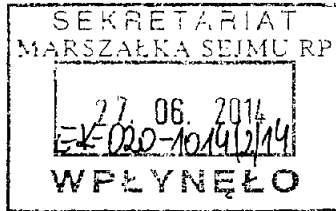
Szef Kancelarii Sejmu

Lech Czapla

Warszawa, dnia 27 czerwca 2014 r.

Magdalena Kochan

Reprezentant Wnioskodawców
projektu ustawy o zmianie ustawy
o wspieraniu rodziny i systemie
pieczy zastępczej oraz niektórych
innych ustaw

**Pani
Ewa Kopacz
Marszałek Sejmu
Rzeczypospolitej Polskiej**

Jako osoba upoważniona do reprezentowania wnioskodawców projektu ustawy o zmianie ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej oraz niektórych innych ustaw złożonego do Pani Marszałek w dniu 6 maja 2014 r., w odpowiedzi na pismo z dnia 23 czerwca 2014, w załącznikach uzupełniam uzasadnienie projektu o przewidywane skutki finansowe oraz założenia podstawowych aktów wykonawczych.

Załączniki:

1. Wydatki
2. Rozporządzenie – placówki wsparcia dziennego
3. Rozporządzenie – kontrola
4. Rozporządzenie – karta dziecka

Magdalena Kochan

OCENA SKUTKÓW REGULACJI

Wpływ regulacji na sektor finansów publicznych, w tym budżet państwa i budżety jednostek samorządu terytorialnego

Na wydatki samorządu gminnego mogą mieć wpływ następujące zmiany:

- 1) zmiana przewidująca zmniejszenie liczby rodzin, z którymi w tym samym czasie asystent rodziny może prowadzić pracę z rodziną – z 20 do 15 – liczba rodzin, z którymi asystent rodziny może prowadzić pracę. Może to spowodować zwiększenie wydatków gminy związanych z koniecznością zatrudnienia większej liczby asystentów rodziny. Mając jednak na uwadze mechanizm współfinansowania pobytu dzieci w pieczy zastępczej przez gminy, w/w zmiana, powodująca podniesienie jakości pracy asystenta rodziny, a co za tym idzie ograniczenie liczby dzieci kierowanych do pieczy zastępczej, nie powinna per saldo powodować zwiększenia wydatków samorządu gminnego;
- 2) zmiana wprowadzająca możliwość tworzenia przez gminę centrum administracyjnego zapewniającego wspólną obsługę ekonomiczno-administracyjną prowadzonych przez gminę placówek wsparcia dziennego. W dodawanym art. 18a wprowadzono możliwość tworzenia przez gminę centrum administracyjnego zapewniającego wspólną obsługę ekonomiczno-administracyjną prowadzonych przez gminę placówek wsparcia dziennego. Rozwiązanie to ma na celu obniżenie kosztów administracyjnych po stronie samorządu gminnego w przypadku prowadzenia przez gminę kilku placówek wsparcia dziennego.

Na wydatki samorządu powiatowego może mieć wpływ zmiana skutkująca poszerzeniem katalogu instytucji, w których pobyt dziecka uzasadnia wypłatę świadczeń dla rodziny zastępczej i prowadzącego rodzinny dom dziecka w wysokości 20%. Zgodnie z obowiązującymi regulacjami w przypadku, gdy dziecko umieszczone w rodzinie zastępczej przebywa w hospicjum stacjonarnym, oddziale medycyny paliatywnej, areszcie śledczym, schronisku dla nieletnich, zakładzie karnym oraz zakładzie poprawczym, wówczas rodzina zastępcza otrzymuje 100 % świadczenia na pokrycie kosztów utrzymania dziecka. Projektowane regulacje umożliwiają zmniejszenie tego świadczenia o 80%, w przypadku gdy dziecko przebywa w ww. instytucjach zapewniających mu całodobową opiekę. Spowoduje to spadek wydatków powiatu i gminy.

Na wydatki samorządu województwa może mieć wpływ zmiana polegająca na wprowadzeniu do katalogu zadań własnych samorządu województwa obowiązku szkolenia i doskonalenia zawodowego kadr jednostek organizacyjnych samorządu gminnego i powiatowego. Planuje się, że wydatki na realizację tego zadania zostaną sfinansowane ze środków znajdujących się w, będącej w dyspozycji Ministra Pracy i Polityki Społecznej, rezerwie celowej na finansowanie i dofinansowanie zadań wynikających z ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej.

ROZPORZĄDZENIE

MINISTRA PRACY I POLITYKI SPOŁECZNEJ¹⁾

z dnia 2014 r.

w sprawie wymagań lokalowych i sanitarnych jakie musi spełniać lokal, w którym ma być prowadzona placówka wsparcia dziennego, oraz liczby dzieci, nad którymi sprawowana jest opieka

Na podstawie art. 18 b ust 3 ustawy z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (Dz. U. z 2013 r. poz. 135, z późn. zm.) zarządza się, co następuje:

§ 1 Rozporządzenie określa:

- 1) wymagania lokalowe i sanitarne jakie musi spełniać lokal, w którym ma być prowadzona placówka wsparcia dziennego;
- 2) warunki ochrony przeciwpożarowej;
- 3) liczbę dzieci, nad którymi sprawowana jest opieka.

§ 2. 1. Lokal, w którym ma być prowadzona placówka wsparcia dziennego musi znajdować się w budynku lub jego części spełniających wymagania określone w przepisach techniczno-budowlanych oraz przepisach o ochronie przeciwpożarowej dla kategorii zagrożenia ludzi ZL I lub wskazane w ekspertyzie technicznej rzeczoznawcy budowlanego oraz do spraw zabezpieczeń przeciwpożarowych, opracowanej w trybie określonym w tych przepisach.

2. Dopuszcza się prowadzenie placówki wsparcia dziennego w budynku lub jego części innych niż określone w ust. 1, jeżeli zostaną spełnione następujące warunki:

- 1) Lokal, w którym będzie prowadzona placówka wsparcia dziennego:
 - a) znajduje się w budynku wykonanych z elementów co najmniej nierozprzestrzeniających ognia,

¹⁾ Minister Pracy i Polityki Społecznej kieruje działem administracji rządowej – rodzina, na podstawie § 1 ust. 2 pkt 3 rozporządzenia Prezesa Rady Ministrów z dnia 18 listopada 2011 r. w sprawie szczegółowego zakresu działania Ministra Pracy i Polityki Społecznej (Dz. U. Nr 248, poz. 1485).

b) posiada co najmniej dwa wyjścia na zewnątrz, przy czym jednym z nich są drzwi lub okno umożliwiające bezpośrednie wyjście na przestrzeń otwartą,

c) lokal został wyposażony w co najmniej trudno zapalne wykładziny podłogowe i inne stałe elementy wyposażenia wnętrza oraz gaśnicę proszkową ABC o pojemności co najmniej 4 kg.

2) urządzenia i sprzęt do zabaw zapewniają bezpieczne użytkowanie i posiadają właściwe atesty,

3) miejsce gromadzenia odpadów oddalone jest co najmniej o 10 m. od okien i drzwi budynku.

§ 3. Lokal, w którym ma być prowadzona placówka wsparcia dziennego musi spełniać następujące warunki:

1) powierzchnia pomieszczenia przeznaczonego do zbiorowego pobytu od 3 do 5 dzieci wynosi co najmniej 16 m²; w przypadku liczby dzieci większej niż 5, powierzchnia ulega odpowiedniemu zwiększeniu na każde kolejne dziecko, z tym że:

a) powierzchnia przypadająca na każde kolejne dziecko powinna wynosić co najmniej 2 m²,

b) punkty świetlne czynne i wyposażone w osłony;

2) jest zapewnione utrzymanie czystości i porządku w lokalu, pomieszczenia są utrzymywane w odpowiednim stanie, są przeprowadzane ich okresowe remonty i konserwacje;

3) podłoga oraz ściany pomieszczeń higieniczno-sanitarnych są wykonane tak, aby było możliwe łatwe utrzymanie czystości w tych pomieszczeniach; ściany pomieszczeń do wysokości co najmniej 2 m powinny być pokryte materiałami zmywalnymi, nienasiąkliwymi i odpornymi na działanie wilgoci oraz materiałami nietoksycznymi i odpornymi na działanie środków dezynfekcyjnych;

4) w pomieszczeniach jest zapewniona temperatura co najmniej 20°C;

5) jest zapewniony dostęp do miski ustępowej oraz urządzeń sanitarnych z ciepłą bieżącą wodą, takich jak: umywalka lub inne urządzenie do utrzymania higieny osobistej dzieci, z tym że:

a) jest zapewnione po 1-ej misce ustępowej dla chłopców i dziewczynek oraz 1 umywalka,

b) w urządzeniach sanitarnych jest zapewniona centralna regulacja mieszania ciepłej wody,

c) dopuszcza się możliwość korzystania przez personel z urządzeń sanitarnych przewidzianych dla dzieci,

d) temperatura ciepłej wody doprowadzonej do urządzeń sanitarnych powinna wynosić od 35 do 40°C.

6) jest zapewnione miejsce do przechowywania sprzętu i środków utrzymania czystości, zabezpieczone przed dostępem dzieci;

- 7) jest zapewnione miejsce do przechowywania odzieży wierzchniej (np. wieszaki, szafki);
- 8) wyposażenie posiada atesty lub certyfikaty;
- 9) wyposażenie placówki wsparcia dziennego spełnia wymagania bezpieczeństwa i higieny oraz posiadają oznakowanie CE;
- 10) w pomieszczeniach jest zapewnione oświetlenie o parametrach zgodnych z Polską Normą;
- 11) w placówce znajduje się wyposażona apteczka wraz z instrukcją udzielania pierwszej pomocy.

§ 5. 1. Liczba dzieci pozostających pod opieką 1 wychowawcy lub osoby pracującej z dziećmi w placówce wsparcia dziennego odpowiada potrzebom dzieci oraz rodzajowi prowadzonych zajęć.

2. W placówce pod opieką jednego wychowawcy lub innej osoby pracującej z dziećmi powinno przebywać nie więcej niż 15 dzieci.

3. W przypadku dzieci do 10 roku życia liczba dzieci pozostających pod opieką jednego wychowawcy nie może przekraczać 10.

4. W przypadku zajęć prowadzonych poza terenem placówki wsparcia dziennego pod opieką jednego wychowawcy lub innej osoby pracującej z dziećmi powinno przebywać nie więcej niż 10 dzieci.

§ 6 Rozporządzenie wchodzi w życie po upływie 14 dni od dnia ogłoszenia.

Uzasadnienie

Projektowane rozporządzenie w sprawie wymagań lokalowych i sanitarnych jakie musi spełniać lokal, w którym ma być prowadzona placówka wsparcia dziennego realizuje zawarte w art. 18 b ust 3 ustawy z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (Dz. U. z 2013 r. poz. 135, z późn. zm.) upoważnienie ustawowe do wydania przepisów wykonawczych dotyczących wymagań lokalowych i sanitarnych w lokalu, w którym ma być prowadzona placówka wsparcia dziennego. Należy przy tym uwzględnić konieczność zapewnienia odpowiedniej jakości sprawowanej opieki nad dziećmi i warunków ochrony przeciwpożarowej oraz liczbę dzieci, nad którymi sprawowana jest opieka. Zgodnie z brzmieniem powyższego przepisu, nadanym przez art. 18 b ust 3 ww. ustawy podmiotem upoważnionym do wydania niniejszego rozporządzenia jest minister właściwy do spraw rodziny w porozumieniu z ministrem właściwym do spraw zdrowia.

Spełnienie wymaga lokalnych i sanitarnych gwarantują opinie komendanta powiatowego (miejskiego) Państwowej Straży Pożarnej oraz państwowego powiatowego inspektora sanitarnego, o których mowa w art.19 ust 1 pkt 4. ustawy z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (Dz. U. z 2013 r. poz. 135, z późn. zm.)

Zaproponowane w projekcie rozporządzenia warunki, określono na poziomie, który daje zarówno gwarancję bezpiecznego i higienicznego pobytu dzieci w tych instytucjach, a jednocześnie nie będzie stanowić nadmiernej bariery dla tworzenia placówek wsparcia dziennego. Rozporządzenie uwzględniać będzie również konieczność zapewnienia odpowiedniej jakości opieki sprawowanej nad dziećmi i warunków ochrony przeciwpożarowej oraz liczbę dzieci, nad którymi sprawowana jest opieka.

**ROZPORZĄDZENIE
MINISTRA PRACY I POLITYKI SPOŁECZNEJ¹⁾**

z dnia 2014 r.

**w sprawie organizacji i trybu przeprowadzania kontroli przez wojewodę oraz wzoru
legitymacji uprawniającej do przeprowadzania kontroli**

Na podstawie art. 197f ustawy z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (t.j.: Dz. U. z 2013 r., poz. 135, z późn. zm.) zarządza się, co następuje:

§ 1. Rozporządzenie określa:

- 1) organizację i tryb przeprowadzania przez wojewodę kontroli realizacji zadań z zakresu wspierania rodziny, pieczy zastępczej, usamodzielnień pełnoletnich wychowanków i adopcji wykonywanych przez:
 - a) jednostki samorządu terytorialnego,
 - b) jednostki organizacyjne wspierania rodziny i systemu pieczy zastępczej,
- zwane dalej „kontrolowanymi jednostkami”;
- 2) organizację i tryb przeprowadzania przez wojewodę kontroli zgodności zatrudniania pracowników jednostek organizacyjnych wspierania rodziny i systemu pieczy zastępczej z wymaganymi kwalifikacjami;
- 3) wzór legitymacji uprawniającej do przeprowadzania kontroli.

§ 2. 1. Czynności w ramach kontroli są prowadzone w oparciu o plan kontroli na dany rok kalendarzowy.

2. Plan kontroli opracowuje zespół inspektorów, a zatwierdza dyrektor właściwego do spraw wspierania rodziny i systemu pieczy zastępczej wydziału urzędu wojewódzkiego.

¹⁾ Minister Pracy i Polityki Społecznej kieruje działem administracji rządowej – rodzina, na podstawie § 1 ust. 2 pkt 3 rozporządzenia Prezesa Rady Ministrów z dnia 18 listopada 2011 r. w sprawie szczegółowego zakresu działania Ministra Pracy i Polityki Społecznej (Dz. U. Nr 248, poz. 1485).

§ 3. Czynności z zakresu kontroli wykonują zespoły inspektorów w ramach:

- 1) kontroli kompleksowej;
- 2) kontroli problemowej;
- 3) kontroli doraźnej;
- 4) kontroli sprawdzającej.

§ 4. 1. Zakres kontroli kompleksowej obejmuje wszystkie, z wyjątkiem finansowej, sfery organizacji i funkcjonowania kontrolowanej jednostki wiążące się z realizacją zadania określonego w ustawie z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej, zwanej dalej „ustawą”.

2. Kontrolę kompleksową przeprowadza się nie rzadziej niż raz na trzy lata według planu kontroli.

§ 5. 1. Kontrola problemowa polega na sprawdzaniu wybranych sfer organizacji i funkcjonowania kontrolowanej jednostki wiążących się z realizacją zadania określonego w ustawie.

2. Kontrolę problemową przeprowadza się według planu kontroli.

§ 6. 1. Kontrolę doraźną przeprowadza się w celu zbadania prawidłowości organizacji i funkcjonowania kontrolowanej jednostki w określonym zakresie.

2. Podstawą prowadzenia kontroli doraźnej mogą być informacje uzyskane przez wojewodę dotyczące nieprawidłowości w organizacji i funkcjonowaniu kontrolowanej jednostki.

3. Kontrola doraźna może być prowadzona w każdym czasie.

§ 7. Kontrolę sprawdzającą przeprowadza się w celu zbadania, czy i w jakim zakresie są zrealizowane zalecenia pokontrolne.

§ 8. Upoważnienie do przeprowadzenia kontroli zawiera:

- 1) oznaczenie organu, który wystawia upoważnienie;
- 2) datę i miejsce wystawienia upoważnienia;
- 3) wskazanie podstawy prawnej do przeprowadzenia kontroli;
- 4) imiona i nazwiska inspektorów oraz rodzaje i numery dokumentów potwierdzających tożsamość inspektorów, a także wskazanie inspektora kierującego zespołem inspektorów;

- 5) nazwę kontrolowanej jednostki;
- 6) zakres kontroli oraz miejsce przeprowadzania kontroli;
- 7) przewidywany termin, w którym przeprowadzane będą czynności kontrolne;
- 8) podpis osoby udzielającej upoważnienia.

§ 9. 1. Inspektor podlega wyłączeniu od udziału w kontroli, na wniosek lub z urzędu, jeżeli wyniki kontroli mogą dotyczyć jego praw lub obowiązków albo praw lub obowiązków jego małżonka lub osoby pozostającej z nim faktycznie we wspólnym pożyciu, krewnych i powinowatych do drugiego stopnia albo osób związanych z nim z tytułu przysposobienia, opieki lub kurateli. Powody wyłączenia kontrolującego trwają mimo ustania małżeństwa, wspólnego pożycia, przysposobienia, opieki lub kurateli.

2. Inspektor podlega wyłączeniu również w razie zaistnienia w toku kontroli okoliczności mogących wywołać uzasadnione wątpliwości co do jego bezstronności.

3. O wyłączeniu inspektora od udziału w kontroli decyduje wojewoda na wniosek inspektora lub dyrektora właściwego do spraw wspierania rodziny i systemu pieczy zastępczej wydziału urzędu wojewódzkiego.

§ 10. 1. O przedmiocie i terminie rozpoczęcia kontroli zarządzający kontrolę powiadamia kierownika kontrolowanej jednostki na 7 dni przed rozpoczęciem kontroli. W przypadku kontroli jednostek, o których mowa w § 1 pkt 1 lit b, zarządzający kontrolę powiadamia o przedmiocie i terminie rozpoczęcia kontroli również podmiot prowadzący kontrolowaną jednostkę, w terminie określonym w zdaniu pierwszym.

2. Jeżeli kontrolowana jednostka wykonuje zadanie zlecone na podstawie art. 190 ustawy, zarządzający kontrolę powiadamia o przedmiocie i terminie rozpoczęcia kontroli kierownika kontrolowanej jednostki, podmiot zlecający realizację zadania oraz podmiot, któremu zlecono realizację zadania, w terminie określonym w ust. 1.

3. Przepisu ust. 1 i 2 nie stosuje się do kontroli doraźnej.

§ 11. 1. Czynności z zakresu kontroli wykonywane w kontrolowanej jednostce przeprowadza się w dniach i godzinach pracy obowiązujących w kontrolowanej jednostce, a w jednostkach całodobowych w godz. od 7⁰⁰ do 17⁰⁰.

2. W razie potrzeby kontrole doraźne mogą być przeprowadzane w innych dniach i godzinach niż wskazane w ust. 1.

§ 12. 1. Kierownik kontrolowanej jednostki powinien:

- 1) zapewnić warunki i środki niezbędne do sprawnego przeprowadzenia kontroli;
- 2) umożliwić zespołowi inspektorów wstęp do obiektów i pomieszczeń kontrolowanej jednostki, a także przeprowadzenie oględzin obiektów, składników majątkowych oraz przebiegu określonych czynności objętych obowiązującym standardem;
- 3) przedstawić na żądanie zespołu inspektorów informacje, dokumenty i dane dotyczące przedmiotu kontroli;
- 4) udzielić zespołowi inspektorów ustnych lub pisemnych wyjaśnień w zakresie objętym kontrolą;
- 5) sporządzić uwierzytelnione odpisy lub wyciągi z dokumentów oraz zestawień i danych niezbędnych do kontroli.

2. W przypadku braku warunków umożliwiających wykonywanie czynności kontrolnych związanych z badaniem dokumentacji, a w szczególności w przypadku niedostępności inspektorom pomieszczenia i miejsca do przechowywania dokumentów, zespół inspektorów może żądać, w obecności kierownika kontrolowanej jednostki lub osoby przez niego upoważnionej, wydania niezbędnych dokumentów za pokwitowaniem.

§ 13. 1. Czynności kontrolnych dokonuje się w obecności kierownika lub wyznaczonego przez niego pracownika kontrolowanej jednostki.

2. W przypadku kontroli doraźnej czynności kontrolne mogą być dokonane w obecności znajdującego się na terenie kontrolowanej jednostki pracownika tej jednostki.
3. W szczególnie uzasadnionych przypadkach zespół inspektorów może wnioskować o zwołanie w toku kontroli narady z pracownikami kontrolowanej jednostki w celu omówienia kwestii związanych z przeprowadzaną kontrolą.
4. Naradę, o której mowa w ust. 3, zarządza kierownik kontrolowanej jednostki.
5. Czynności kontrolnych dokonuje się z poszanowaniem praw oraz godności osób i rodzin korzystających z usług kontrolowanej jednostki.

§ 14. 1. Dokonane w postępowaniu kontrolnym ustalenia zespół inspektorów opisuje w protokole kontroli w sposób uporządkowany, zwięzły i przejrzysty.

2. Protokół kontroli powinien zawierać:

- 1) oznaczenie kontrolowanej jednostki, jej siedzibę i adres, imię i nazwisko kierownika, z uwzględnieniem zmian zaistniałych w okresie objętym kontrolą;

2) imię i nazwisko, stanowisko służbowe inspektorów oraz numer i datę upoważnienia do przeprowadzania kontroli;

3) datę rozpoczęcia i zakończenia czynności kontrolnych w kontrolowanej jednostce, z wymienieniem dni będących przerwami w kontroli;

4) określenie przedmiotu kontroli i okresu objętego kontrolą;

5) opis stwierdzonego w wyniku kontroli stanu faktycznego, w tym ujawnionych nieprawidłowości oraz ich zakresu i skutków;

6) wskazanie podstaw dokonanych ustaleń;

7) pouczenie o prawie i terminie zgłoszenia zastrzeżeń do ustaleń zawartych w protokole kontroli oraz o prawie do odmowy podpisania protokołu;

8) wzmiankę o zgłoszeniu zastrzeżeń oraz o stanowisku zajęтым wobec nich przez zespół inspektorów;

9) omówienie dokonanych w protokole kontroli poprawek, skreśleń i uzupełnień;

10) wzmiankę o doręczeniu protokołu kontroli kierownikowi kontrolowanej jednostki;

11) podpisy członków zespołu inspektorów i kierownika kontrolowanej jednostki na każdej stronie protokołu;

12) podpisy członków zespołu inspektorów i kierownika kontrolowanej jednostki oraz miejsce i datę podpisania protokołu kontroli, z zastrzeżeniem § 15 ust. 1;

13) w razie odmowy podpisania protokołu kontroli - wzmiankę o tym fakcie.

3. W przypadku gdy protokół kontroli zawiera informacje niejawne, protokół lub jego fragment oznacza się odpowiednią klauzulą tajności.

4. Protokół kontroli sporządza się w dwóch jednobrzmiących egzemplarzach.

5. Jeden egzemplarz protokołu kontroli przekazuje się, za poświadczeniem odbioru, kierownikowi kontrolowanej jednostki, a drugi włącza się do akt kontroli.

§ 15. 1. Kierownik kontrolowanej jednostki może odmówić podpisania protokołu kontroli, składając, w terminie 7 dni od dnia jego otrzymania, wyjaśnienie przyczyn tej odmowy.

2. Odmowa podpisania protokołu kontroli przez kierownika kontrolowanej jednostki nie stanowi przeszkody do podpisania protokołu przez zespół inspektorów i sporządzenia zaleceń pokontrolnych.

3. Kierownikowi kontrolowanej jednostki przysługuje prawo zgłoszenia, przed podpisaniem protokołu kontroli, umotywowanych zastrzeżeń dotyczących ustaleń zawartych w protokole.

4. Zastrzeżenia zgłasza się na piśmie do wojewody, za pośrednictwem dyrektora właściwego do spraw wspierania rodziny i systemu pieczy zastępczej wydziału urzędu wojewódzkiego, w terminie 7 dni od dnia otrzymania protokołu kontroli.

5. W przypadku zgłoszenia zastrzeżeń do protokołu kontroli, termin odmowy podpisania protokołu wraz z podaniem jej przyczyn biegnie od dnia doręczenia kierownikowi kontrolowanej jednostki stanowiska wojewody, działającego za pośrednictwem dyrektora właściwego do spraw wspierania rodziny i systemu pieczy zastępczej wydziału urzędu wojewódzkiego, wobec zastrzeżeń.

6. Pisemne zastrzeżenia do ustaleń zawartych w protokole kontroli są poddawane analizie przez zespół inspektorów kontrolujący daną jednostkę.

7. Zespół inspektorów przeprowadza dodatkowe czynności kontrolne, jeżeli z analizy zastrzeżeń wynika potrzeba ich podjęcia.

8. Z przeprowadzonych dodatkowych czynności kontrolnych sporządza się protokół.

9. Jeżeli zespół inspektorów stwierdzi zasadność zastrzeżeń, dokonuje zmian w protokole kontroli w ten sposób, że dołącza do niego stosowny tekst w brzmieniu:

- 1) "Ustalenia na str. skreśla się.";
- 2) "Protokół kontroli na str. uzupełnia się przez dopisanie";
- 3) "Treść ustaleń na str. otrzymuje brzmienie:".

10. W razie nieuwzględnienia zastrzeżeń, w całości lub w części, zespół inspektorów zajmuje stanowisko na piśmie i przekazuje je do akceptacji wojewody, działającego za pośrednictwem dyrektora właściwego do spraw wspierania rodziny i systemu pieczy zastępczej wydziału urzędu wojewódzkiego.

11. Stanowisko w sprawie zgłoszonych zastrzeżeń przekazuje się kierownikowi kontrolowanej jednostki.

§ 16. 1. Po zakończeniu postępowania kontrolnego, z uwzględnieniem terminu, o którym mowa w § 15 ust. 1, w przypadku stwierdzenia uchybień w kontrolowanej jednostce, zespół inspektorów sporządza zalecenia pokontrolne.

2. Zalecenia pokontrolne zawierają ocenę działalności jednostki podlegającej kontroli wynikającą z ustaleń zawartych w protokole kontroli, opis przyczyn powstania, zakres i skutki stwierdzonych nieprawidłowości, wskazanie osób odpowiedzialnych za ich powstanie oraz uwagi, wnioski i zalecenia w sprawie ich usunięcia.

§ 17. Wzór legitymacji uprawniającej do przeprowadzania kontroli w kontrolowanej jednostce stanowi załącznik do rozporządzenia.

§ 18. Przepisy rozporządzenia stosuje się do postępowań kontrolnych wszczętych po wejściu w życie ustawy z dnia 2014 r. o zmianie ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej oraz niektórych innych ustaw.

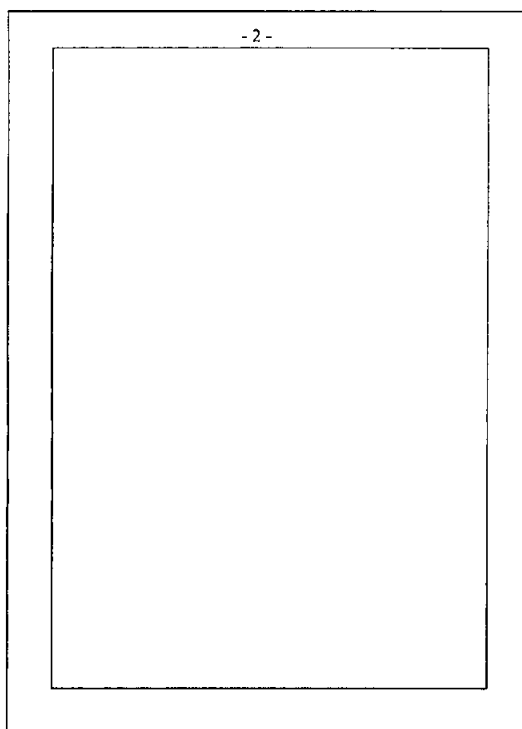
§ 19. Rozporządzenie wchodzi w życie *po upływie 14 dni od dnia ogłoszenia* (do ustalenia).

**MINISTER
PRACY I POLITYKI SPOŁECZNEJ**

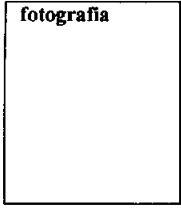
Załącznik do rozporządzenia
Ministra Pracy i Polityki Społecznej
z dnia2014 r. (poz.....)

WZÓR LEGITYMACJI UPRAWNIAJĄCEJ DO PRZEPROWADZANIA KONTROLI

Część zewnętrzna

Część wewnętrzna

<p>fotografia</p> <p>..... (podpis posiadacza legitymacji)</p> <p>Ważna na rok wystawienia.....</p> <p>Ważność legitymacji przedłuża się na rok:</p> <table border="1"><tr><td>20...r.</td><td>20...r.</td><td>20...r.</td><td>20...r.</td></tr></table>	20...r.	20...r.	20...r.	20...r.	<p>..... (pieczęć podłużna jednostki wydającej legitymację)</p> <p>Legitymacja Nr</p> <p>..... (nazwisko)</p> <p>..... (imię-imiona)</p> <p>..... (stanowisko-tytuł służbowy)</p> <p>w Urzędzie Wojewódzkim w:</p> <p>z upoważnienia Wojewody.....</p> <p>jest uprawniona/y do prowadzenia kontroli w jednostkach, o których mowa w art..... ustawy z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (t.j.: Dz. U. z 2013 r. poz. 135, z późn. zm.).</p> <p>..... (podpis wystawcy)</p>
20...r.	20...r.	20...r.	20...r.		

Opis

Legitymacja ma formę 4-stronicowego tekturowego dokumentu o wymiarach 148 x 104 mm, gramaturze 200, w kolorze *jasnoniebieskim (do ustalenia)*. Strona pierwsza zawiera centralnie umieszczone tłoczone godło Rzeczypospolitej Polskiej. Strona druga zawiera miejsce na zdjęcie o wymiarach 32 x 43 mm. Napisy na wszystkich stronach są otoczone ramką o wymiarach 95 x 65 mm. Napisy oraz ramka są w kolorze czarnym.

Uzasadnienie

Konieczność wydania przez Ministra Pracy i Polityki Społecznej *rozporządzenia w sprawie organizacji i trybu przeprowadzania kontroli przez wojewodę oraz wzoru legitymacji uprawniającej do przeprowadzania kontroli* wynika z zamieszczenia w dodanym art. 197f ustawy z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (t.j.: Dz. U. z 2013 r., poz. 135, z późn. zm.), zwanej dalej „ustawą”, delegacji do określenia w drodze rozporządzenia organizacji i trybu przeprowadzania kontroli przez wojewodę oraz wzoru legitymacji uprawniającej do przeprowadzania kontroli.

W obowiązującym stanie prawnym brak jest przepisów wykonawczych w przedmiocie kontroli wojewody w zakresie działalności objętej ustawą. Obecnie przepisy regulujące kontrolę znajdują się w ustawie – art. 123 – 126 i dotyczą wyłącznie placówek instytucjonalnej pieczy zastępczej.

W związku z wprowadzoną do ustawy znaczną zmianą katalogu podmiotów kontrolowanych przez wojewodę przedmiotowe rozporządzenie swoim zakresem będzie obejmowało organizację i tryb przeprowadzania kontroli realizacji zadań z zakresu wspierania rodziny, pieczy zastępczej, usamodzielnień pełnoletnich wychowanków i adopcji wykonywanych przez jednostki samorządu terytorialnego oraz wszystkie jednostki organizacyjne wspierania rodziny i systemu pieczy zastępczej, a więc nie tylko placówki instytucjonalnej pieczy zastępczej, ale również placówki wsparcia dziennego i inne jednostki organizacyjne wspierania rodziny i systemu pieczy zastępczej wymienione w art. 2 ust. 3 ustawy. Ponadto w związku z zastąpieniem w ustawie obowiązku monitorowania przez wojewodę zgodności zatrudniania pracowników jednostek organizacyjnych wspierania rodziny i systemu pieczy zastępczej z wymaganymi kwalifikacjami, obowiązkiem kontroli przez niego zgodności zatrudniania pracowników jednostek organizacyjnych wspierania rodziny i systemu pieczy zastępczej z wymaganymi kwalifikacjami, przepisy rozporządzenia znajdą zastosowanie również przy kontrolowaniu tej sfery.

Rozporządzenie określa rodzaje i częstotliwość przeprowadzania kontroli, elementy upoważnienia do przeprowadzania kontroli, przypadki wyłączenia inspektora od udziału w kontroli, podmioty, które należy powiadomić o rozpoczęciu kontroli oraz termin powiadomienia o niej, obowiązki kierownika kontrolowanej jednostki, zasady sporządzania protokołu kontroli oraz informacje jakie powinny być w nim zawarte, a także zakres zaleceń

pokontrolnych.

Na wzór przepisów regulujących pomoc społeczną wprowadzono wzór legitymacji uprawniającej do przeprowadzenia kontroli.

Przepisy rozporządzenia znajdują zastosowanie się do postępowań kontrolnych wszczętych po wejściu w życie ustawy z dnia 2014 r. o zmianie ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej oraz niektórych innych ustaw.

ROZPORZĄDZENIE
MINISTRA PRACY I POLITYKI SPOŁECZNEJ¹⁾

z dnia 2014 r.

**w sprawie wzoru kwestionariusza wywiadu adopcyjnego oraz wzoru karty dziecka,
w tym metryki prowadzenia sprawy**

Na podstawie art. 175 ustawy z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (Dz. U. Nr ...) zarządza się, co następuje:

§ 1. Określa się wzór:

- 1) kwestionariusza wywiadu adopcyjnego, stanowiący załącznik nr 1 do rozporządzenia;
- 2) karty dziecka oraz metryki prowadzenia sprawy, stanowiący załącznik nr 2 do rozporządzenia.

§ 2. Rozporządzenie wchodzi w życie z dniem

MINISTER
PRACY I POLITYKI SPOŁECZNEJ

¹⁾ Minister Pracy i Polityki Społecznej kieruje działem administracji rządowej – rodzina, na podstawie § 1 ust. 2 pkt 3 rozporządzenia Prezesa Rady Ministrów z dnia 18 listopada 2011 r. w sprawie szczegółowego zakresu działania Ministra Pracy i Polityki Społecznej (Dz. U. Nr 248, poz. 1485).

ZAŁĄCZNIKI

ZAŁĄCZNIK Nr 1

WZÓR

.....
(Pieczęć ośrodka adopcyjnego)

KWESTIONARIUSZ WYWIADU ADOPCYJNEGO

I. Dane osobowe kandydatów (kandydata) do przysposobienia dziecka

1. Kobieta

Imię i nazwisko.....
Obywatelstwo.....
Adres miejsca zamieszkania wraz z kodem pocztowym.....
.....
Stan cywilny.....
Wykształcenie
Zawód
Miejsce pracy.....
.....

2. Mężczyzna

Imię i nazwisko.....
Obywatelstwo.....
Adres miejsca zamieszkania wraz z kodem pocztowym.....
.....
Stan cywilny.....
Wykształcenie
Zawód
Miejsce pracy.....
.....

.....
.....
.....

3. Data zaświadczenia lekarskiego o stanie zdrowia wystawionego przez lekarza podstawowej opieki zdrowotnej

.....
.....

IV. Informacja o niekaralności z Krajowego Rejestru Karnego

Data wydania zaświadczenia:.....

- a) kandydatka.....
- b) kandydat.....

V. Inne informacje, które kandydaci chcieliby podać

.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....

.....
(Data i podpis kandydatów (kandydata) do
przysposobienia dziecka)

V. Opinia i wnioski osoby przeprowadzającej wywiad

.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....

.....
(Data i podpis osoby przeprowadzającej
wywiad)

WZÓR
KARTA DZIECKA*

ośrodek adopcyjny odpowiedzialny za kwalifikację dziecka do przysposobienia:

I. DANE OSOBOWE DZIECKA

Imię (imiona)
Nazwisko
Data i miejsce urodzenia
Adres miejsca zamieszkania.....

II. DANE O RODZICACH BIOLOGICZNYCH DZIECKA

1. Matka

Imię i nazwisko
Numer PESEL
Data urodzenia
Stan zdrowia, w tym przebyte choroby.....

Warunki życia mające wpływ na zdrowie dziecka.....
.....
.....
.....
.....
.....

2. Ojciec

Imię i nazwisko
Numer PESEL
Data urodzenia
Stan zdrowia, w tym przebyte choroby.....

Warunki życia mające wpływ na zdrowie dziecka.....
.....
.....
.....

.....
.....
3. Informacje na temat utrzymywania przez rodzinę biologiczną kontaktów z dzieckiem

.....
.....
.....
.....

III. SYTUACJA PRAWNA DZIECKA **

1) Matka została pozbawiona władzy rodzicielskiej orzeczeniem sądu w
data i sygn. akt:.....;

Ojciec został pozbawiony władzy rodzicielskiej orzeczeniem sądu w
data i sygn. akt:.....;

2) Matce została ograniczona władza rodzicielska orzeczeniem sądu w.....
data i sygn. akt:.....;

Ojcu została ograniczona władza rodzicielska orzeczeniem sądu w.....
data i sygn. akt:.....;

3) Matka wyraziła zgodę na przysposobienie bez wskazania osoby przysposabiającego
Ojciec wyraził zgodę na przysposobienie bez wskazania osoby przysposabiającego
.....;

4) Dziecko jest sierotą
.....
.....;

5) Inne
.....
.....

IV. STOSUNEK DZIECKA DO PRZYSPOBIENIA

.....
.....

V. RODZEŃSTWO DZIECKA

1. Imię i nazwisko
Sytuacja prawna.....
.....
Aktualne miejsce pobytu.....
Data zgłoszenia informacji o dziecku do ośrodka adopcyjnego.....

2. Imię i nazwisko
Sytuacja prawna.....

Aktualne miejsce pobytu.....
Data zgłoszenia informacji o dziecku do ośrodka adopcyjnego.....

3. Imię i nazwisko
Sytuacja prawna.....

Aktualne miejsce pobytu.....
Data zgłoszenia informacji o dziecku do ośrodka adopcyjnego.....

VI. HISTORIA POBYTU DZIECKA W PIECZY ZASTĘPCZEJ

1. Data umieszczenia dziecka w pieczy zastępczej po raz pierwszy.....

a) Forma pieczy
zastępczej.....

b) Opis przebiegu pobytu dziecka w pieczy zastępczej
.....
.....
.....
.....

2. Data umieszczenia dziecka w pieczy zastępczej po raz kolejny.....

a) Forma pieczy
zastępczej.....

b) Opis przebiegu pobytu dziecka w pieczy zastępczej
.....
.....
.....
.....

3. Aktualne miejsce pobytu dziecka (data umieszczenia).....

a) Forma pieczy
zastępczej.....

b) Opis przebiegu pobytu dziecka w pieczy zastępczej
.....
.....
.....

.....
.....

VII. DANE O STANIE ZDROWIA DZIECKA ORAZ O ROZWOJU DZIECKA ***

1. Dane o przebiegu ciąży i porodzie:

a) choroby matki podczas ciąży.....
.....
.....

b) przebieg porodu.....
.....
.....

2. Stan zdrowia dziecka po urodzeniu

waga.....

długość.....

obwód głowy.....

liczba punktów w skali Apgar.....

3. Przebyte choroby i hospitalizacja dziecka

.....
.....
.....
.....
.....
.....

4. Aktualny stan zdrowia dziecka

waga.....

wzrost.....

obwód głowy.....

wzrok.....

słuch.....

5. Badania neurologiczne i inne specjalistyczne

.....
.....
.....
.....
.....

6. Ocena pediatry.....
.....
.....
.....
.....

.....
(Data wypełnienia karty)

.....
(Podpis i pieczęć lekarza)

VIII. OCENA PSYCHICZNEGO ROZWOJU DZIECKA ****

1. Informacje o przebiegu rozwoju dziecka

.....
.....
.....
.....

2. Ujawnione zaburzenia (opóźnienia) w rozwoju psychoruchowym dziecka, ich przyczyny oraz możliwość terapii

.....
.....
.....
.....

3. Aktualny poziom rozwoju umysłowego i emocjonalno-społecznego dziecka

.....
.....
.....
.....

4. Inne uwagi

.....
.....
.....
.....
.....

.....
(data wypełnienia karty)

.....
(podpis i pieczętka
psychologa)

IX. METRYKA PROWADZENIA SPRAWY

1.	Data zgłoszenia informacji o dziecku do ośrodka adopcyjnego (art. 164 ust.1)	
2.	Data wystąpienia o przekazanie opinii oraz dokumentacji, o których mowa w art. 139a (art. 164 ust.2 pkt 1)	
3.	Data sporządzenia karty dziecka (art. 164 ust.2 pkt 2)	
4.	Data wystąpienia o ustalenie sytuacji prawnej dziecka (art. 164 ust.3)	
5.	Data przekazania informacji o sytuacji prawnej dziecka (art. 164 ust.4) (7 dni roboczych)	
6.	Data dokonania kwalifikacji dziecka do przysposobienia krajowego (art. 164 ust.5) - w przypadku niepozyskania kandydata do przysposobienia dziecka, data przekazania dokumentacji kwalifikacyjnej do WBD (art. 164 ust.6) (do 30 dni)	
7.	Data przekazania dokumentacji kwalifikacyjnej do ośrodków adopcyjnych na terenie województwa oraz do WBD w pozostałych województwach (art. 164 ust.7) (3 dni robocze)	
8.	Data wystąpienia o uzupełnienie lub aktualizację dokumentacji kwalifikacyjnej (art. 164 ust.8)	
9.	Data przekazania dokumentacji kwalifikacyjnej do ośrodków adopcyjnych na terenie województwa (art. 164 ust.9) (3 dni robocze)	
10.	Data wskazania kandydata do przysposobienia dziecka (art. 164 ust.10) (do 55 dni)	

11.	Data przekazania dokumentacji kwalifikacyjnej do CBD (art. 164 ust.10) (3 dni robocze)	
12.	Data wystąpienia o uzupełnienie lub aktualizację dokumentacji kwalifikacyjnej (art. 164 ust.12)	
13.	Data dokonania kwalifikacji dziecka do przysposobienia międzynarodowego (art. 164 ust.11) (7 dni roboczych)	
14.	Data wystąpienia o opinię ministra właściwego do spraw rodziny (art. 164 ust.11)	
15.	Data przekazania informacji o niezakwalifikowaniu dziecka do przysposobienia międzynarodowego (art. 164 ust.14) (3 dni robocze)	
16.	Data dokonania ponownej kwalifikacji dziecka do przysposobienia międzynarodowego (art. 164 ust.15)	
17.	Data przekazania upoważnionemu ośrodkowi adopcyjnemu dokumentacji kwalifikacyjnej wraz z dokumentem potwierdzającym zakwalifikowanie dziecka do przysposobienia międzynarodowego (art. 164 ust.16) (3 dni robocze)	
18.	Data wskazania kandydata do przysposobienia dziecka (art. 164 ust.17)	
19.	Data przekazania organowi centralnemu dokumentacji kwalifikacyjnej wraz z dokumentem potwierdzającym zakwalifikowanie dziecka do przysposobienia międzynarodowego oraz dokumentacji dotyczącej kandydata do przysposobienia dziecka (art. 164 ust. 18)	
20.	Data wystąpienia o uzupełnienie lub aktualizację dokumentacji kwalifikacyjnej lub dokumentacji dotyczącej kandydata do przysposobienia dziecka (art. 164 ust.19)	

21.	Data wydania rozstrzygnięcia w przedmiocie zgody, o której mowa w art. 17 Konwencji Haskiej wraz ze wskazaniem rodzaju rozstrzygnięcia (art. 164 ust.20)	
-----	--	--

- * Kartę dziecka należy wypełnić drukowanymi literami.
- ** Właściwe wypełnić.
- *** Wypełnia lekarz pediatra.
- **** Wypełnia psycholog.

UZASADNIENIE

Projektowane rozporządzenie w sprawie wzoru kwestionariusza wywiadu adopcyjnego oraz wzoru karty dziecka, w tym metryki prowadzenia sprawy realizuje zawarte w art. 175 z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (Dz. U. Nr ...) upoważnienie ustawowe do wydania przepisów wykonawczych dotyczących wzoru kwestionariusza wywiadu adopcyjnego oraz wzoru karty dziecka, w tym metryki prowadzenia sprawy.

Zgodnie z nowym brzmieniem ustawy wprowadzono metrykę prowadzenia sprawy, która będzie stanowić integralną część karty dziecka i w której potwierdzone będą terminy dokonywania poszczególnych czynności w trakcie procesu kwalifikowania dziecka do przysposobienia oraz poszukiwania kandydatów do przysposobienia dziecka. Zatem konieczna jest zmiana zawartej w art. 175 delegacji dla ministra właściwego do spraw rodziny do wydania określenia, w drodze rozporządzenia, wzoru kwestionariusza wywiadu adopcyjnego oraz karty dziecka, poprzez uzupełnienie tej delegacji o wzór metryki prowadzenia sprawy.

Powyższa zmiana podyktowana jest koniecznością doprecyzowania sposobu liczenia terminów poszczególnych etapów poszukiwania kandydatów do przysposobienia dziecka. Dotychczasowe regulacje, zawarte w art. 164 ustawy, nie pozwalają na precyzyjne określenie minimalnego, jak i maksymalnego czasu poszukiwań kandydata do przysposobienia. Problem ten dotyczy także terminów przekazywania dokumentacji przez poszczególne organy, biorące udział w procedurze przysposobienia.

Projektowane zmiany przyczynią się także do większej przejrzystości stosowanej procedury postępowania przedsądowego przez właściwe instytucje zaangażowane w proces przysposobienia, a także umożliwią bieżącą weryfikację prawidłowości prowadzonego postępowania, jeśli chodzi o terminowość podejmowanych działań, wynikających z ustawy.

Nowy wzór karty dziecka został także uzupełniony o dane dotyczące rodziców biologicznych dziecka, dla którego prowadzone są działania zmierzające do jego przysposobienia. W celu realizacji zasady łączenia rodzeństw, wynikającej z art. 165 ustawy, karta dziecka zawierać będzie numer PESEL rodziców biologicznych dziecka, co znacznie ułatwi identyfikację dzieci mających tę samą matkę lub ojca. Obecnie ośrodki adopcyjne nie zawsze są w stanie dokonać takiej identyfikacji. Ośrodek adopcyjny, nie dysponując wiedzą o rodzeństwie, które zostało wcześniej przysposobione przez daną rodzinę, nie jest w stanie realizować zasady wynikającej z art. 165.

Ponadto uszczegółowiono i uporządkowano dane zawarte w karcie dziecka tak, aby ujednocilić sposób zawierania informacji w tym dokumencie przez różne ośrodki adopcyjne, co pozwoli uniknąć konieczności wysyłania zapytań o dane zbyt ogólne lub niejednoznaczne.

RZECZPOSPOLITA POLSKA
PROKURATOR GENERALNY

Warszawa, dnia 18.06. 2014 r.

PG VII G 025/127/14

SEKRETARIAT Z-CY SZEFA KS

L. dz.

Data wpływu 20-06-2014

Pan

Adam Podgórski

Zastępca Szefa Kancelarii Sejmu

Szanowny Panie Ministrze

Nawiązując do pisma z dnia 13 czerwca 2014 r. nr GMS-173-127/14, przy którym przekazano poselski *projekt ustawy o zmianie ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej oraz niektórych innych ustaw*, uprzejmie informuję o braku uwag do w/w *projektu* w zakresie odnoszącym się do obszaru działania prokuratury.

Z pięciem
A. Szym

PREZES ZARZĄDU

Marek Tramś
POWIAT POLKOWICKI

WICEPREZESI ZARZĄDU

Robert Godek
POWIAT STRZYŻOWSKI

Jan Grabkowski
POWIAT POZNAŃSKI

Marzena Kempieńska
POWIAT ŚWIECKI

Andrzej Płonka
POWIAT BIELSKI /woj. ŚLĄSKIE/

Zenon Rodzik
POWIAT OPOLSKI /woj. LUBELSKIE/

CZŁONKOWIE ZARZĄDU

Cezary Gabryjczyk
POWIAT ŁĄSKI

Edmund Kaczmarek
POWIAT JĘDRZEJSKI

Józef Kozina
POWIAT GŁUBCZYCKI

Piotr Lech
POWIAT MILICKI

Krzysztof Lis
POWIAT SZCZECINECKI

Krzysztof Maćkiewicz
POWIAT WĄBRZESKI

Ewa Masny
MIASTO NA PRAWACH POWIATU
m.st. WARSZAWA

Mirosław Pampuch
POWIAT OLSZTYŃSKI

Józef Reszke
POWIAT WEJHEROWSKI

Elżbieta Smolińska
POWIAT PRUSZKOWSKI

Sławomir Snarski
POWIAT BIELSKI /woj. PODLASKIE/

Wacław Strażewicz
POWIAT GIŻYCKI

Zbigniew Szumski
POWIAT ŚWIEBODZIŃSKI

Zenon Szczepankowski
POWIAT PRZASNYSKI

Józef Tomal
POWIAT MYSLENICKI

KOMISJA REWIZYJNA

PRZEWODNICZĄCY

Michał Karalus
POWIAT PLESZEWSKI

Z-CA PRZEWODNICZĄCEGO

Józef Swaczyna
POWIAT STRZELECKI

CZŁONKOWIE

Włodzimierz Brodiuk
POWIAT OSTRÓDZKI

Józef Jodłowski
POWIAT RZESZOWSKI

Zdzisław Kałamaga
POWIAT OSTROWIECKI

Ryszard Kurp
POWIAT WOLSZTYŃSKI

Szczepan Oldakowski
POWIAT SUWAŃSKI

Zygmunt Worsa
POWIAT ŚWIDNICKI

Robert Zakrzewski
POWIAT RADOMSZCZAŃSKI

DYREKTOR BIURA

Rudolf Borusiewicz

ZWIĄZEK POWIATÓW POLSKICH

ASSOCIATION OF POLISH COUNTIES
(member of Council of European Municipalities and Regions)

Pałac Kultury i Nauki, XXVII piętro, 00-901 Warszawa 134,
Plac Defilad 1, skr. pocztowa 7, tel. (22) 656 63 34, fax. (22) 656 63 33

Adres do korespondencji: 33-300 Nowy Sącz 1, skr. pocztowa 119, tel. (18) 477 86 00,
fax. (18) 477 86 11, e-mail: zpp@zpp.pl, biuro@powiatypolskie.pl, www.zpp.pl

Or.A.0531/95/14

Warszawa, 24 czerwca 2014 roku

SEKRETARIAT Z-OY SZEFA KS
L. dz. Szanowny Pan

Lech Czaplą
Szef Kancelarii Sejmu
Data wpływu 25-06-2014

W związku z wniesieniem przez grupę posłów projektu ustawy o zmianie ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej oraz niektórych innych ustaw (projekt ustawy z 6 maja 2014 r.) Związek Powiatów Polskich zgłasza następujące uwagi do ustawy (w kolejności chronologicznej).

Uwaga natury ogólnej.

Wadą projektu jest nie wprowadzenie systemu finansowania zadań własnych jednostek samorządu terytorialnego z zakresu wsparcia rodziny i pieczy zastępczej.

Nie można, bowiem uznać za rozwiązanie systemowe, programu o którym mowa w art. 247 projektu ustawy, na dofinansowanie w okresie 6 lat od dnia wejścia w życie niniejszej ustawy zadań własnych gminy i powiatu z zakresu realizacji zadań wspierania rodziny oraz systemu pieczy zastępczej, w szczególności na pokrycie części wydatków związanych z powołaniem asystentów rodziny, koordynatorów rodzinnej pieczy zastępczej oraz prowadzeniem szkoleń, dla rodzin zastępczych i prowadzących rodzinne domy dziecka.

Zmiana art. 7 ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (dalej u.w.r.s.p.z.)

Proponowana zmiana legislacyjna jest bédna. Zgodnie z art. 25 ust. 2 pkt 1 i 5 ustawy o ochronie danych osobowych przepisu ust. 1 nie stosuje się, jeżeli przepis innej ustawy przewiduje lub dopuszcza zbieranie danych osobowych bez wiedzy osoby, której dane dotyczą (taką możliwość dopuszcza ustawa o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej) lub dane są przetwarzane przez administratora, o którym mowa w art. 3 ust. 1 i ust. 2 pkt 1 ustawy (organy państwowe, organy jednostek samorządu terytorialnego, państwowe i komunalne jednostki organizacyjne, podmioty niepubliczne realizujące zadania publiczne). Zatem istnieją co najmniej dwie podstawy prawne wyłączające obowiązek stosowania art. 25 ust. 1 przez podmioty realizujące zadania w zakresie wspierania rodziny i systemu pieczy zastępczej. Zgodnie z §4 ust. 1 Zasad techniki prawodawczej ustawa nie może powtarzać przepisów zamieszczonych w innych ustawach.

Wprowadzenie art. 11 ust. 5 u.w.r.s.p.z.

O ile kierunek zaproponowanej zmiany nie budzi wątpliwości o tyle należy zauważyć, że projektodawcy nie oszacowali skutków wejścia w życie tego przepisu. Należy mieć ponadto na względzie fakt, że osoba małoletnia, wychowująca własne dziecko, również podlega władzy rodzicielskiej swoich rodziców lub jest nad nią sprawowana piecza zastępcza. Zatem może budzić wątpliwości ograniczenie wywiadu środowiskowego jedynie do osoby małoletniego rodzica bez uwzględnienia środowiska rodzinnego, w którym ta osoba przebywa, zwłaszcza, że zgodnie z Kodeksem rodzinnym i opiekuńczym taki rodzic uczestniczy w wychowaniu a nie samodzielnie wychowuje własne dziecko.

Zmiana art. 15 ust. 4 u.w.r.s.p.z.

Powołana zmiana oznacza w konsekwencji wzrost kosztów realizacji zadania w zakresie usług asystenckich. W uzasadnieniu do projektu ustawy nie wskazano źródła pokrycia zwiększenia kosztów realizacji zadania publicznego przez gminy np. poprzez zwiększenie dochodów własnych. Takiego źródła nie stanowi oczywiście propozycja przedłużenia wsparcia w postaci programu resortowego, które ma charakter przejściowy.

Wprowadzenie art. 18a i 18b art.ust. 1a i 1b w art. 25

Kierunek proponowanych zmian (koncentracja obsługi ekonomiczno - administracyjnej i organizacyjnej) jest co do zasady właściwy. Niemniej jednak, zauważamy, że powołany projekt nie uwzględnia uwag od wielu lat postulowanych przez jednostki samorządu terytorialnego a mianowicie możliwości koncentracji obsługi różnych jednostek organizacyjnych w jednej jednostce. Opiniowany projekt przewiduje taką możliwość wyłącznie w odniesieniu do placówek wsparcia dziennego, gdy tymczasem dalej idące rozwiązanie zostało przewidziane m.in. w projekcie ustawy o zmianie ustawy o samorządzie gminnym oraz niektórych innych ustaw (historia prac nad tym projektem: <http://legislacja.rcl.gov.pl/lista/2/projekt/188206/katalog/188221>). Zwracamy również uwagę, że przedmiotowa zmiana nie będzie mogła dotyczyć placówek wsparcia dziennego prowadzonych przez powiaty.

Zmiana art. 38 ust. 1 i 2 u.w.r.s.p.z.

Proponowana zmiana w dalszym stopniu nie uwzględnia postulatów środowiska samorządowego o zniesieniu automatyzmu działania kierownika powiatowego centrum pomocy rodzinie, w sytuacji gdy dochodzenie roszczeń alimentacyjnych jest oczywiście bezzasadne z przyczyn obiektywnych (np. niepełnosprawność rodzica, zła sytuacja majątkowa rodziców biologicznych potwierdzona w toku postępowania o ustaleniu odpłatności za pobyt dziecka w pieczy zastępczej). Należy zaznaczyć, że automatyzmu działania w zakresie dochodzenia roszczeń alimentacyjnych nie zwalnia rodziców biologicznych z obowiązku łożenia na utrzymanie dziecka w pieczy zastępczej. Cel ten powinien być jednak realizowany głównie w postępowaniu administracyjnym o ustalenie odpłatności za pobyt dziecka w pieczy zastępczej, a nie w postępowaniu przed sądem powszechnym.

Wprowadzenie art. 41a ust. 1 ust. 3 u.w.r.s.p.z.

Powołane przepisy należy doprecyzować. Z obecnego brzmienia nie wynika wprost, że wniosek, o którym mowa w ust. 3 nie wiąże powiatu do którego został skierowany.

Dodanie ust. 3 w art. 57 oraz ust. 5 w art. 64 u.w.r.s.p.z.

Wątpliwości budzi możliwość dopuszczenia jako osób zatrudnionych do pomocy przy sprawowaniu opieki nad dziećmi i przy pracach gospodarskich rodzica zastępczego niepobierającego wynagrodzenia z tytułu umowy o pełnienie funkcji rodziny zastępczej zawodowej. Należy zaznaczyć, że zgodnie z art. 40 ustawy rodzina zastępcza (a więc w przypadku małżeństwa oboje małżonków) zapewniają dziecku całodobową opiekę i wychowanie, w tym zapewnienie potrzeb bytowych. Zatem rodzic zastępczy, nawet jeżeli nie jest wskazany w umowie jako osoba pobierająca wynagrodzenie, już jest zobowiązana do świadczenia wobec dzieci obowiązków określonych w art. 57. Powołany przepis powinien mieć zastosowanie w sytuacji, gdy rodzice zastępczy nie są w stanie własnymi siłami sprostać wszystkim obowiązkom wynikającym z potrzeby sprawowania pieczy zastępczej nad przyjętymi dziećmi, a nie stanowić podstawy do dodatkowego wynagrodzenia rodziców zastępczych. W tym miejscu zauważamy, że w Polsce w przeważającej mierze dominuje ustawowy ustrój małżeński, co w konsekwencji oznacza, że co do zasady pobrane wynagrodzenie za pracę i dochody z innej działalności zarobkowej każdego z małżonków należą do majątku wspólnego małżonków. Zatem małżonek nie pobierający wynagrodzenia z umowy zawartej ze starostą i tak jest jego beneficjentem. Te same uwagi odnoszą się do osób prowadzących rodzinne domy dziecka.

Zmiana art. 71 ust. 2 u.w.r.s.p.z.

W naszej ocenie rozwiązanie przez starostę umowy o pełnienie funkcji rodziny zastępczej lub prowadzenia rodzinnego domu dziecka, bez wypowiedzenia w przypadku zagrożenia bezpieczeństwa dziecka, powinno być możliwe również w przypadku zapewnienia dziecku pieczy zastępczej w pieczy instytucjonalnej. Nie zasadne jest dalsze wydatkowanie ze środków publicznych wynagrodzenia z tytułu pełnienia funkcji rodziny zastępczej, jeżeli osoby pełniące tę funkcję nie dają rękojmi należytego sprawowania pieczy zastępczej. Osoby takie przestają bowiem spełniać warunek konieczny do tego by w ogóle mogła by być powierzona taka funkcja (art. 42 ust. 1 pkt 1 ustawy).

Zmiana art. 75 ust. 3a u.w.r.s.p.z.

W kontekście przewidzianych w projekcie zmian w ustawie a związanych z powierzeniem staroście obowiązku wskazania rodziny zastępczej, która będzie sprawowała pieczę zastępczą nad danym dzieckiem, należałoby rozważyć sens utrzymania obowiązku wskazanego w art. 75 ust. 3 (powiadomienia sądu o zawarciu umowy z rodziną pomocową), a w konsekwencji do powierzenia wykonywania tego obowiązku przez kierownika powiatowego centrum pomocy rodzinie.

Zmiana art. 76 ust. 2 u.w.r.s.p.z.

Zmiana jest bezprzedmiotowa. Po pierwsze należy zauważyć, że niektóre obowiązki nałożone na organizatora rodzinnej pieczy zastępczej dotyczą również dzieci umieszczonych w pieczy instytucjonalnej (np. udział przedstawiciela organizatora w zespole oceniającym sytuację dziecka umieszczonego w placówce opiekuńczo-wychowawczej), po drugie w uzasadnieniu do projektu ustawy nie przeanalizowano, jakie konsekwencje w zakresie organizacji pracy będzie miało wprowadzenie powołanej zmiany w ustawie (w szczególności w przypadku niewielkich powiatowych centrów pomocy rodzinie, które już w 2011 r. miały problem z wyodrębnieniem w strukturze organizacyjnej zespołów do spraw pieczy zastępczej).

Dodanie pkt 3a w art. 76 ust. 3 u.w.r.s.p.z.

Zasadniczo popieramy zmianę zmierzającą do zapewnienia przeprowadzenia badań psychologicznych zarówno kandydatom jak i osobom już sprawującym pieczę zastępczą. Niemniej jednak przeprowadzenie takich badań powinno być gwarantowane i finansowane w ramach systemu świadczeń opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych, a nie przez organizatora rodzinnej pieczy zastępczej. Sygnalizujemy, że w uzasadnieniu nie wskazano źródeł finansowania tego zadania przez powiaty.

Zmiana art. 134 ust. 3 oraz art. 134a u.w.r.s.p.z.

Wątpliwości budzi możliwość zastosowania powołanych przepisów, jeżeli pierwsza ocena sytuacji dziecka umieszczonego w rodzinnej pieczy zastępczej będzie wskazywała na zagrożenie bezpieczeństwa tego dziecka. Ponadto z powołanych przepisów jasno nie wynika, czy opisana procedura sprzeciwu jest procedurą o charakterze administracyjnym, a co za tym idzie czy starosta rozpatrując sprzeciw działa jako organ II instancji oraz czy od rozpatrzenia sprzeciwu rodzicom zastępczym/prowadzącemu rodzinny dom dziecka będzie przysługiwała skarga do sądu administracyjnego. Ma to znaczenie zwłaszcza w przypadku rodziców zastępczych zawodowych/osób prowadzących rodzinny dom dziecka, których z powiatem łączy umowa cywilnoprawna.

Art. 191 ust. 13a

Powołaną regulację należałoby jeszcze uzupełnić o wskazania sądów administracyjnych jako właściwych do rozstrzygania sporów kompetencyjnych pomiędzy powiatami oraz pomiędzy gminami w zakresie obowiązku ponoszenia wydatków na utrzymanie dziecka w pieczy zastępczej. Obecnie Naczelny Sąd Administracyjny uznaje się za niewłaściwy w tych sprawach, pomimo iż finansowanie pobytu dzieci w pieczy zastępczej jest zadaniem publicznym powiatów.

Zwracamy również uwagę na potrzebę dokonania również innych zmian w ustawie o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej oraz w innych ustawach:

- art. 18 ust. 3 ustawy o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanej ze środków publicznych w związku z art. 193 ust. 1 ustawy o w.r.s.p.z. Na podstawie powołanego na wstępie przepisu starosta ponosi opłatę za pobyt dziecka umieszczonego w pieczy zastępczej w zakładzie opiekuńczo-leczniczym. Jednocześnie opłata ta nie jest zaliczana do kosztów utrzymania dziecka w pieczy zastępczej. Oznacza to, że staroście nie przysługuje żadne prawo regresu względem rodziców biologicznych dziecka, którzy na skutek nieprawidłowego wykonywania funkcji rodzicielskich zostali pozbawieni władzy rodzicielskiej lub władza ta została im ograniczona. W tym samym czasie zmniejszeniu ulega wysokość świadczenia wypłacanego rodzicom zastępczym na utrzymanie dziecka umieszczonego w pieczy zastępczej, co stanowi podstawę do zmniejszenia wysokości opłat ponoszonych na podstawie art. 193 ust. 1. Skutek jest taki, że rodzice biologiczni, dzięki temu, że dziecko zostało umieszczone w zakładzie opiekuńczo-leczniczym często będą w lepszej sytuacji niż rodzice, których władza rodzicielska nie została ograniczona i którzy sami ponoszą opłaty za pobyt dziecka w zakładzie. Przy czym mówimy tutaj o kosztach wyżywienia i zakwaterowania dziecka, czyli kosztach jakie rodzice zobowiązani są ponosić względem dziecka z uwagi na ciążyący na nich obowiązek alimentacyjny. Taka regulacja z pewnością nie zachęca rodziców biologicznych do podjęcia starań w celu odzyskania władzy rodzicielskiej. W związku z powyższym postulujemy o zaliczenie opłat ponoszonych przez starostę z tytułu wyżywienia i zakwaterowania dziecka do opłat jakimi mogą być obciążeni rodzice dziecka na podstawie art. 193 ustawy.

1
1
2

- w ustawie o podatku dochodowym od osób fizycznych kwotę wolną od podatku stanowią m.in. świadczenia z pomocy społecznej. Z chwilą wyłączenia przepisów o systemie pieczy zastępczej z ustawy o pomocy społecznej do przepisów odrębnej ustawy, powstała wątpliwość czy świadczenia na utrzymanie dziecka w pieczy zastępczej, do ponoszenia których zobowiązany jest rodzic biologiczny, a od ustalenia których starosta odstępuje lub je umarza (na podstawie uchwały rady powiatu) stanowią przychód podlegający opodatkowaniu. Kwestia to została poruszona m.in. w interpelacji Pana Posła Cezarego Olejniczaka nr SPS-023-15597/13. Odstąpienie od ustalenia odpłatności lub jej umorzenie w całości lub w części z reguły uzasadnione jest szczególnie trudną sytuacją dochodową rodziców biologicznych (niepełnosprawność, niskie dochody) lub ma stanowić zachętę do podjęcia starań o odzyskanie pełnej władzy rodzicielskiej (np. umorzenie należności w przypadku powrotu dziecka do rodziny). W naszej ocenie przepisy podatkowe jednoznacznie powinny wskazywać, że umorzenie opłaty, rozłożenie na raty, odstąpienie od jej ustalenia nie powoduje powstania przychodu w rozumieniu ustawy z dnia 26 lipca 1991 r. o podatku dochodowym od osób fizycznych.

- w §1 art. 162 Kodeksu rodzinnego i opiekuńczego wskazano, że sąd opiekuńczy przyzna opiekunowi za sprawowanie opieki na jego żądanie stosowne wynagrodzenie okresowe albo wynagrodzenie jednorazowe w dniu ustania opieki lub zwolnienia go od niej. Zgodnie z §2 wynagrodzenia nie przyznaje się, jeżeli nakład pracy opiekuna jest nieznaczny lub gdy sprawowanie opieki jest związane z pełnieniem funkcji rodziny zastępczej albo czyni zadość zasadom współżycia społecznego. Powołany przepis pomija sprawowanie opieki w związku z pełnieniem funkcji prowadzącego rodzinny dom dziecka. Po wejściu w życie ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej zdarzały się sytuacje w których sądy rodzinne przyznawały osobom prowadzącym rodzinny dom dziecka wynagrodzenie za sprawowanie opieki (finansowane przez gminy jako zadanie zlecone z zakresu administracji rządowej), pomimo iż osoba ta otrzymywała zarówno wynagrodzenie za sprawowanie swojej funkcji oraz świadczenia na utrzymanie dziecka w pieczy zastępczej – co oznacza opłacenie z dwóch różnych źródeł publicznych tej samej pracy.

- wnosimy o rozważanie wprowadzenia do ustawy o podatku od spadków i darowizn zwolnienia (w art. 4a) dla osób będących wychowankami rodziny zastępczej/prowadzącego rodzinny dom dziecka w przypadku nabycia własności rzeczy lub praw majątkowych od osób tworzących tę rodzinę zastępczą/prowadzącego rodzinny dom dziecka (problem w tym zakresie został zasygnalizowany przez rodziców zastępczych za pośrednictwem jednego z powiatów). Zmiana w tym zakresie z pewnością przyczyniałaby się do poprawy sytuacji osób opuszczających pieczę zastępczą dla których rodzina zastępcza stworzyła prawdziwe rodzinne środowisko.

Z poważaniem

Prezes Zarządu
Związku Powiatów Polskich

Marek Trams

PREZES
NACZELNEJ RADY LEKARSKIEJ
Maciej Hamankiewicz

NRL/ZRP/RAP-53/AM/406/116/114

Warszawa, dnia 26.06.2014 r.

SEKRETARIAT Z-CY SZEFA KS

L. dz.

Data wpływu 30.06.2014 r.

Pan

Adam Podgórski

Zastępca

Szeffa Kancelarii Sejmu

W związku z pismem z dnia 13 czerwca 2014 r. znak GMS-WP173-127/14, przy którym został nadesłany poselski projekt ustawy o zmianie ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej oraz niektórych innych ustaw, przesyłam w załączeniu stanowisko Nr 13/14/VI Naczelnej Rady Lekarskiej z dnia 26 czerwca 2014 r.

PREZES

Maciej Hamankiewicz

Naczelna Izba Lekarska, ul. Jana Sobieskiego 110, 00-764 Warszawa

tel. 559 13 30, fax 559 13 33

e-mail: prezes@bipokrates.org

STANOWISKO Nr 13/14/VII
NACZELNEJ RADY LEKARSKIEJ
z dnia 27 czerwca 2014 r.

**w sprawie poselskiego projektu ustawy o zmianie ustawy o wspieraniu rodziny
i systemie pieczy zastępczej oraz niektórych innych ustaw**

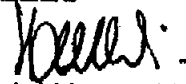
Naczelna Rada Lekarska po rozpatrzeniu poselskiego projektu ustawy o zmianie ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej oraz niektórych innych ustaw przekazanego przy piśmie pana Adama Podgórskiego Zastępcy Szefa Kancelarii Sejmu z dnia 13 czerwca 2014 r. zgłasza następujące uwagi do art. 1 pkt 14 lit. a przedstawionego projektu ustawy – nie jest jasny zakres zaświadczenia o stanie zdrowia, które ma być wydane przez lekarza podstawowej opieki zdrowotnej; przepis ten wymaga doprecyzowania lub wprowadzenia wzoru takiego zaświadczenia.

SEKRETARZ

Konstanty Radziwiłł

PREZES

Maciej Hamankiewicz